

Møte fredag den 21. juni kl. 10.25

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 104):

1. Innstilling fra finanskomiteen om Revidert nasjonalbudsjett 2002 (Budsjett-innst. S. II (2001-2002), jf. St.meld. nr. 2 (2001-2002))
2. Innstilling fra finanskomiteen om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2002 (Innst. S. nr. 255 (2001-2002), jf. St.prp. nr. 63 (2001-2002))
3. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen og Harald T. Nesvik om skattelettelse ved tegning av privat behandlingssikring for å redusere sykefravær og sykelønnsutbetalinger (Innst. S. nr. 271 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:90 (2001-2002))
4. Innstilling fra finanskomiteen om statsrekneskapen medrekna folketrygda for 2001 (Innst. S. nr. 212 (2001-2002), jf. St.meld. nr. 3 (2001-2002))
5. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Jens Stoltenberg og Kristin Halvorsen om tiltak for å oppnå større åpenhet og bevissthet om lederlønninger (Innst. S. nr. 247 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:136 (2001-2002))
6. Forslag fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2002 (jf. Innst. O. nr. 47):
«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om regler som gir offentligheten innsyn i verdipapirregistre.»
7. Forslag fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2002 (jf. Innst. O. nr. 57):
«Stortinget ber Regjeringen vurdere tiltak som kan gi en ytterligere styrking av grunnfondsbevisene som egenkapitalinstrument for ikke omdannede sparebanker.»
8. Referat

Presidenten: Velkommen til en ny dag – forhåpentligvis skal det ikke bli like sent i dag som det har vært noen kvelder tidligere.

Representanten Gjermund Hagesæter vil framsette et privat forslag.

Gjermund Hagesæter (FrP): Eg vil på vegner av representantane Karin S. Woldseth, Kenneth Svendsen, Ulf Erik Knudsen og meg sjølv fremje forslag om å forby offentleggjering av skattelister.

Presidenten: Representanten Karin S. Woldseth vil framsette et privat forslag.

Karin S. Woldseth (FrP): Jeg vil på vegne av Per Sandberg, Kenneth Svendsen og meg selv fremme forslag om omlegging og utbygging av kommunal og offentlig informasjon gjennom bruk av eksisterende TV-nett – tekst-tv – frem til publikum i forbindelse med kommunal og regional utbygging av bredbånd.

Presidenten: Representanten Kenneth Svendsen vil framsette et privat forslag.

Kenneth Svendsen (FrP): På vegne av Thore A. Nistad, Christopher Stensaker og meg selv vil jeg legge fram forslag om å gi frikort for betaling av bompengavgift til lokalbefolkningen som bor ved E39 mellom Øysand og Thamshamn, og som i fremtiden ikke vil kunne benytte seg av nybygd E39.

Presidenten: Representanten Ola D. Gløtvold vil framsette to private forslag.

Ola D. Gløtvold (Sp): Jeg skal fremme to forslag på vegne av Magnhild Meltveit Kleppa og meg selv, om bedret tilgjengelighet for funksjonshemmede, og om å oppheve bedriftenes egenandel på ½ G på hjelpemidler ved tilrettelegging av arbeidsplasser.

Presidenten: Representanten Magnhild Meltveit Kleppa vil framsette et privat forslag.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): Eg skal på vegner av representantane Ola D. Gløtvold, Eli Sollied Øveraas og meg sjølv fremja forslag om ein betre praksis i forholdet mellom personvern og varslingsplikt på rusfeltet.

Presidenten: Representanten Åsa Elvik vil framsette et privat forslag.

Åsa Elvik (SV): Eg vil på vegner av representanten Heidi Sørensen og meg sjølv fremme forslag om forvaltning av dei norsk-russiske fellesbestandane samt tiltak for å sikre meir openheit i dei norsk-russiske kvoteforhandlingane.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagsmøtet – om nødvendig – fortsetter utover den reglementsmessige tid kl. 15 til dagens kart er ferdigbehandlet.

– Ingen innvendinger er kommet mot dette forslaget, og det anses vedtatt.

Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1–4 behandles under ett – og anser det som vedtatt.

S a k n r . 1

Innstilling fra finanskomiteen om Revidert nasjonalbudsjett 2002 (Budsjett-innst. S. II (2001-2002), jf. St.meld. nr. 2 (2001-2002))

S a k n r . 2

Innstilling fra finanskomiteen om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2002 (Innst. S. nr. 255 (2001-2002), jf. St.prp. nr. 63 (2001-2002))

S a k n r . 3

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen og Harald T. Nesvik om skattelettelse ved tegning av privat behandlingsforsikring for å redusere sykefravær og sykelønnsutbetalinger (Innst. S. nr. 271 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:90 (2001-2002))

S a k n r . 4

Innstilling fra finanskomiteen om statsrekneskapen medrekna folketrygda for 2001 (Innst. S. nr. 212 (2001-2002), jf. St.meld. nr. 3 (2001-2002))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 2 timer og 35 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 40 minutter, Høyre 35 minutter, Fremskrittspartiet 20 minutter, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti 20 minutter, Senterpartiet 10 minutter, Venstre 5 minutter og Kystpartiet 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra statsministeren og finansministeren, og tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver partigruppe, etter parlamentariske ledere samt etter øvrige medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil det bli foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Siv Jensen (FrP) (komiteens leder og ordfører for sakene nr. 1, 2 og 4): Jeg vil først få lov til å rette opp en feil i Innst.S. nr. 255. På side 266 i den trykte innstillingen skal det foran forslag nr. 9 stå: «Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:» Videre er forslaget i innstillingen på side 125, første spalte, nederst, ikke kommet med som et forslag under komiteens tilråding under kap. 22. Forslaget er omdelt i salen.

Den 7. mai la Bondevik-regjeringen frem sitt forslag til revidert budsjett for 2002. I henhold til forretningsordenens § 19 skal finanskomiteen avgi inn-

stilling senest annen fredag i juni, og det har komiteen gjort.

Da statsbudsjettet for 2002 ble behandlet, ble det ikke etablert noe flertall for et budsjettopplegg. Behandlingen av revidert budsjett har ført til at regjeringspartiene etter forhandlinger med Fremskrittspartiet legger frem et justert opplegg som vil få Fremskrittspartiets subsidiære støtte. Det fremforhandlede resultatet ligger et godt stykke unna Fremskrittspartiets primære standpunkt, men resultatet peker likevel i riktig retning. Det er grunn til å påpeke at denne gangen foregikk forhandlingene på en svært konstruktiv og løsningsorientert måte.

Hensikten med budsjettrevidering er å justere det vedtatte stats- og nasjonalbudsjett i forhold til endringer i økonomiske rammebetingelser, eller ved særskilte behov for endringer i bevilgningsvedtak som har oppstått etter at det ordinære budsjettet ble vedtatt. Regjeringen har i stor grad fulgt dette opp, men ender samtidig opp med ikke å ta tilstrekkelig hensyn til de endringer som faktisk har funnet sted siden budsjettet ble vedtatt. Samtidig er det slik at det budsjettet som ble vedtatt i høst, egentlig ikke samlet noe politisk flertall. Regjeringen stilte kabinettsspørsmål på budsjettet, og Fremskrittspartiet stemte for å beholde Regjeringen – ikke for budsjettets innhold.

En nødvendig forutsetning nå for Fremskrittspartiets subsidiære støtte var selvsagt at noen helt åpenbare forhold ble forbedret i forhold til budsjettvedtak fra i høst. Men jeg vil understreke at dette hadde vært langt vanskeligere hvis ikke Fremskrittspartiet selv hadde en betydelig avgrensning i forhold til omfanget av saker vi fant det tvingende nødvendig å få gjort noe med allerede nå. For det er fristende både å ta en rekke politiske omkamper, fremme forslag om en rekke skatte- og avgiftsreduksjoner og foreta store omprioriteringer over statsbudsjettet. Men fordi dette er budsjettrevisjon, er omfanget avgrenset og løsning er funnet. Til høsten derimot har vi en helt annen situasjon. Da åpnes alle luker på nytt, og langt flere problemstillinger vil være gjenstand for politisk oppmerksomhet. Spørsmålet er om Bondevik-regjeringen da har tenkt å begynne å gjennomføre Sem-erklæringen for fullt, som tross alt var grunnlaget for at Fremskrittspartiet valgte å støtte dannelsen av denne regjeringen, eller om den nye kursen Regjeringen snakker mye om, fortsatt vil glimre med sitt fravær. Men den debatten får vi rikelig anledning til å komme tilbake til etter en lengre sommerferie.

Fremskrittspartiets profil i revidert budsjett kan oppsummeres på følgende måte:

- en styrking av sykehusøkonomien for å øke behandlingsskapasiteten
- styrking av opptreningsinstitusjonene
- gjeninnføring av refusjon for behandling mot barnløshet med virkning fra 1. januar 2002
- reversering av skjerpelsene i firmabilbeskatning og kjøregodtgjørelse
- styrking av justissektoren, særlig ved å besette ledige politistillinger
- en styrking av utdanningssektoren gjennom en rekke ulike tiltak

- økt uttransportering og redusert bosetting av flyktninger
- utvidet plasseringsadgang for Folketrygdfondet
- en kritisk gjennomgang av boliglansordningen for statsansatte
- forbedring og sikring av nettolønnsordningen for fergerederier

Den fremforhandlede subsidiære budsjettenigheten viser at Fremskrittspartiet har fått gjennomslag – riktignok ikke til det fulle. Et godt eksempel på det er at vi bare lykkes i å få reversert skjerpelsene i kjøregodtgjørelsen, mens firmabilbeskatningen dessverre fortsatt står fast på et høyere nivå enn i fjor. Men den saken er ikke Fremskrittspartiet ferdig med – og høsten kommer fort.

Men vi har fått tilført sykehusene mer penger til pasientbehandling. Vi har fått redusert egenandelene for kunstig befruktning, og vi har fått tilført opptreningsinstitusjonene mer midler, i tillegg til at den innsatsbaserte finansieringen av sykehusene økes til 60 pst. fra 1. januar neste år. Vi har fått midler til å besette ledige politistillinger, og vi har fått styrket domstolene for å redusere en opphopning i straffesaksbehandlingen. Vi har fått til en rekke positive endringer innenfor utdanningssektoren, herunder at landslinjene ikke blir innlemmet i rammetilskuddet. Vi har fått flere midler til økt uttransportering av flyktninger og økt grensekontroll. Folketrygdfondet får utvidet plasseringsadgang. Boliglansordningen vil bli gjennomgått. Det blir åpnet for at private kan bygge fengsler i Norge.

Det blir fremmet en egen sak om ett mattilsyn til høsten. Og her har jeg lyst til å understreke noen få ting: Det finanskomiteen har gjort klart, er at man altså vil ha ett mattilsyn, ikke to, som var Regjeringens opprinnelige plan. Det betyr ett felles tilsyn for både landbasert og sjøbasert produksjon. Her er det hensynet til forbrukerne og næringslivet som står i fokus; man skal oppleve et tilsyn som er effektivt og samordnet. Da er det viktig at arbeidet med å bygge opp dette sikrer en fokusering på sjømatproduksjon, at det står i riktig forhold til sjømatnæringsens positive betydning for vår nasjonale økonomi, og at hensynet til forbrukerne ivaretas også i et internasjonalt perspektiv.

I tillegg har Fremskrittspartiet fått gjennomslag for sitt Dokument nr. 8-forslag om skattelettelse ved tegning av privat behandlingforsikring for å redusere sykefravær og sykelønnsutbetalinger. Det er vi veldig glad for, fordi det etter vår mening er slik at skattestimuli i mange sammenhenger bidrar til mer kostnadseffektiv utnyttelse av samfunnets ressurser. Denne type private ordning kan bidra til å avlaste det offentlige helsevesen og redusere køer og sykefravær – og dermed også offentlige kostnader knyttet til dette.

I forhold til budsjettavtalen var det en forutsetning for Fremskrittspartiet at en eventuell enighet om barnehagepolitikken skulle komme i tillegg til avtalen om revidert budsjett. Det har blitt enighet, og konsekvensene det får for inneværende års budsjett, er saldert og på plass i innstillingen.

Jeg registrerer at Arbeiderpartiet forsøker å fremstille sitt opplegg som et rentevennlig opplegg. Kreativ bokføring er sikkert veldig interessant for spesielt interesserte, men det fører ikke til lavere rente. Jeg synes det er synd at Arbeiderpartiet gjennom slike billige triks forviller seg fullstendig bort fra virkeligheten når vi diskuterer økonomisk politikk og rentedannelsen i det norske samfunnet.

Til den økonomiske situasjonen for Norge vil jeg likevel understreke det ansvaret som Regjeringen, men også stortingsflertallet – et stortingsflertall som definitivt ikke består av Fremskrittspartiet – har for rentenivået. Den til enhver tid sittende regjering har gjennom en årrekke hevdet at det ansvarlige balansepunkt ligger akkurat der hvor Regjeringen selv har definert det, og at dette er kritisk, ikke minst for rentenivået. Dette blir også brukt i – hva skal jeg si – nyere tid, som et argument for hvorfor det er så vesentlig å følge handlingsregelen til punkt og prikke. Likevel er det norske rentenivået svært høyt – og langt fra fallende. Og da må noen snart forklare meg hvorfor den såkalte ansvarlige finanspolitikken som føres av flertallet i denne sal, er så ansvarlig – når man overhodet ikke lykkes i det som blir fremstilt som et av hovedmålene, nemlig å få renten ned.

Fremskrittspartiet har gang på gang kritisert gjeldende finanspolitikk og påpekt nødvendigheten av et systemskifte hvor det er den økonomiske veksten som må være det bærende, sammen med fokus på redusert underliggende utgiftsvekst, ikke nødvendigvis budsjettbalanse, handlingsregel og såkalt stramhet. Og selv om Fremskrittspartiet i denne runden har latt handlingsregelen ligge en stakket stund, kan jeg ikke dy meg for å påpeke noen åpenbare merkverdigheter. For det er – som Fremskrittspartiet har hevdet en rekke ganger – fullt mulig å trikse med de bakenforliggende faktorer for handlingsregelen, slik at det såkalte strukturelle budsjettunderskuddet kan fremstå som ansvarlig og innenfor handlingsregelens rammer.

Det økte utbyttet fra Statkraft er et av de beste eksemplene på dette. Det som i realiteten gjøres, er at man først tilfører selskapet penger, som en såkalt under streken-operasjon – og som derved heller ikke påvirker budsjettbalansen – for noen tid senere så å trekke disse pengene tilbake, men nå som en operasjon *over* streken, som man da kan saldere budsjettet med, uten at man tilsynelatende bruker mer oljepenger. Dette er så åpenbart at det er tilnærmet uforståelig at det ikke har vakt større oppsikt i makroøkonomiske miljøer.

Fremskrittspartiets motivasjon for å påvise handlingsregelens håpløshet er ikke ønsket om å bruke hver bidige krone som renner inn i statskassen – enten det er oljepenger eller skatter – men å forhindre en tvangstrøye som i realiteten fratrar Stortinget muligheten til å ha et mer aktivt forhold til utviklingen av norsk økonomi. Argumentasjonen for handlingsregelen fremstår som usofistikert, hjemmesnekret, fordi den ikke forholder seg til hvor, når eller hvordan pengene kan brukes i fastlandsøkonomien for å fremme produktivitet, effektivitet og økt økonomisk vekst. Men dette får jeg også rikelig anledning til å debattere videre til høsten.

Når det gjelder innstillingen fra komiteen om statsregnskapet medregnet folketrygden, vil jeg bare vise til komiteens merknader i innstillingen og ta opp det.

Denne vårens budsjettforhandlinger har gått fredelig for seg. Det har – som jeg innledet med å si – vært konstruktive forhandlinger mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet. Det har ført til at vi innenfor fristene fikk på plass et flertall, og det er jeg sikker på at finansministeren gleder seg over i forhold til situasjonen som oppstod i høst. Men det er ikke nødvendigvis slik at dette må anses å være en forlovelse. Tvert imot er det mye som taler for at høsten kan bli betydelig mer komplisert enn de lettere øvelsene som vi har vært igjennom i vår.

Men jeg har – uansett – lyst til å gi regjeringspartiene ros for måten de har opptrådt på i forhandlingene med Fremskrittspartiet denne gangen. Vår opplevelse av høstens budsjettforhandlinger var at vi stadig vekket flere skritt bakover i forhandlingene, fremfor å komme nærmere en løsning. Denne gangen gikk det ganske annerledes, og dermed fikk vi også på plass et godt resultat.

Jeg tar med dette opp de forslagene i innstillingen der Fremskrittspartiet inngår.

Presidenten: Siv Jensen har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Tore Nordtun (A): Det budsjettet vi kommer til å vedta i dag, innebærer en betraktelig økning av statens utgifter. Men det er innenfor den såkalte handlingsregelen, dvs. bruken av oljepenger i norsk økonomi.

Med dette reviderte budsjettet velger Fremskrittspartiet å gå inn i en helhetlig avtale med regjeringspartiene. Det har ikke skjedd før. Jeg stiller meg svært undrende til finanskomiteens leder nå, som nærmest harselerer over handlingsregelen og bruken av disse pengene, for Fremskrittspartiet går fullt inn i en budsjettavtale og stiller seg bak den, men går allikevel til frontalangrep på handlingsregelen. Det er jo en del av det som blir vedtatt i dag, og der ligger handlingsregelen til grunn.

Mitt spørsmål til Siv Jensen er: Er det tegn på at Fremskrittspartiet nå har kommet på nye tanker? Er det slik nå at Fremskrittspartiet ser behov for disiplin i budsjettpolitikken og stiller seg bak handlingsregelen? Hvis dette innlegget av finanskomiteens leder skal bli fulgt opp i budsjettet til høsten, så må jeg si at det er noe oppsiktsvekkende å høre hvordan handlingsregelen blir omtalt. Men handlingsregelen ligger til grunn for dette budsjettforliket som Fremskrittspartiets finanspolitiske leder stiller seg bak. Mitt spørsmål er: Er det slik nå at handlingsregelen ikke står foran disiplin i budsjettpolitikken?

Siv Jensen (FrP): Jeg skjønner at dette må ha vært en forberedt replikk, for hvis Tore Nordtun hadde lyttet til hva jeg sa, så hadde han oppfattet den kritikk som Fremskrittspartiet reiser av handlingsregelen. Da hadde han også oppfattet at jeg understreket at vi for en stakkert stund har latt handlingsregelen ligge. Det betyr ikke at vi

er ferdig med våre innvendinger mot handlingsregelen. Tvert imot er det all mulig grunn til å være sikker på at dette kommer til å vedvare.

Jeg synes Arbeiderpartiet har frekktetens nådegave. Her kommer de og forsøker å fremstille den subsidiære budsjettenigheten som et budsjett som gir økte utgifter, selv om det er, som Tore Nordtun sa, innenfor den såkalte handlingsregelen.

Punkt 1: Handlingsregelen er en regel som Arbeiderpartiet selv lagde da de satt i regjering, så den burde Tore Nordtun være godt bevandret i.

Derneft har Arbeiderpartiets eget opplegg for revidert budsjett store preg av regnskapstriksing. Det Arbeiderpartiet gjør, er å forsøke å late som om de har et stramt opplegg, som tilsynelatende skal få renten i Norge ned, mens det de faktisk gjør, er å øke f.eks. utlånsrammen i Husbanken, som selvsagt – noe de selv innrømmer i merknadene – vil føre til økt aktivitet og mer press. Og så later de som om den lille promillebegrensningen som de selv har lagt inn, liksom skal være det som skal redde norsk økonomi. Jeg synes at det er frekt.

Jeg synes også at et parti som over tid har forsøkt å fremstille seg som det ansvarlige partiet i økonomisk politikk, burde holde seg for god til å komme med den typen billige triks i denne debatten.

Jan Tore Sanner (H): La meg først bekrefte at det ikke foreligger noen planer om en snarlig forlovelse. Selv er jeg gift, og regjeringspartiene trives godt med hverandre.

Jeg har lyst til å kvittere tilbake, særlig til Siv Jensen, men også til Fremskrittspartiet, at det har vært en ryddig og konstruktiv opptreden i forbindelse med forhandlingene om revidert budsjett. Det betyr ikke at forhandlingene ikke har vært tøffe. Jeg kan bekrefte at kravene fra Fremskrittspartiet var betydelige, men vi klarte å komme frem til et kompromiss som sikrer at Fremskrittspartiet har fått betydelige gjennomslag. Det er et resultat som regjeringspartiene også kan leve godt med.

Jeg røper vel ingen stor hemmelighet når jeg røper at Fremskrittspartiet ikke fremsatte noe sterke krav om privatisering i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett. I debatten om eierskapsmeldingen tirsdag kveld begrunnet Øystein Hedstrøm Fremskrittspartiets snuoperasjon i denne saken bl.a. med at sentralbanksjefen har pekt på at 60 000 arbeidsplasser i konkurranseutsatt sektor er truet. Mitt spørsmål til representanten Siv Jensen er om hun tror eller mener at statlig eierskap eller oppkjøp i næringslivet bidrar til å styrke bedriftenes konkurransevne, og da tenker jeg selvfølgelig særlig på bedrifter i konkurranseutsatt sektor. Problemet er vel snarere at det økte presset for å bruke flere oljepenger er noe av det som er med på å true arbeidsplassene i konkurranseutsatt sektor.

La meg til slutt bare imøtegå representanten Siv Jensen på ett punkt, og det er når det sies at nå må Regjeringen begynne å gjennomføre Sem-erklæringen. La meg da bare vise til at vi etter forhandlingene om revidert budsjett med Fremskrittspartiet har kommet opp i skatte- og

avgiftslettelser på 13,4 milliarder kr. Det er et betydelig skritt mot målet om 30 milliarder kr i løpet av perioden.

Siv Jensen (FrP): Til det siste først: Det burde jo ikke være Fremskrittspartiets oppgave å sørge for at regjeringspartiene og Regjeringen gjennomfører Sem-erklæringen. Det burde faktisk være en forutsetning at den ble gjennomført av Regjeringen selv, slik at de krav Fremskrittspartiet satte frem i forhandlinger, faktisk dreide politikken enda noen hakk lenger. Jeg skjønner at regjeringspartiene åpenbart trenger hjelp til dette. Det skal vi selvfølgelig bidra til på de områdene vi er enig. Men det burde altså være Regjeringens oppgave.

Så til spørsmålet om eierskap: Jeg synes det er en svært viktig debatt. Jeg er faktisk litt forundret over hvor dogmatisk Høyre har blitt i dette spørsmålet. Vi står nemlig overfor betydelige utfordringer, som et lite land med betydelig konkurranseutsatt næringsliv. Da må vi legge noe av ideologien til side og faktisk tenke praktisk på hvordan vi skal tilrettelegge egenkapitalsituasjonen for norske bedrifter, hvordan vi skal få kapitalmarkedet i Norge til å fungere bedre over tid. Da nytter det ikke, slik som Høyre tror, bare å fjerne formuesskatten og så er disse problemer løst på én to tre. Det er altså et virkemiddel som i beste fall gir effekt etter veldig mange år, mens det på en rekke områder faktisk er akutte behov som Fremskrittspartiet har søkt å prøve å bidra til å løse opp i, gjennom å ta i bruk den rikdommen som i dag er bundet opp på statens hender, for at vi kan styrke vårt eget næringslivs konkurransevne fremfor bare å investere disse midlene i utenlandske bedrifter, som faktisk ender opp med å utkonkurrere våre egne. Og det må jo være det største paradokset for Høyre. Når oljefondet går inn som investor i utenlandske selskaper, og så ender opp med å sparke beina under våre egne selskaper – er det måten å styrke konkurranseutsatt industri på? Det tror ikke jeg. Derfor tror jeg faktisk at det er fornuftig å tenke litt annerledes, litt mer langsiktig, og at vi faktisk bruker vår kapitalstyrke til å styrke nasjonens konkurransevne over tid.

Øystein Djupedal (SV): Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett bekreftes et mønster som har vært der helt siden regjeringen Bondevik ble innsatt, nemlig at denne regjeringens støtteparti er Fremskrittspartiet.

Det vi nå har vært vitne til knyttet til revidert nasjonalbudsjett, er det komiteens leder kalte en lettere øvelse, og denne lettere øvelsen består egentlig i en ganske avgrenset avtale som det er vanskelig å se at man ikke skulle klare å bli enige om. Antakelig er det fordi Fremskrittspartiet har et veldig sterkt ønske om å være et støtteparti for Regjeringen, og Regjeringen har et sterkt ønske om at Fremskrittspartiet skal utgjøre den parlamentariske basisen for Regjeringen. I så måte er det mønsteret som har vært der helt siden Regjeringen ble innsatt, bekreftet gjennom denne avtalen. Det er i seg selv ganske interessant, men det som kanskje er like interessant, er det som er i avtalen, for avtalen er ganske spesiell, i den forstand at veldig mye av det Fremskrittspartiet later som om de er opptatt av, ikke er en del av avtalen.

La meg bare ta ett enkelt eksempel. Man velger her å si at en lettelse i kjøregodtgjørelsen er noe av det viktigste. Det finnes sikkert sett fra manges synspunkt begrunnelse for hvorfor dette skal være viktig. Men hvis man tenker på den profilen Fremskrittspartiet later som om det har, nemlig et sterkt sosialt engasjement – hvor finner vi det? Finnes det her f.eks. krav eller ønske om en bedring i forhold til bostøtte? Finnes det her krav om at unge funksjonshemmede skal ut av sykehjemmene, som jeg synes jeg har sett Fremskrittspartiet «turnere» rundt i alle kanaler med i årevis?

Realiteten er den at når Fremskrittspartiet faktisk sitter og har muligheten til å ha innflytelse, velger man ikke dem som har minst, dem som sitter nederst ved bordet, man velger rett og slett en helt annen profil. Og det er dette som er min utfordring til komiteens leder: Hvorfor – hvis det virkelig er slik at Fremskrittspartiet har et sosialt engasjement – bruker man ikke de muligheter man har? Men når man har muligheten, så gir man ikke lettelse eller bedring for dem som sitter nederst ved bordet – tvert imot: Man gjør det motsatte.

Siv Jensen (FrP): Jeg må først få lov til å slå tilbake en helt åpenbar feil: Fremskrittspartiet er ikke noe støtteparti for Regjeringen. Vi har, som Øystein Djupedal helt riktig påpeker, en svært avgrenset avtale som betyr Fremskrittspartiets subsidiære støtte til dette budsjettet. Det betyr at våre primærforslag ligger betydelig unna det Regjeringen og regjeringspartiene selv ønsker. Og jeg tror at kanskje det beste eksemplet på at vi ikke er noe støtteparti, ligger i den avtalen som SV, Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet nettopp har inngått om barnehager, hvor opposisjonen har samlet seg i forhold til regjeringspartiene og sagt klart og tydelig fra hva slags kurs vi ønsker for barnehagepolitikken i årene som kommer. Og det burde Øystein Djupedal være glad for – at den avtalen har blitt virkelighet.

Så til dette med kjøregodtgjørelse. Jeg er faktisk forundret over at Øystein Djupedal ikke ser den sosiale profilen som ligger i skattelettelse på dette området. I valget mellom å foreta en lettelse i firmabilbeskatningen kontra kjøregodtgjørelsen, som vi egentlig stod overfor, var det åpenbart hvorfor vi valgte å få reversert skjerpelsen i kjøregodtgjørelsen. For hvem er det som har det? Det er ikke de rike direktørene, som Øystein Djupedal ynder å gå til angrep på. Det er f.eks. hjemmehjelpere, det er helt vanlige folk som er avhengig av bilen som arbeidsredskap for å få gjort jobben sin. Og hvis ikke det er et virkemiddel for at flere mennesker skal klare seg på egen inntekt, vet jeg faktisk ikke om andre måter som virker bedre. Der hvor SV er opptatt av å dytte på folk stadig flere støtteordninger som gjør dem helt avhengig av staten, ønsker Fremskrittspartiet å gjøre folk i stand til å leve av egen inntekt. Det betyr å fjerne noen av de byrdene som staten og offentlig sektor stadig vekk dytter på helt vanlige folk, og som gjør det umulig for dem å klare seg på egen hånd.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Hill-Marta Solberg (A): I dag vedtar regjeringspartiene og Fremskrittspartiet omprioriteringer på statsbudsjettet for resten av 2002.

To ting er temmelig sikkert: Renten vil ikke gå ned som følge av budsjettjusteringen. Og: Situasjonen for konkurranseutsatt næringsliv vil ikke bli bedre som følge av denne budsjettjusteringen.

Dette er egentlig det mest alvorlige ved budsjettrevisjonen, som finner sted i dag i Stortinget. I hele vinter sa Regjeringen at et mål for den økonomiske politikken var å få renten ned. Nå sier Regjeringen at den håper at renten ikke går opp.

Den 9. november i fjor sa finansminister Per-Kristian Foss til NTB at tilleggsbudsjettet la et godt grunnlag for rentenedgang. Han la til at lavere rente er god fordelingspolitikk, særlig for unge i etableringsfasen og andre med stor gjeldsbyrde.

Jan Tore Sanner var av naturlige grunner ikke uenig med Foss, og sa til NTB samme dag:

«Budsjettforslaget har en forsvarlig innretning, og gir et godt grunnlag for lavere rente, til glede for så vel husholdningene som bedriftene.»

Et halvt år senere er ambisjonsnivået redusert kraftig. Den 8. mai sa finansministeren til Dagbladet:

«Det er neppe noen umiddelbar virkning av det reviderte budsjettet at folk får brev fra bankene om rentenedgang.»

Det nytter ikke å legge hele ansvaret for utviklingen i økonomien på lønnsoppgjøret, slik flere representanter for Regjeringen inkludert statsministeren har forsøkt. Regjeringen har et ansvar for å stramme inn finanspolitikken hvis den økonomiske situasjonen tilsier at det er nødvendig. Regjeringen forslo å bruke 6 milliarder kr ekstra i revidert nasjonalbudsjett. Det var å tøye grensen. Regjeringen burde slått av autopiloten og tatt den økonomiske styringen selv. Resultatet av en økonomisk politikk på autopilot er i tillegg at den underliggende veksten i statens utgifter fordobles.

Når man hørte på Regjeringens budsjettpartner for litt siden, er ikke det lett å bli klok på Fremskrittspartiets egentlige holdninger i den økonomiske politikken. Det beste man kan si om det, er at man protesterer for all verden, men blir med på ferden. Men det å ha to slike standpunkt går sjelden bra særlig lenge.

Arbeiderpartiet har i revidert nasjonalbudsjett for 2002 prioritert innsatsen overfor industrien og konkurranseutsatte bedrifter høyt. Høy rente rammer alle med boliggjeld, men det rammer også bedriftene. Sterk kronekurs, høyere lønnsvekst enn hos Norges handelspartnere og reduserte priser på verdensmarkedet for viktige norske eksportprodukter har ført til at det blir vanskeligere for vårt eksportrettede næringsliv. Arbeiderpartiet vil derfor redusere utgiftene i statsbudsjettet med nærmere 700 mill. kr i forhold til Regjeringens opplegg. Et noe strammere opplegg er et skritt i riktig retning og et viktig signal om at budsjettet skal brukes til å styre den økonomiske utviklingen. Arbeiderpartiets økonomiske opplegg ville også bidratt til en noe lavere utgiftsvekst.

Jeg vil minne om at arbeidsledigheten har økt fra om lag 55 000 i 1998 til om lag 70 000 nå, og tendensen er økende. Fra mai i fjor til mai i år er økningen på 12 300 personer. Varsellampen burde blinke også i Regjeringskvartalet.

Arbeiderpartiet har på bakgrunn av utviklingen foreslått en tiltakspakke for industri og konkurranseutsatt næringsliv på til sammen 350 mill. kr. Den inneholder i korte trekk:

- økte avskrivningssatser for maskiner
- mer til SNDs programmer for å stimulere til nyskaping
- økt refusjonssats for fraktestartøyer langs norskekysten
- økt mulighet for bedriftene til å ta inn lærlinger og også en økning av tilskuddet til lærebedriftene utover det som var foreslått av Regjeringen
- 500 ekstra tiltaksplasser for offshoreleverandørindustrien
- gjeninnføring av fraktutjevningsordningen som ble fjernet i budsjettet

Det er opprør mot Bondevik-regjeringen i Kommune-Norge. Erna Solberg har åpent innrømmet at det vil bli kutt i tjenestetilbudet til neste år på grunn av stram kommuneøkonomi. Dette er ærlig, men det er dårlige nyheter for innbyggerne.

Økningen i pensjonskostnadene i kommunesektoren er bekymringsfull.

Arbeiderpartiet mener at staten ikke kan fraskrive seg ansvaret for de økte kostnadene i kommunesektoren og har derfor bedt Regjeringen komme tilbake med konkrete endringer på tre områder, slik at kommunesektoren kan klare svingende pensjonskostnader fremover.

I tillegg til våre forslag når det gjelder pensjonsforholdene og de utfordringene kommunene står overfor der, foreslår Arbeiderpartiet å overføre nesten 0,5 milliarder kr mer enn Regjeringen til kommunesektoren i år. Av dette går 250 mill. kr til økt rammetilskudd til kommunesektoren.

Regjeringen Stoltenberg la opp til at sykehusene skulle kunne øke sin behandlingsskapitet med 1–2 pst. i 2002, for å nå målene om reduserte køer og fjerning av korridorpasienter. Arbeiderpartiet har derfor foreslått å bevilge 350 mill. kr mer til sykehusene og til å redusere egenandelene på kunstig befruktning. Dette er forslag som samsvarer med det som også blir vedtatt av avtalepartnere i kveld.

Etterspørselen i boligmarkedet er stor, særlig i storbyene. Et av de viktigste virkemidlene for å dempe presset i boligmarkedet er å bygge flere nye boliger. Senest i dag var det et viktig nyhetsoppslag om hvor vanskelig situasjonen er på boligmarkedet. Dette må det offentlige kunne bidra til. Interessen for alle typer lån fra Husbanken er høy, men en stor del av utlånsrammen i Husbanken er allerede brukt opp for i år. Arbeiderpartiet ønsker ikke at en for liten låneramme i Husbanken skal dempe boligbyggingen, ikke minst for dem som har størst problemer med å komme seg inn på boligmarkedet. For dem er ofte privatbankfinansiering av bolig helt uaktuelt. Vi foreslår

derfor å øke lånerammen til Husbanken med 2 milliarder kr.

Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett i dag tar Stortinget stilling til barnehageavtalen. Den ble grundig debattert tidligere i uken. Stortinget forventer selvfølgelig at Regjeringen følger opp avtalen. Når jeg finner det nødvendig å nevne dette også i dag, er det fordi statsråd Valgerd Svarstad Haugland har uttalt seg på en måte som reiser tvil om hvorvidt Regjeringen har tatt innover seg konsekvensene av et klart vedtak i Stortinget. Undergravingsarbeid av barnehageavtalen må opphøre, og Regjeringen må gå løs på det oppdraget den i dag får fra Stortinget. Det skulle nesten være unødvendig å gjenta det.

Regjeringspartiene gjør også iherdige forsøk på å fortelle at Arbeiderpartiet er blitt uansvarlig i den økonomiske politikken. Det fortsetter de med også etter at innstillingen til revidert nasjonalbudsjett krystallklart viser at Arbeiderpartiet dekker inn sine forslag krone for krone. Vi bruker ikke mer enn regjeringspartiene, men vi bruker pengene annerledes. Ja, vi har sågar et strammere opplegg enn Regjeringen.

Arbeiderpartiets alternative reviderte budsjett møter de utfordringene som både industrien, kommunene og småbarnsforeldrene står overfor, på en bedre måte enn Regjeringens.

En tidligere offensiv finanspolitiker er blitt en tilbaketrukket finansminister som toer sine hender og gir hele ansvaret for utviklingen i økonomien til partene i arbeidslivet og lønnsoppgjøret. Både finansminister Per-Kristian Foss og regjeringspartienes fremste finanspolitiker, Jan Tore Sanner, bruker langt mer tid på å angripe Arbeiderpartiets økonomiske politikk enn til å forsvare sin egen. Tesen om at angrep er det beste forsvar, ligger antakelig til grunn. Dog er det slik at det er Regjeringens opplegg som blir vedtatt, med Fremskrittspartiets hjelp, i dag. Nå har vi rett nok fått litt innsikt i at det er et turbulent forhold – først ble forlovelsen omtrent slått opp fra talerstolen, deretter ble det gitt ros til samboeren. Det som er faktum likevel, er at det som befester seg i Stortinget denne våren, er Regjeringens avhengighet av Fremskrittspartiet når det gjelder budsjettløsning. Det vil altså være det budsjettet som vedtas, som kommer til å påvirke økonomien. Det budsjettet som vedtas i kveld, er Regjeringens reviderte budsjett, med støtte fra Fremskrittspartiet. Da vil det være nytteløst for finansministeren og for Regjeringen ikke å ta ansvar for den utviklingen som kommer, det være seg renteøkninger, tapte arbeidsplasser i industrien eller velferdskutt i kommunene.

Med dette tar jeg opp de forslag i innstillingen som Arbeiderpartiet har fremmet, enten alene eller sammen med andre.

Presidenten: Hill-Marta Solberg har tatt opp de forslag hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Jan Tore Sanner (H): La meg bare først si at jeg vedstår meg mine uttalelser fra i fjor høst om at det ved-

tatte budsjettet – da det ble vedtatt – var et godt grunnlag for lavere rente. Det fikk vi jo også etter at Samarbeidsregjeringens budsjett ble vedtatt.

Ellers er det sentralbanksjefen som har pekt på lønnsoppgjøret i sin begrunnelse for at faren kan være større for at inflasjonen blir over 2,5 pst. enn under 2,5 pst. på sikt. Det er den henvisningen vi har forholdt oss til.

Ellers registrerer jeg at Hill-Marta Solberg starter sitt innlegg med å peke på behovet for innstramming, for så å fortsette det med å peke på behovet for å bruke mer penger. Hvis det hadde vært slik at Arbeiderpartiet mente at det var behov for innstramming, burde man jo foretatt det og sørget for at presset i økonomien ble dempet. Men hvis man går Arbeiderpartiets alternative budsjett noe nærmere etter i sømmene, ser man at det er en rekke faktorer som trekker i motsatt retning, nemlig ved at man utvider rammen for Husbanken, som bidrar til å øke aktiviteten, at man utvider rammen for SND, som også bidrar til å øke aktiviteten, og ved at man ønsker å ha en egen låneordning eller et fond for kommunene som selvfølgelig også vil bidra til å øke aktiviteten, slik Arbeiderpartiets kommunepolitikere begrunnet det i går.

Så til et annet spørsmål: Arbeiderpartiet var ute for en knapp uke siden og lovet 9 milliarder kr i skatte- og avgiftslettelser i løpet av denne perioden. La meg si det slik: Vi har hørt før at både alkoholavgifter, sjokoladeavgifter og campingvognavgifter skal ned, det var vel et årlig utspill fra tidligere avgiftspolitisk talsmann, Dalheim. Men når jeg stiller spørsmålet, er det fordi Arbeiderpartiet har et ikke-finansiert skatte- og avgiftsopplegg for 2003 på 8 milliarder kr, knyttet til avskrivningssatsene og investeringsavgiften. Kommer disse 9 milliardene i tillegg til de 8, eller er de 8 milliardene inkludert i de 9?

Hill-Marta Solberg (A): Det er med stor undring jeg registrerer at regjeringspartienes fremste angrep, også med støtte fra komiteens leder tidligere, mot Arbeiderpartiets opplegg gjelder utvidelse av lånerammen i Husbanken. Jeg synes regjeringspartiene og Fremskrittspartiet må gjøre det klart i kveld hvis det er slik at de mener at det skal bygges færre boliger. Jeg oppfatter kommunalministeren dit hen at det ikke har vært målet å redusere rammen i Husbanken. Nei, målet har bare vært at boligene skulle finansieres av private banker, at Husbankens rolle rett og slett skulle bli mindre. Å bygge boliger ved hjelp av private banker kan da ikke være mindre aktivitet enn å bygge boliger ved hjelp av Husbankens rammer. Jeg synes det er en meningsløs tilnærming, med mindre vi får det klart her i kveld at regjeringspartiene skal dempe boligbyggingen, og at de ikke skal møte utfordringene med prisstigning i boligmarkedet ved å få økt boligbygging. Hvis det er sitsen, så må vi få vite det.

Så er det også interessant å vite om det er slik at regjeringspartiene har inkludert sin økning i lånerammen til SND i beregningen av stramheten i budsjettet. Jeg vil anta at svaret på det er nei. Jeg vil også anta at om jeg spør Regjeringen om den milliarder i fond til distriktene som de er enig med SV om, skal inngå i beregningen av stramheten i budsjettet, er nei svaret. Skulle svaret være

ja, regner jeg med at finansministeren til høsten kommer til Stortinget med et nytt system for hvordan statsbudsjettet settes opp, og hvordan stramhet beregnes i det økonomiske opplegget. Det som regjeringspartiene driver med her i dag, ved hjelp av Fremskrittspartiet, er med respekt å melde bare tøv.

Så til skatte- og avgiftsløfter: Det er ingen andre større løfter gitt på det området enn det som regjeringspartiene har forpliktet seg til i Sem-erklæringen. 31 milliarder kr er løftet for denne perioden. Jeg har til dags dato ikke fått klarhet i hvordan det skal finansieres.

Gjermund Hagesæter (FrP): Representanten Hill-Marta Solberg og Arbeidarpartiet er tilsynelatende opp-tekne av renteutviklinga. Ho viser også til den innstramminga som Arbeidarpartiet hevdar dei har gjort, på 680 mill. kr. Problemet er at 75 av disse millionane er auka renteinntekter på grunn av at Husbanken har fått utvida sine lånerammer med 2 milliardar kr. Det er sjølvsagt på mange måtar positivt at ein aukar lånerammene i Husbanken, men å hevde at dette vil ha ein innstrammande effekt på 75 mill. kr, synest eg det er litt galt å påstå. Trur verkeleg Arbeidarpartiet på at ei utviding av lånerammene vil ha ein innstrammande effekt? Dersom ein trur at dette er tilfellet, meiner Arbeidarpartiet i sin økonomiske logikk at dersom ein t.d. hadde plussa på 20 milliardar, altså at ein hadde auka låneramma, ikkje berre med 2 milliardar, men med 22 milliardar, ville dette gitt ein ytterlegare innstrammande effekt på 750 mill.?

Hill-Marta Solberg (A): Jeg setter for så vidt pris på å få ta dette med lånerammene en gang til, for jeg synes det er ganske viktig å få sagt hva Arbeiderpartiet mener om den type kritikk som kommer mot vårt opplegg, både fra regjeringspartiene og fra Fremskrittspartiet.

Jeg utfordrer da også Fremskrittspartiet, på samme måte som regjeringspartiene, til å gjøre det klart, når de hevder av vår økning av husbankrammen innebærer økt aktivitet, og dermed ikke er dempende på økonomien – og det må vi få vite nå: Er det slik at boligbyggingen skal reduseres, eller er det slik at regjeringspartiene, og også Fremskrittspartiet, egentlig mener at vi skal øke boligbyggingen, men at det er andre banker enn Husbanken som skal ta seg av oppgavene? Jeg er ganske sikker på hva svaret er. For høyrepartiene har det alltid vært slik at Husbankens rolle skal reduseres, ikke for at vi skal bygge færre boliger i dette landet, men for at vi skal få en annen finansiering. Når Arbeiderpartiet har et annet syn på det, er det ikke minst fordi det er Husbanken som vi mener er det viktigste instrumentet for å sikre en boligbygging for dem som har de største problemene med å komme seg inn på boligmarkedet, og for dem som ikke har nytte av andre ordninger i private banker, som gjerne stiller opp og finansierer kostbare boliger, men som ikke er like villige til å være med på sosial boligbygging. Det er det som er den politiske kjernen i denne debatten. Og det å forsøke å gjøre økningen i husbankrammen til et angrep på det økonomiske opplegget til Arbeiderpartiet er like

meningsløst enten det kommer fra Fremskrittspartiet eller fra regjeringspartiene.

Så er det slik at når lånerammen i Husbanken økes, så økes også noen inntekter som følge av inntekter fra den siden, og det er en helt vanlig måte å bokføre det på som Arbeiderpartiet har gjort i dag. Dette har aldri skjedd på noen annen måte enn det som er gjort i vårt budsjettopp-legg, og hvis en går tilbake og ser på helheten i opplegget, gir all statlig lånevirkosomhet også et slikt bidrag inn i budsjettet.

Øystein Djupedal (SV): La meg starte litt uvanlig med å gi Hill-Marta Solberg ros fordi Arbeiderpartiet har vært med på den store barnehageavtalen, og for den måten Hill-Marta Solberg ledet disse forhandlingene på. Dette er et stort og viktig løft som det for alle landets småbarnsforeldre og alle småbarn er grunn til å glede seg over. Dette vil bli et formidabelt løft for norske barnehager.

Så over til det som er mitt anliggende. Arbeiderpartiet har på mange måter nå skjerpet en profil som jeg synes er positiv. De har et større engasjement for spørsmål som er viktige. Barnehageavtalen kan godt være et eksempel på det. Dette betyr at SV og Arbeiderpartiet i flere spørsmål vil finne det naturlig å gå sammen, rett og slett fordi denne velferdsstaten som vi har, ikke er vedlikeholdsfri. Den er akkurat som et hus, den må vedlikeholdes. Det betyr at Stortinget stadig vekk må være på hugget for å gjøre nye vedtak som sørger for at velferdsstaten blir bedre for de mange innbyggerne den skal være til for.

Vi har lagt fram en rapport om Forskjells-Norge, og denne rapporten viser med all mulig tydelighet at forskjellene i det norske samfunnet øker, de minsker ikke. Det gjelder nesten samtlige parametere man velger å gå inn på. Det kan være inntekt, det kan være formue, det kan være egenbetaling, eller det kan f.eks. være bolig, som også er et viktig parameter for forskjellsutvikling. Det som jeg derfor er veldig overrasket over, er at Arbeiderpartiet ikke er med oss på to forslag i dagens innstilling. Det er mulig at dette er en inkurie, men jeg vil likevel utfordre Hill-Marta Solberg på disse to forslagene. Det er forslag nr. 53 og 54 i dagens innstilling. Forslag nr. 53 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen iverksette tiltak som sikrer at de økonomiske og sosiale forskjellene skal være mindre ved utgangen av denne stortingsperioden enn de var ved periodens begynnelse.»

Forslag nr. 54 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en vurdering av utviklingen av økonomiske og sosiale forskjeller i Norge i de årlige budsjetter. »

Poenget er at hvis man ikke aktivt ønsker å minke forskjellene i vårt samfunn, så vil forskjellene øke. Det viser alle sammenlignbare studier fra alle land rundt oss. Vi har engasjement og et aktivt ønske om at dette skal snus. Mitt ønske er at Arbeiderpartiet var med oss på dette.

Hill-Marta Solberg (A): Det er selvfølgelig hyggelig å få ros, og jeg sier takk for det.

Så til det som var innholdet i replikken fra Djupedal. Jeg tror Djupedal har helt rett i at det er Arbeiderpartiet og SV som må gå i bresjen hvis noe skal bli gjort til fordel for de svakeste i samfunnet. Vi kan ikke vente mer, for å si det slik, av den sittende regjering på det området. Fram til nå har det egentlig vært bare prat, veldig mange utredninger skal visstnok være satt i gang, men så langt har det ikke kommet resultater til Stortinget av ny politikk på det området.

Arbeiderpartiet foreslår en rekke ting også i revisjonen av budsjettet denne våren som er til gunst for nettopp dem som har det vanskeligst. Jeg nevner økt bostøtte. Jeg nevner det vi vil gjøre på boligpolitikken, som retter seg markert inn mot dem som har det vanskeligst. Jeg nevner også det vi gjør i forhold til arbeidsmarkedsetaten, der vi møter dem som har de største problemene på arbeidsmarkedet. Styrkingen av arbeidsmarkedsetaten er derfor meget viktig for dem som har det svært vanskelig her i landet. Der fører Regjeringen en politikk som jeg mener er en ulykke for folk som trenger arbeidsmarkedsetatens hjelp for å komme seg inn i arbeidslivet. Dette er helt konkrete forslag, og jeg kan også forsikre Øystein Djupedal om at konkrete forslag som SV fremmer framover i budsjettene, vil Arbeiderpartiet se veldig nøye på. Jeg håper også at SV vil se nøye på alle Arbeiderpartiets forslag som går i den retning.

De forslagene som ligger inne i budsjettet, og som Djupedal etterlyser vår holdning til i dag, er, for å si et slik, ikke veldig konkrete. De har litt preg av å være programformuleringer. Man kan sikkert støtte opp om dem, men jeg tror ikke de har noen direkte betydning. Det vi nå trenger, er konkrete forslag, som bostøtte, på boligsiden, på arbeidsmarkedssiden, osv. Den sorten forslag har Arbeiderpartiet faktisk fremmet flere av i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Jan Tore Sanner (H): Innstillingen til revidert nasjonalbudsjett bekrefter at Samarbeidsregjeringen står sterkere og tryggere ved utgangen av vårsesjonen.

Etter valget i fjor høst er kursen lagt om:

- Skatter og avgifter reduseres, slik at den enkelte får beholde mer av egen inntekt, og slik at innsatsvilje og skaperkraft belønnes.
- Skolen rustes opp. Kvalitet og mangfold er satt i fokus.
- Offentlig sektor avbyråkratiseres og moderniseres, slik at folk skal sikres bedre service og flere tjenester.
- Miljøpolitikken er skjerpet.
- Kampen mot fattigdom både nasjonalt og internasjonalt er trappet opp.

Samarbeidspartiene har fått flertall i Stortinget for hovedlinjene i Regjeringens politikk. Det skjer selvsagt ikke uten kompromisser.

Men på tampen av denne sesjonen kan vi konstatere at Regjeringen har fått

- en avtale om revidert nasjonalbudsjett med Fremskrittspartiet, innenfor ansvarlige økonomiske rammer
- en avtale om neste års kommuneøkonomi sammen med Fremskrittspartiet
- et forsvarspolitisk forlik sammen med Arbeiderpartiet som sikrer samsvar mellom struktur og finansiering i denne fireårsperioden

Etter at budsjettet for 2002 først ble vedtatt etter et kabinettsspørsmål, har vi fått høre igjen og igjen at regjeringspartiene ikke ville få en avtale om revidert nasjonalbudsjett, og neppe ville klare å holde rammene. Vi klarte begge deler.

Det er ingen grunn til å legge skjul på at avstanden mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet var stor, og at kravene var tøffe. Men det ble vist vilje til kompromiss. Jeg vil igjen berømme Fremskrittspartiet for en konstruktiv og ryddig opptreden i forhandlingene. Vi kom Fremskrittspartiet i møte på områder som var viktig for dem:

- Bevilgningene til helse, politi og rettsvesen økes.
- All skatt på kjøregodtgjørelse fjernes.

For regjeringspartiene var det avgjørende at utgiftsøkninger og skattereduksjoner ble dekket inn slik at stramheten i budsjettet kan opprettholdes. Det er viktig for ikke å øke presset i økonomien. Vi kom frem til et resultat – et resultat både regjeringspartiene og Fremskrittspartiet er godt fornøyd med.

Jeg registrerer at SVs Øystein Djupedal i et intervju i Politisk Kvarter onsdag 5. juni uttalte at Fremskrittspartiet kunne oppnådd mer også på sine hjertesaker i et samarbeid med SV og Arbeiderpartiet enn det de har fått med Regjeringen.

Jeg er i tvil om det, men det er interessant å registrere at den personen som har blåst seg mest opp når regjeringspartiene samarbeider med Fremskrittspartiet, og som i trontaledebatten i fjor høst faktisk erklærte at SV hadde som *mål* at Carl I. Hagen ikke skulle ha noen innflytelse overhodet, nå inviterer Fremskrittspartiet til budsjettsamarbeid. Slike rundkast skaper ikke tillit.

Arbeiderpartiet har brukt store ord og kraftig skyts mot Regjeringen. Det hevdes at Arbeiderpartiet har en mer industrivennlig politikk, og det hevdes at Arbeiderpartiets opplegg vil dempe presset på renten. Begge deler er galt.

Er det én ting den siste arbeiderpartiregjeringen vil bli husket for, så er det at den både foreslo og gjennomførte de største skatte- og avgiftsøkningene for næringslivet i nyere norsk historie. At Arbeiderpartiet har begynt å angre på sin egen politikk, endrer ikke det faktum at næringslivet har fått bedre rammebetingelser etter at arbeiderpartiregjeringen gikk av.

Som et ledd i arbeidet med «Et enklere Norge» fjernes nå 630 tollsatser. Jeg er glad for at Regjeringen fant rom for dette i revidert nasjonalbudsjett, og at vi i samarbeid med Fremskrittspartiet nå fjerner all skatt på kjøregodtgjørelse. Dette gir mindre byråkrati for næringslivet og lavere skatt for vanlige folk. Disse skattelettelsene kom-

mer i tillegg til en serie skatte- og avgiftslettelser som Regjeringen har fått igjennom:

- Dobbelbelskatningen av utbytte er fjernet.
- Flyseteavgiften er fjernet.
- Skatten på inntekt er redusert.
- Boligskatten er redusert.
- Investeringsavgiften fjernes 1. oktober.
- Elavgiften og alkoholavgiftene er redusert.
- Moms på kjøreopplæring er fjernet.

Disse eksemplene viser at Regjeringen er godt i gang.

Lønnsoppgjøret og den sterke kronen svekker konkurranseutsatt sektor. Regjeringen og samarbeidspartiene har derfor lagt avgjørende vekt på at den såkalte handlingsregelen og stramheten i budsjettet skal holdes.

Det er ingen grunn til å tro at Arbeiderpartiets opplegg ville innebære noe mindre press på renten, snarere tvert imot.

Et viktig skille i den økonomiske politikken mellom samarbeidspartiene og Arbeiderpartiet er spørsmålet om hvordan det økte handlingsrommet i økonomien skal brukes:

- Arbeiderpartiet vil bruke mer enn oss til å øke de offentlige utgiftene.
- Vi vil bruke mer enn Arbeiderpartiet til å senke skatter og avgifter.

I tillegg viser vår regjering større vilje og evne til å fornye og modernisere offentlig sektor.

Samarbeidspartiernes politikk, med større skatte- og avgiftslettelser kombinert med modernisering av offentlig sektor og andre strukturtiltak, skaper i sum mindre press i økonomien og bedre forhold for konkurranseutsatt sektor enn Arbeiderpartiets politikk.

La meg legge til at jeg deler Arbeiderpartiets syn om at handlingsregelen ikke skal utnyttes fullt ut hvert år, uavhengig av konjunktorene. Men etter vår vurdering tilsier ikke hovedbildet i norsk økonomi at vi nå bør fravike handlingsregelen. Veksten i norsk økonomi ligger fortsatt under det som antas å være normalt, og inflasjonen ligger for tiden godt under det inflasjonsmål pengepolitikken styres etter.

Det er meningsløst når Arbeiderpartiet i en pressemelding hevder at deres forslag til endringer av budsjettet vil bidra til lavere rente.

Selv om Arbeiderpartiet opererer med en innstramning på 600–700 mill. kr, er det flere forhold som trekker i motsatt retning.

For det første finansierer Arbeiderpartiet økte offentlige utgifter innenlands som skaper større press i økonomien, med kutt i forsvarsinvesteringene, som i stor grad er kjøpt i utlandet.

For det andre foreslår Arbeiderpartiet å øke utlånsrammene for SND og Husbanken, og de fremmer forslag om å opprette en ny låneordning eller et fond for kommunene. Dette vil helt klart øke aktiviteten og dermed øke presset i økonomien.

For det tredje skyver Arbeiderpartiet nye milliardregninger til 2003 som kommer på toppen av en rekke saker, bl.a. investeringsavgiften, som også Arbeiderpartiet må ta hensyn til i sitt opplegg for 2003.

Skal Arbeiderpartiet være i nærheten av å innfri sine løfter, vil det bety massive skatteøkninger for vanlige folk, alternativt vil de sprekke alle økonomiske rammer, med de konsekvenser det vil kunne få.

Det er Regjeringens politikk at den underliggende utgiftsveksten i statsbudsjettet i perioden skal ligge lavere enn veksten i verdiskapingen i Fastlands-Norge. Det er kanskje det viktigste bidraget som kan gis for å unngå en for sterk nedbygging av konkurranseutsatt sektor og for å dempe presset på renten.

Denne våren har vi gjentatte ganger sett at Arbeiderpartiet med liv og lyst har deltatt i det populistiske kappløpet som ellers har vært forbeholdt andre partier. Det hjelper svært lite om Jens Stoltenberg og Hill-Marta Solberg sitter i baksetet og roper brems, når resten av partiet sitter i førersetet og roper mer gass.

Samarbeidspartiene legger til grunn at oljeformuen skal forvaltes i et generasjonsperspektiv. Opprettelsen av Petroleumsfondet og den begrensning som ligger i bruken av oljeinntektene gjennom etablering av den såkalte handlingsregelen, sikrer at oljeformuen vil komme flere generasjoner til gode. Men dette gjelder bare så lenge denne politikken har flertall i Stortinget. Jeg registrerer at flere partier, nå også Arbeiderpartiet, ivrer etter å putte nye sugerør inn i Petroleumsfondet – både ved å presse opp de offentlige utgiftene og ved å foreslå nye fond, eller ved å flytte milliarder til andre eksisterende fond. Dette er en politikk som over tid kan undergrave Petroleumsfondet, og vil svekke våre muligheter til å dekke fremtidige pensjoner, og som også strider mot den generasjonstenkning som ligger til grunn for Petroleumsfondet.

Regjeringen og samarbeidspartiene er også opptatt av at forvaltningen av Petroleumsfondet skal reflektere viktige verdier som respekten for menneskerettighetene. Derfor tok Regjeringen initiativ til å opprette Petroleumsfondets Folkerettsråd. Dette rådet har fått i oppdrag å vurdere om investeringer i regi av Petroleumsfondet kan innebære brudd på folkerettslige forpliktelser. Flertallet i finanskomiteen foreslår nå at det skal opprettes et nytt utvalg som skal vurdere etiske retningslinjer for Petroleumsfondet. Det har selvsagt ikke samarbeidspartiene noe imot. Vi foreslo en annen løsning, nemlig at Folkerettsrådet skulle foreta en løpende vurdering av de etiske retningslinjene for å se om disse kan utvikles videre. Men når det nå er foreslått et nytt utvalg, vil vi selvsagt stemme for det forslaget.

La meg bare til slutt vise til forslag nr. 76, fra samarbeidspartiene og Fremskrittspartiet, som er omdelt på bakgrunn av at det ved en inkurie ikke er tatt inn i innstillingen. Jeg benytter anledningen til å ta opp det forslaget.

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Jan Tore Sanner har tatt opp det forslaget han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Hill-Marta Solberg (A): Gjennom hele vinteren har vi opplevd at ikke minst regjeringspartiene har ropt rundt seg om at Arbeiderpartiet nå var i opposisjon og var villig til å bruke så veldig mye mer enn i posisjon.

Så har Arbeiderpartiet i revidert nasjonalbudsjett lagt fram et økonomisk opplegg som er innenfor handlingsregelen, og som sågar er noe strammere enn det som Regjeringen la opp til. Det har åpenbart gjort et sterkt inntrykk på regjeringspartiene, ikke minst representanten Sanner, som har brukt uendelig mye tid i det siste på å fortelle at dette ikke kan stemme.

Når det gjelder pengebruk, så la meg si det slik at Arbeiderpartiet legger til grunn at det Høyre vil bruke på kommunesektoren, er det Høyre vedtar i Stortinget, det er ikke det som Høyres ordførere ute hadde ønsket skulle bli vedtatt eller ber om at de måtte få. Nei, vi legger til grunn at det Høyre går inn for, det er det som blir vedtatt i budsjettet her i Stortinget. Slik bør det også være for Arbeiderpartiet.

Igen gjentar Jan Tore Sanner en del av dette med Arbeiderpartiets uansvarlighet, slik han ser det, som knytter seg til økningen av utlånsrammen i Husbanken. Nå har representanten Sanner en glimrende anledning til å fortelle Stortinget om det er slik at Høyre går inn for en lavere boligbygging, at det er Høyres svar på utfordringen i boligmarkedet, med en kraftig prisøkning, eller er det slik at Høyre synes det er like greit at boligbyggingen finansieres på en annen måte enn gjennom Husbanken? Det synes jeg vi fortjener å få et svar på ut fra den måten representanten Sanner har gått til angrep på på Arbeiderpartiets utvidelse av lånerammen i Husbanken.

Jan Tore Sanner (H): Det er ikke bare regjeringspartiene som har registrert at Arbeiderpartiet har skiftet ham. Vi har gjennom en serie lederartikler og kommentarartikler i pressen fått beskrevet det samme – senest var det Haavard Narum i Aftenposten som kommenterte at Arbeiderpartiet nå er gått «over fra å være et helhetstenkende ansvarsparti til et populistisk ønsketenkingsparti». Det var ikke mine ord, det var pennen til Haavard Narum i Aftenposten.

Grunnen til at disse spørsmålene reises, er jo at man ser at Arbeiderpartiet nå er blitt et støttehjul for andre partier som er opptatt av å drive opp de offentlige utgiftene, og vi etterlyser det Arbeiderpartiet vi kjente, nemlig et mer ansvarlig og helhetstenkende parti.

Når vi har pekt på de utvidelsene av lånerammene som ligger i Arbeiderpartiets opplegg, er det fordi vi antar at årsaken til at Arbeiderpartiet vil utvide lånerammen og også opprette en ny låneramme eller et nytt fond for kommunene, er at de vil øke aktiviteten. Det fikk vi høre i går i debatten om kommuneøkonomien, med sterke anklager og angrep fra Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og andre talere fra Arbeiderpartiet fordi Regjeringens opplegg for kommuneøkonomien ville føre til for lav aktivitet i kommunene. Derfor ville Arbeiderpartiet bevilge ytterligere 1,5 milliarder kr til kommunene og i tillegg ha et eget fond for kommunene, og det er jo for å øke aktivite-

ten. Og økt aktivitet i økonomien setter også økt press på renten.

Per Erik Monsen (FrP): Jeg vil gjerne fortsette å snakke litt om kommunene.

Det kan neppe ha gått representanten Sanner og Høyre hus forbi at det har vært et omfattende såkalt kommuneopprør i gang denne våren. Særlig Senterpartiets ordførere har vært aktive, men også enkelte av regjeringspartienes egne ordførere har vært på banen.

Kommunalministerens standardsvar til kommuner som har klaget over dårlig økonomi, har vært at kommunene selv må rasjonalisere og effektivisere driften. Jeg er ikke uenig i det svaret, for det er åpenbart mange kommuner som har hatt en for lettvingt omgang med penger, har skaffet seg en altfor stor administrasjon eller som har lånt seg til fant for å finansiere prestisjeprosjekter. Det er i hvert fall vanskelig å finne noen systematisk sammenheng mellom lave kommunale inntekter og dårlig kommuneøkonomi.

Men det som forundrer, er at Regjeringen, når den har den holdningen den har, ikke har sørget for at kommunepolitikkerne har fått det redskapet de trenger for å effektivisere kommunenes drift, nemlig en generell momskompensasjonsordning som vil legge til rette for en omfattende konkurranseutsetting og sannsynligvis store innsparinger for kommunene. Dette er noe alle regjeringspartiene gikk inn for i 1995, og som også er gjentatt i Semerklæringen. Nå skriver finansministeren at en slik ordning tidligst kan komme på plass i 2004.

Jeg har to spørsmål: Er Høyre, som tidligere har vært meget aktive i denne saken, fornøyd med fremdriften? Om det virkelig er slik at det er umulig å fremskynde denne prosessen, hvorfor kan ikke den nåværende ordningen, med alle sine feil og mangler, gjøres generell, slik at kommunene kan komme i gang med dette arbeidet?

Jan Tore Sanner (H): La meg først si at jeg er glad for at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet kom frem til enighet når det gjelder kommunerammene for neste år. Det er et stramt opplegg, men et godt opplegg, og det var særdeles viktig å få det på plass i en situasjon hvor uro preget kommunene.

Ellers kan jeg bekrefte at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet er helt enige om at det er rom for å rasjonalisere driften i kommunene, og at et viktig virkemiddel for å få det til er konkurranseutsetting. Nå gjelder momskompensasjonsordningen de fleste sektorene. I samarbeid med Fremskrittspartiet i fjor høst fikk vi også inn renhold i den ordningen. Det er klart det er mulig å utvide den, men når vi ikke har foreslått det nå, er det nettopp fordi vi regner med å få på plass et mindre byråkratisk og bedre opplegg som skal være generelt fra 2004. Da synes vi det hadde vært litt spesielt at vi skulle inkludere nye sektorer fra 2003, for å introdusere et helt nytt system fra 2004.

Audun Bjørlo Lysbakken (SV): Jeg registrerer at representanten Sanner nå legger vekt på ønsket om etiske retningslinjer for oljefondet. En kan selvfølgelig undre seg over at det som er et selvsagt standpunkt i dag, ikke var det da finanskomiteen avgav innstilling for én uke siden, men vi gleder oss selvfølgelig likevel over muligheten til å få et enstemmig storting bak det ønsket.

Ellers må det være på sin plass å gratulere representanten Sanner med enda en gang å ha fått så sterkt gjennomslag for eget partis politikk i en regjering som egentlig består av tre forskjellige partier. For er det én ting som vi kan slå fast etter behandlingen av revidert nasjonalbudsjett, er det at de nok en gang har fått gjennomslag for sterkt Høyre-orienterte prioriteringer.

I en situasjon der man har flere milliarder friske penger å bruke, så er man mest opptatt av økte utgifter til forsvar, å prioritere å redusere tollsatser osv., og ikke opptatt av å innfri de valgloftene som samarbeidspartiene gav med hensyn til skole og kollektivtrafikk i høst. Dette blir selvfølgelig forsterket av avtalen med Fremskrittspartiet, og vi ser et bilde der Høyre først forhandler fram Høyre-politikk i Regjeringen, for så å forhandle fram enda mer Høyre-politikk i ekstraomgangene med Fremskrittspartiet. Det ender med kutt i bistand, kutt i overføringer til distriktene, kutt i tiltak som kompetanseutviklingsprogrammer osv.

Og det aller viktigste: Høyre, som brukte hele valgkampen til å snakke om behovet for en bedre skole, innrømmer i det framlagte budsjettet at kommunene vil måtte redusere sin aktivitet med dette opplegget. Da vil jeg minne om at i februar sa statsråd Victor D. Norman til Bergens Tidende:

«Vi må gi økonomiske rammer som ikke gjør det mulig for de minste kommunene å være selvforsynt.»

Dette ble den gang bortforklart som en forsnakkelse, men jeg synes det er naturlig å spørre om det er slik å forstå at Høyre fra nå av vil bruke budsjettene til å oppnå nettopp dette målet?

Og én ting til: Er det ikke å holde folk for narr først å drive valgkamp der man snakker om skole, og så legge fram et budsjett der de som skal tilby skoletjenester til folk, ikke får penger til å gjøre det?

Jan Tore Sanner (H): Hvis det skulle bli mindre penger til skole, skal man ikke se bort fra at det skyldes at andre partier nå prioriterer barnehagene fremfor å prioritere opprusting av skolen.

Jeg er selvfølgelig glad for at Høyre har fått gjennomslag i revidert nasjonalbudsjett, på samme måte som Kristelig Folkeparti og Venstre har fått gjennomslag. Jeg synes det er litt bemerkelsesverdig at når representanten Bjørlo Lysbakken skal ramse opp hva man har prioritert i revidert nasjonalbudsjett, peker han bare på forsvar og tollsatser, uten å nevne at den største biten faktisk går til helse og til kommunene. Det er helsevesenet og kommunene som er seierherrene i Regjeringens opplegg. La meg også minne om at nivået på bistanden er opprettholdt.

Når regjeringspartiene ikke gikk primært inn på det forslaget som gjelder de etiske retningslinjene, som ble

fremmet av SV, skyldes det at vi hadde et annet forslag. Vi mente at det var tilstrekkelig og kanskje enda bedre at Folkerettsrådet skulle foreta en løpende vurdering av de etiske retningslinjene. Men når det nå er et flertall for at det skal nedsettes et nytt utvalg, har heldigvis ikke vi noe imot det.

Når det gjelder å komme Fremskrittspartiet i møte, er det faktisk SV selv som har invitert Fremskrittspartiet til budsjettssamarbeid, og jeg antar at når man sender ut den invitasjonen, har også SV vært innstilt på å komme Fremskrittspartiet i møte. Jeg har forhandlet med Siv Jensen, så jeg vet at da ville det også ha vært knallharde krav om la vere avgifter på bil, mer til politi og rettsvesen, dersom man skulle komme frem til en enighet på det nivået.

Presidenten: Replikordskifte er omme.

Øystein Djupedal (SV): La meg peke på tre hovedperspektiv i det SV har gjort i revidert nasjonalbudsjett, som også bør være tre perspektiv eller hovedutfordringer for vårt samfunn.

SV har nylig publisert en rapport, kalt «Forskjellsnorger 2002», som påviser at forskjellene i det norske samfunnet øker, og øker til dels dramatisk. Hovedårsaken til dette er et svært gunstig skattesystem for særlig kapital- og aksjebeskatning. Aksjeutbytte på mottakers hånd er i Norge skattefritt, i motsetning til i alle sammenlignbare land. Det gjør at de rike blir rikere. Mer enn 60 pst. av alt aksjeutbytte i Norge går til om lag 5 000 enkeltpersoner. Disse mottar i snitt ca. 3,5 mill. kr hver skattefritt – mer enn en vanlig sykepleier vil tjene i løpet av 12 år. Mer enn 90 pst. av alt aksjeutbytte går til de 10 pst. rikeste. Dette skatteamnestiet til de rikeste er den enkeltårsak som gjør at forskjellene øker, noe som er både urimelig og urettferdig, og ikke minst undergraver det den alminnelige skattemoral. Det finnes ingen grunn til at disse inntekter skal unndras beskatning, slik som i USA, England, Tyskland, Japan, Sverige, Danmark eller hvilket som helst annet sammenlignbart land. Det som er påfallende, er at disse menneskene, som også mottar dette skattefrie aksjeutbyttet, i all hovedsak er de samme menneskene som har høyest inntekt i vårt samfunn. Dette er på den ene siden.

På den andre siden har vi en dramatisk utvikling knyttet til utstøting fra arbeidslivet. Om lag 15 pst. av dem som er i yrkesaktiv alder, er utenfor det ordinære arbeidsmarkedet. Dette tallet er dramatisk høyt. Dette er mennesker som av ulike årsaker ikke arbeider, enten fordi de er på uføretrygd, på attføring, på rehabilitering eller er arbeidsledige. Dette er et av vårt samfunns aller største utfordringer. Hvordan kan vi bidra til at disse menneskene kommer i arbeid og kan leve av egen inntekt, og hvordan skal vi hindre at flere havner på denne reservebenken? For den enkelte og for samfunnet vil dette ha vært en enormt stor positiv gevinst. Dette hovedperspektivet må flere enn SV ha for seg. Men det er dette som er Forskjells-Norge, et Norge der mange har masse, der de fleste har det greit, men dessverre altfor mange sliter for å få det til å gå rundt.

Denne Regjeringen har åpenbart som mål å forsterke forskjellene, både fordi de er helt handlingslammet overfor tiltak til de fattigste, og samtidig fører en skattepolitikk som i så stor grad favoriserer de rikeste. Dette kommer klart uttrykk ved at man har fjernet skatten på aksjeutbytte, man gir altså 1,5 milliarder kr eller der omkring rett i lommen til dem som i utgangspunktet har mest.

Vi har i denne innstillingen mange forslag for å bøte på denne utviklingen, men det er særlig to forslag jeg vil peke på, som jeg også pekte på i min replikk til Hill-Marta Solberg, som kan gjøre noe med dette. Men skal det være mulig å gjøre noe med dette, må man hele tiden og kontinuerlig fokusere på at denne forskjellsutviklingen ikke skal skje. Det betyr at man årlig bør fokusere på hvordan utviklingen har vært, og man bør ha som langsiktig mål å sørge for at det ved utgangen av denne stortingsperioden er mindre forskjeller i det norske samfunn enn det var ved inngangen til den.

Dette budsjettet er gjort opp sammen med Fremskrittspartiet nok en gang, som kommuneøkonomien ble det i går. Det betyr at man ikke prioriterer innenfor dette perspektivet som jeg nå ønsker at vi skal gjøre. Man prioriterer altså ikke bostøtte eller for den saks skyld å hjelpe unge funksjonshemmede ut av sykehjemmene. Man prioriterer helt andre spørsmål.

Det betyr at jeg nok en gang har lyst til å invitere Stortinget til å være med på dette perspektivet og disse to forslagene som SV har reist.

Hvis Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet ønsker at dette perspektivet til enhver tid skal være levende i den offentlige debatt, og hvis man ønsker at Regjeringen ikke kan unnlate å legge fram årlige rapporter i budsjettet for hvordan utviklingen i vårt samfunn har vært, stemmer man mot dette. Men hvis man mener at det er viktig at dette perspektivet ikke må glemmes, at de fattige ikke må glemmes, og at tiltak må settes inn for å hindre at denne utviklingen fortsetter, da bør man stemme for dette.

Den andre store utfordringen er bedringen i fellesskaps økonomi. Et av de store paradoksene i vårt samfunn er nemlig at staten er rik, de fleste av oss har rikelig med penger, samtidig som kommunene er fattige.

Det å sikre at barna våre har gode skoler, det å sikre gode helsetjenester, god barneomsorg og gode sykehus er det aller viktigste perspektivet for å videreutvikle velferdsstaten.

I dette reviderte budsjettet er det få tegn til at dette perspektivet er levende.

Stortinget har muligheten, hvis Stortinget vil, til å si at kommunene kan utføre sine oppgaver bedre enn i dag. Dette er fullt mulig også innenfor ansvarlige økonomiske rammer. Det kommunene er rammet av i år, er spesielt tre forhold som gjør at situasjonen for mange vil oppleves svært dramatisk. Det er både et lønnsoppgjør, som har vært godt, det er økte pensjonskostnader og ikke minst økt gjeld. I tillegg har selvfølgelig folk forventninger til at kommunene skal gi gode tjenester.

Mange ordførere demonstrerer i disse dager mot dette opplegget. Kristelig Folkepartis ordførere høres ut som

SVere hele gjengen, og det samme gjør Høyres ordførere, simpelthen fordi de ikke forstår det urimelige i at denne rike staten vi har, ikke skal sørge for at velferdstilbudet blir bedre eller i hvert fall ikke verre. Vi har innenfor det budsjettet som vi legger fram, som er noe strammere enn Regjeringens budsjett, funnet rom for 1,7 milliarder kr til styrking av frie inntekter til kommunene. 1,7 milliarder kr er det altså fullt mulig å finne prioritering for hvis man vil det. Vi registrerer dessverre at flertallet ikke vil det. Jeg tror mange ordførere fra mange ulike partier tar det som et svik at partienes egne folk her i Stortinget ikke ønsker å støtte opp om det viktige arbeidet som våre lokalpolitikere gjør.

Den tredje utfordringen for vårt samfunn som vi legger vekt på, er at vi i større grad må vri investeringer bort fra oljeindustrien og over til fastlandsøkonomien. Det er altså fastlandsøkonomien – det vi har i hendene, og det vi har i hodet – vi skal leve av i framtiden. Det er kunnskapen vi må dyrke fram. Det betyr at vi må frigjøre kapital til å investere i det som er framtiden for Norge. Det er alt fra utdanning til SND, til risikovillige lån til bedrifter, til det som i utgangspunktet skal skape nye muligheter for Norge. Det betyr at dette er uendelig viktig også innenfor et miljøperspektiv. Det betyr at vi må kutte bevilgningen til Snøhvit, som er en av de bevilgningene som ligger i årets reviderte budsjett med mer enn 500 mill. kr, 500 mill. kr som med fordel kunne ha vært brukt på nesten hva som helst, som hadde vært en bedre måte å bruke dem på.

La meg også trekke fram to seirer SV har i årets budsjett. Den ene er den mye omtalte barnehageavtalen, som er en formidabel politisk seier for alle landets småbarnsforeldre og alle landets barn. Den er behørig debattert tidligere i stortingssalen, så jeg trenger ikke gå inn på den, men det er klart at dette kanskje er det aller viktigste grepet som skjer i dette budsjettet. Vi er veldig stolte over å ha vært med på dette, og vi er stolte over at vi har bidratt til at alle landets småbarnsforeldre kan se framtiden noe tryggere i møte.

Den andre store seieren i dette budsjettet er at vi nå vil få på plass etiske retningslinjer for oljefondet. SV har i mange år nesten alene slåss for å få et etisk regelverk som hindrer at pensjonspengene våre investeres i bedrifter som ikke bare undergraver norsk utenrikspolitikk, men som undergraver alminnelig anstendighet og menneskerettigheter. Lenge har vi vært alene om dette. Gradvis har flere sett at det perspektivet SV har, åpenbart er det eneste riktige. Vi har lagt på bordet overveldende dokumentasjon på at dette ikke er noe særphenomen som SV holder på med – det er det stadig flere internasjonale fond som gjør, simpelthen også fordi avkastningen ofte er bedre i fond som tar hensyn til miljø og tar hensyn til menneskerettigheter, enn i de fond som ikke gjør det. Vi har nå tydeligvis fått et enstemmig storting, etter at hr. Sanner måtte gå den ydmykende gang opp her og si at han ville støtte dette. Vi er glad for det. Vi er glad for at også Regjeringen nå støtter det. Det betyr at det vil være et enstemmig storting som nå skal legge press på dette.

Et etisk regelverk skal hindre at vi i framtiden opplever det vi har opplevd, nemlig at våre pensjonspenger bl.a. investeres i barnearbeid, i landmineproduksjon og alt annet som det norske samfunn tar avstand fra.

SV har i dette budsjettet lagt seg på omtrent det samme balansepunktet som Regjeringen. Vi har et noe strammere budsjett, men det skal vi ikke gjøre et stort nummer av, for vi er, i likhet med mange, også bekymret for ut-siktene til at renten kan gå opp.

Statsråd Foss har ved en rekke anledninger forsikret om at pengebruken er ansvarlig. Vi tar det til etterretning og regner med at det er godt fundert. Realiteten er likevel den at hvis det skulle bli renteuro i løpet av sommeren, så er dette Regjeringens og Per-Kristian Foss' ansvar alene. Hvis han hadde ment at det var riktig å bruke noe mindre penger for å dempe presset i økonomien, hadde vi syntes at det var et råd som vi kanskje skulle ha fulgt. Men han har valgt å legge seg på det balansepunktet han har, og det betyr at dette ansvaret er det Høyre, Høyres finansminister og Regjeringen alene som har.

Vi har i innstillingen fremmet en rekke forslag, og de vil jeg hermed ta opp. Jeg vil også ta opp forslag nr. 75, fra representanten Olav Gunnar Ballo på vegne av flere partier, siden han ikke skal ha ordet i dagens debatt.

Presidenten: Øystein Djupedal har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Svein Roald Hansen (A): Det er mye SV og Arbeiderpartiet står sammen om i revideringen av budsjettet. Barnehageavtalen har vært nevnt. En annen viktig sak er økte bevilgninger til flere SND-ordninger. Det ville, om det hadde blitt vedtatt, bidratt til å øke verdiskapingen i hele landet.

Men den største trusselen nå mot den konkurranseutsatte industrien ligger i den høye og økende kronkursen og økt fare for enda høyere rente. Djupedal uttrykte bekymring for rentenivået i sitt innlegg, og gjentok det som også står i innstillingen, at SV støtter seg på at Regjeringen ikke ser grunnlag for å justere aktivitetsnivået i norsk økonomi, og legger dette til grunn for sitt eget opplegg. Men i tillegg vil SV redusere investeringene i oljesektoren, hvor det i leverandørindustrien er varslet omfattende permitteringer neste år på grunn av lav aktivitet.

Burde ikke SV ha foretatt en selvstendig vurdering av den faren vi nå står overfor når det gjelder renteøkning og virkningen av den høye kronkursen, istedenfor å støtte seg på Regjeringens manglende evne til å justere den økonomiske farten etter de nye og farligere føreforholdene? En renteøkning utover året vil skape problemer for alle med høy gjeld. Det vil forverre problemene for kommunene og vil sette tusenvis av industriarbeidsplasser i fare.

Øystein Djupedal (SV): Jeg har valgt å vektlegge at dette var et råd som kom fra finansministeren, rett og slett fordi jeg ikke synes at det er Stortingets oppgave å skape unødvendig uro om det norske rentenivået. Men

jeg vil likevel påpeke at finansministeren så klart har uttrykt dette. Det betyr at det er et råd som vi har fulgt. Vi har valgt et balansepunkt som er ca. 130 mill. kr strammere enn Regjeringens, men det gjør vi ikke noe stort nummer av. Poenget er at jeg ikke ønsker å bidra til at det skapes et inntrykk av at vi frykter dette. Vi får ta forsikringen fra Per-Kristian Foss på alvor. Hvis han mener det er riktig, vil jeg anta at hans embetsverk og staben bak ham har et velbegrunnet syn for dette.

Så til spørsmålet om hva vi skal gjøre for aktiviteten i det norske samfunnet, og dette knyttes til oljesektoren. Oljesektoren er en bransje som er ekstremt utsatt for konjunktursvingninger. Det skyldes både oljepris og dollarkurs. Det skyldes også mange andre forhold. Vi tror at et mer langsiktig utvinningstempo både er økologisk og økonomisk fornuftig. Vi har opplevd at verft har hatt 3 000–4 000 mann innleid den ene dagen, for så neste dag å ha tomme ordrebøker. Vi opplever stadig vekk uro knyttet til nye kontrakter, og at det hele tiden haster for at man skal kunne fylle opp ordrebøkene. Det har vi stor forståelse for. Men det å ha et langsiktig perspektiv på utviklingen av våre olje- og gassressurser på et lavere nivå enn vi har i dag, vil sikre stabil sysselsetting over en lengre periode og gjøre oss mindre utsatt for denne type bonansa-svingninger som vi dessverre har vært utsatt for. Det betyr at vårt perspektiv er økologisk fundert, men ikke minst også økonomisk fundert, for de mange som har sitt levebrød i denne industrien.

La meg også si til Arbeiderpartiets representant at jeg er glad for at SV og Arbeiderpartiet nå har funnet sammen i disse ordningene knyttet til SND, som han også berørte i sitt innlegg. Det er viktig risikokapital, viktige stimulanser for å få opp nyskaping og verdiskaping i de næringsfattige delene av Norge. I disse spørsmål er vi enige, og det er jeg glad for, og det hadde vært et ønske at også Stortinget så at dette perspektivet er uendelig viktig for å ta hele landet i bruk.

Svein Flåtten (H): Vi må frigjøre kapital til investeringer i fremtidens fastlandsøkonomi, sier Øystein Djupedal i sitt innlegg. Svaret på hvordan den skal skaffes, har han for så vidt allerede gitt: Den skal skaffes ved å skattlegge aksjeutbytte med en dobbelbeskatning, og vi vet at kapitalen derfra for 70–80 pst. vedkommende går nettopp til investeringer i fastlandsøkonomien.

For øvrig snakket ikke Øystein Djupedal mye om næringsliv, men jeg har lyst til å bemerke at i merknadene til revidert budsjett har SV gitt til beste en bekymring for at store lønnstillegg kan gi en økende rente, og at det dermed kan svekke norsk konkurranseutsatt industri. Det er bra at vi nå har denne nyvunne bekymring i SV for både folks nivå på lønnsoppgjørene og rammevilkårene ellers. Jeg må da spørre: Betyr denne bekymring at SV nå for godt har forlatt sitt tidligere standpunkt om at landet har et større behov for arbeidskraft til å ta vare på gamle og syke enn å skaffe enda mer utenlandsk kapital gjennom konkurranseutsatt sektor, som de tidligere har sagt?

SV har også tidligere gitt uttrykk for at man vil akseptere en høyere inflasjon enn hos våre handelspartnere for

å nå sitt mål om økt offentlig forbruk. Betyr dette at man har endret kurs også på dette området?

Skatter og avgifter er en viktig bestanddel av bedriftenes kostnadsbilde, særlig i en internasjonal sammenligning og for det konkurranseutsatte næringsliv, som SV i sine merknader er opptatt av. Samarbeidsregjeringen har endret kursen fra å ligge på den europeiske skattetoppen til å få en helt annen retning. I det budsjett som vi nå reviderer, har SV lagt opp til betydelige skatteøkninger både i 2002 og med videre virkning for 2003, som vil treffe både næringsliv og arbeidstakere. Når representanten Djupedal og SV har stilt en diagnose som gjør at de sender bekymringsmeldinger i form av merknader om norsk næringslivs konkurranseevne i revidert budsjett, hvorfor mener man da at økning av skatter og avgifter for det samme næringsliv er den riktige medisinen?

Øystein Djupedal (SV): Fordelen med å få en så omfattende replikk er at da kan man plukke ut hva man selv ønsker å svare på, og det har jeg tenkt å gjøre.

Ensidig fokusering på inflasjon, som norsk pengepolitikk nå har, er uriktig, etter min vurdering, fordi en lavest mulig inflasjon ikke gir indikasjon på at samfunnet eller økonomien nødvendigvis er sunn. Inflasjon innenfor en relativt begrenset margin er nødvendigvis ikke av det skadelige. Det å ha en sentralbanksjef som nå ensidig styrer etter inflasjon, er etter SVs mening ikke klokt. Det finnes mange forhold i et samfunn som også bør tillegges vekt. Det er f.eks. interessant å se at i forskriften for den amerikanske sentralbanken har man også arbeidsledigheten som et premiss, et premiss vi ikke har i Norge. I Norge er vi helt ensoporet knyttet til inflasjon, som man har blitt inspirert av fra den europeiske sentralbank, noe som etter min mening ikke nødvendigvis gagnar det norske samfunn. At sentralbanken i tillegg er helt uavhengig av det som foregår her i huset, og det som foregår i finansdepartementet, er etter min mening heller ikke riktig og heller ikke klokt.

Så til Flåttens bekymring for SV og næringslivet. Vi er opptatt av å ha et variert privat næringsliv i Norge. Jeg kommer selv fra det private næringslivet og har ingen interesse av at vi skal slå beina vekk under disse mange viktige arbeidsplassene vi har. Det er heller ingenting i SVs politikk som tilsier at så skal være tilfellet. Men det at vi ønsker å vri investering fra oljesektoren over på fastlandsøkonomien, det å bruke offentlig risikokapital for å sikre at vi får verdiskaping, knopp-skyting, er en fornuftig form for næringspolitikk. At vi i tillegg mener at aksjeutbytte skal beskattes, som det beskattes i alle sammenlignbare land, er selvfølgelig helt åpenbart. Det er beviselig uriktig at disse pengene utelukkende går til nyinvestering. Det er ikke riktig. Disse pengene får aksjonærene helt fritt, og de kan gjøre akkurat hva de vil med dem. Det ser vi da også, med all respekt, at man gjør.

Jeg tror at Flåtten skal se litt nærmere på skattesystemet i våre sammenlignbare land før han kommer og sier at dette på en måte er en sær-SVsk holdning.

Gjermund Hagesæter (FrP): Representanten Øystein Djupedal gav i sitt innlegg uttrykk for eit engasjement for fastlandsøkonomien. Samtidig er det fleire ting i SV sitt alternative reviderte nasjonalbudsjett som trekker i motsett retning, og som tilseier det motsette. Ein har ei omprioritering, som representanten Djupedal kalla det, bl.a. ved at ein aukar bensinavgifta med 150 mill. kr, ein aukar dieselavgifta med 75 mill. kr – til saman 225 mill. kr – og sidan omtrent halve året allereie er gått, vil eg tru at heilårsverknaden av dette vil vere minst dobbelt så stor.

Noreg har allereie i dag blant dei høgaste drivstoffavgiftene i heile verda, og mange gonger høgare enn enkelte andre oljeproduserande land. Innser ikkje representanten Øystein Djupedal og SV at mange er heilt avhengige av bil i Noreg, og at ein slik auke vil slå negativt ut for folk flest, spesielt i Distrikts-Noreg, og slå meir negativt ut for dei med låge inntekter enn for dei med høge inntekter?

Øystein Djupedal og SV har allereie i dag blant dei høgaste drivstoffavgiftene i heile verda, og mange gonger høgare enn enkelte andre oljeproduserande land. Innser ikkje representanten Djupedal at ein slik avgiftsauke vil redusere konkurranseevna til delar av norsk eksportnæring ytterlegare?

Øystein Djupedal (SV): La meg først få fastslå følgende: Det fins ingenting i SVs politikk som vil svekke norsk næringsliv – ikke én ting! Men det er klart at vi mener at alle skal bidra.

Dette samfunnet vårt er ikke vedlikeholdsfritt. Det må vedlikeholdes. Det betyr at vi må bruke penger. Det at vi vedlikeholder samfunnet vårt, gir en gevinst også næringslivet nyter godt av. Når vi styrker skolene, når vi styrker barnehagene, og når vi styrker eldreomsorgen, gir jo dette en gevinst. I mange andre land er det bedriftene selv som må betale. I USA er det private pensjoner som bedriftene må betale. I Norge er det fellesskapet som betaler. Dette er en styrking av norsk konkurransekraft, av norsk næringsliv. Det fins ingenting i vårt budsjett som på noe vis vil svekke norsk næringsliv.

La oss ta dette med drivstoffavgifter. Vi har nå ifølge det brevet Finansdepartementet har sendt til SVs stortingsgruppe, den nest laveste bensinprisen i Europa knyttet til lønnsnivå. Dette er det Per-Kristian Foss' eget departement som har regnet ut for oss.

I tillegg må jeg si at spørsmålet blir svært merkelig, for vi har jo i dette reviderte budsjettet gått inn for å støtte en fraktutjammingsordning for drivstoff i Distrikts-Norge. Vi innses at det for mange bedrifter som ligger i Distrikts-Norge, er nødvendig med en utjammingsordning for drivstoff, rett og slett fordi konkurransen er for liten og avstandene er for lange. På den måten har vi gjort akkurat det som Hagesæter etterlyser, nemlig tatt hensyn til den avstandsulempen som næringslivet i distriktene har. Men det støtter jo ikke Fremskrittspartiet – de støtter ikke det! Så denne replikken blir med respekt å melde merkelig.

Det er riktig, la meg bare si det, at drivstoff i Norge relativt sett er billig knyttet til det lønnsnivået vi har. Men det er riktig også at drivstoffpriser skal være høyere.

Grunnen til det er økologisk, men også økonomisk. Det er et poeng at i det avgiftssystemet vi har, skal det ligge stimuli til å finne andre måter som er mer miljøvennlige, og det sier vi helt åpent. Vi har ikke vært med på disse avgiftslettelsene for bensinavgiften tidligere. Ikke har vi vært med på det nå heller. Tvert imot går vi for en meget moderat økning, for det mener vi det er mer enn rom for.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF): I Kristeleg Folkeparti er me tilfredse med at det denne våren var mogleg å koma fram til ein ryddig avtale om revidert budsjett. Sjølv om Framstegspartiet sine krav var høge og forhandlarane deira var harde, bar heile forhandlingsprosessen preg av orden og av vilje til å koma fram til konkrete resultat.

Gjennom revidert-prosessen er Regjeringa sine hovudprioriteringar tekne vare på. Eit eksempel på dette er helsesektoren, som av Regjeringa denne våren er lyfta fram som eit satsingsområde. Ved revidert-avtalen er sektoren ytterlegare styrkt. Dette fører m.a. med seg at behandlingsskapiteten ved sjukehusa aukar ytterlegare, og ventetida for pasientane vert kortare.

Det er òg funne ei god løysing for dei ufrivillig barnlause, ved at eigendelen for kunstig befruktning skal vera på maksimalt 18 000 kr for inntil tre forsøk.

Gjennom revidert-avtalen er òg stramheita i budsjettet teken vare på. Dei tilleggsøyvingane som følgjer av avtalen, er krone for krone dekte inn ved kutt mv. Behandlinga av revidert budsjett i Stortinget har på denne måten ikkje svekt det finanspolitiske opplegget til Regjeringa.

Gjennom revidert-avtalen er det òg gjeve tydeleg signal om ro og stabilitet i norsk finanspolitikk. Landet vårt har ein av dei mest opne økonomiane i Europa. Den norske økonomien er på denne måten rimeleg avhengig av korleis utlandet vurderer dei ulike tilhøva i Noreg. Difor vert slike signal om politisk ro om budsjettbehandlinga svært verdifulle.

Kristeleg Folkeparti har alltid vore og vil framleis vera svært oppteke av at vilkåra for frivillige lag og organisasjonar skal vera gode. I Odelstinget no sist tysdag kom den såkalla misjonærskatten på plass. Dette er eit komplisert forhold som det har vore arbeidd med i fleire år, og som betyr veldig mykje m.a. for humanitære organisasjonar og for misjonsorganisasjonar som arbeider i utlandet, spesielt i den fattige delen av verda.

I revidert er kompensasjonsordninga som gjeld tenestemoms for Frivillighets-Noreg, på plass, og det er slege fast at frå 1. januar neste år vert maksimalsummen for gåver med skattefrådrag til frivillige lag og organisasjonar heva til 6 000 kr pr. år.

Vidare vert det såkalla tilskot til private kyrkjebygg igjen teke inn i budsjettet. Dette betyr svært mykje for t.d. forsamlingar og meinigheiter som skal byggja egne forsamlingslokale. Ved budsjettavtalen er òg skatteplikta for bilgodtgjersla fjerna. Dette er ei endring som ikkje minst den frivillige sektoren vil nytta godt av.

Når det så gjeld friskulesektoren, er det teke nokre grep, og det er vidare varsla ei forbetring av tilskotsordninga for dette skuleslaget.

Alt i alt er summen av Revidert 2002 eit godt handslag til frivillige lag og organisasjonar. Dei fortener det, for på ulike måtar og innan ulike område utfører frivillig sektor ein samfunnsinnsats som både er uvurderleg og uerstatteleg.

Eit anna område som eg vil nemna, er Petroleumsfondet. Kristeleg Folkeparti har lenge vore med og kjempa for at det skal vera etiske retningslinjer knytte til Petroleumsfondet sin forvaltningspolitikk. Første steget vart teke under Bondevik I. Når det gjeld dette temaet, er me komne eit godt stykke på veg, og me går no vidare. For oss i Kristeleg Folkeparti er det difor ekstra gledeleg at Stortinget i dag – samrøystes – vil slå fast viljen til å gå vidare når det gjeld etiske retningslinjer for Petroleumsfondet.

Etter at avtalen med Framstegspartiet om revidert nasjonalbudsjett 2002 vart gjort kjend, har Kristeleg Folkeparti vorte til dels sterkt kritisert for gjennom revidert-prosessen å ha vore med og kutta i bistandsbudsjettet. Men påstanden er kort og godt ikkje korrekt. For det første: Bistandsprosenten er ikkje svekt. Den ligg framleis på 0,92 – og har aldri vore høgare. Dessutan: I tidlegare behandlingar av revidert nasjonalbudsjett har det vorte overført midlar frå tradisjonelle bistandsøyvingar til ODA-godkjende flyktningutgifter. I år føreslo Regjeringa å tilføra friske midlar med 167 mill. kr i revidert nasjonalbudsjett. Sjølv om dette vart redusert med 49 mill. kr gjennom revidert-prosessen, er det eit uomtvisteleg faktum at bistandsbudsjettet vert styrkt med 118 mill. kr. Difor vert skuldingane om kutt i bistandsbudsjettet heilt meiningslause. Kristeleg Folkeparti har hatt, har og vil alltid ha eit sterkt og ekte engasjement for dei fattigaste av dei fattige.

I Sem-erklæringa er det definert eit klårt verdifundament for Samarbeidsregjeringa sin politikk. Vidare er eit av Samarbeidsregjeringa sine mål å setja det enkelte mennesket i sentrum. Me ønskjer at dette skal gjennomsyra Regjeringa sin politikk på alle område. Gjennom m.a. dei eksempla som eg har nemnt knytte til gode helsetilbod, rause rammevilkår for frivillige lag og organisasjonar, ei etisk forsvarleg forvaltning av Petroleumsfondet og ein god bistandspolitikk er me med på å oppfylle denne målsetjinga.

Dette fell saman med Regjeringa sitt hovudmål for den økonomiske politikken, nemleg arbeid til alle, auka verdiskaping, vidareutvikling av det norske velferds-samfunnet, rettferdig fordeling og berekraftig utvikling. Me veit òg at eit sterkt og konkurransedyktig næringsliv er ein nødvendig føresetnad for å nå desse måla. For å gjera dette mogleg er det nødvendig at me fører ein finanspolitikk som kan medverka til m.a. eit forsvarleg rentenivå, og som ikkje fører oss inn i ein inflasjonsspiral. På denne måten vert det ein nær samanheng og ei gjensidig avhengigheit mellom dei måla me har i den praktiske politikken, og den økonomiske politikken me til kvar tid fører.

(Sørfonn)

Sett på denne bakgrunnen er eg overtydd om at det opplegget for revidert nasjonalbudsjett 2002 som me i dag har til behandling, vil medverka til å oppfylle dei langsiktige måla for politikken vår.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torstein Rudihagen (A): Eg merka meg at representanten Sørfonn var veldig fornøgd med det som regjeringspartnarane får til, og den avtala om revidert nasjonalbudsjett som dei no har fått til i hop med Framstegspartiet. Men når ein har følgt Kristeleg Folkeparti sin politikk gjennom ein del år, verkar dette faktisk på meg litt forunderleg, ja faktisk nesten lite truverdig. Dersom ein har høyrte på debatten både i går og i dag, veit ein at Arbeidarpartiet m.a. blir skulda for ein uansvarleg økonomisk politikk, altså at vi legg store bindingar på neste års budsjett. Det faktiske forholdet er at det er regjeringspartia som har lagt store bindingar allereie i Sem-erklæringa, der ein har lova 30 milliardar kr i skattelette over ein fireårsperiode. Det gjer at Regjeringa har desperat behov for ei finansiering, og det gjer at handlingsregelen blir tøygd maksimalt, slik at ein fasar inn avkastinga av oljefondet så langt som handlingsregelen gir rom for, med dei konsekvensane det kan ha for rentenivå, for konkurranseutsett industri, som i stor grad ligg ute i distrikta, og for distriktspolitiske verkemiddel. Vi såg jo i budsjettet at det var kutta i SND, kommunale næringsfond og andre distriktspolitiske verkemiddel. Ut frå det som Kristeleg Folkeparti alltid har sagt, må eg rett og slett spørje: Føler Kristeleg Folkeparti seg vel med dette?

Elles har eg lyst til å utfordra Sørfonn på eit par område: Eg har forstått at Regjeringa er einig med oss i at leirskule skal vere gratis, inkludert reise og opphald. Men det ligg jo inga fullstendig statleg finansiering av det inne. Det manglar faktisk ca. 15 mill. kr. Meiner Sørfonn at det er rett at det er kommunane som skal ta denne belastninga når staten no har bestemt seg for dette, når det er ein så trong situasjon i kommunesektoren som det er?

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF): For å starta med det siste først: Så vidt eg hugsar, er det som gjeld leirskular, som ligg inne, det som Stoltenberg-regjeringa føreslo i si tid, så der har me nok eit felles ansvar i så måte og ei felles utfordring dersom dette skal endrast på. Så kanskje representanten Rudihagen òg kan koma med nyttige utspel ut frå sin ståstad og si historie på akkurat det punktet.

Så fekk eg eit spørsmål om eg følte meg vel med den situasjonen som me er i. Eg håpar at eg gjennom innlegget mitt fekk fram at me føler oss rimeleg bra tilfredse. Eg lir ikkje overlast på nokon måte og føler at me har fått gode gjennomslag for Kristeleg Folkeparti sin politikk på ulike område. Eg valde nokre tema, som eg var inne på. Me veit òg at denne regjeringa er ei samarbeidsregjering og ei mindretalsregjering. I ein slik situasjon vil det alltid verta spørsmål om å ta og gje og finna fram til praktiske kompromiss og praktiske løysingar. Men eg kan bekrefte

– og roa representanten Rudihagen – at dette er ikkje ein situasjon som er umogleg for oss å leva med, snarare tvert imot.

Når det gjeld Rudihagen, og Arbeidarpartiet sin politikk, uroar det meg litt, og eg finn ikkje heilt ut av det. For på den eine sida snakkar dei om innstramming, medan dei på den andre sida har veldig mange gode formål som eg er samd i enkeltvis. Men summen av dette, når ein legg det oppå kvarandre, vert veldig stor. Og når ein då løyser det på den måten at ein tek eit lite beløp i år – altså startar tiltaka seint, slik at det vert billig i år – som så får store heilårsverknader for neste år, er det eit problem å få dette til å hengja i hop. Her slit eg litt.

Gjermund Hagesæter (FrP): Representanten Sørfonn nemnde i sitt innlegg at ein under forhandlingane med Framstegspartiet har fått fjerna skatten på kilometergodtgjersla, og det er sjølvsagt veldig positivt. Det som representanten Sørfonn ikkje nemnde, var at vi framleis har ei svært urimeleg skattlegging når det gjeld firmabil – spesielt av to grunnar. For det første har sjablonen for privatbruk på nokså kort tid auka frå 8 000 km pr. år til 13 000 km pr. år, medan faktiske tal frå ei undersøking gjord av LeasePlan viser at firmabilar i snitt kjører 8 500 km privat pr. år. Ein får då ei skattlegging av 4 500 km meir enn det firmabilar i snitt kjører privat. Eg ville gjerne hatt ei forklaring frå representanten Sørfonn på korleis Kristeleg Folkeparti og regjeringspartia kan forsvare dette.

Skattlegging av firmabilar er også urimeleg på grunn av at ein har ei gjennomgåande høgare skattlegging enn det som ein får i godtgjersle for å stille sin private bil til disposisjon for arbeidsgivar. Dersom ein privat har ein bil til ein kostnad på i overkant av 250 000 kr, og ein stiller den til rådvelde i arbeidssamanheng, får ein 3 kr pr. km. Men dersom dette er ein firmabil, og ein bruker den privat, er verdien etter staten sine utrekningar 6,40 kr. Eg vil då gjerne ha eit svar på korleis det har seg at den same bilen har ein kostnad pr. km på 3 kr når ein eig den sjølv, og altså 6,40 kr når det er arbeidsgivar som eig bilen.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF): Skattlegging av firmabilar og skattlegging av kilometergodtgjersla kan i enkelte samanhengar liggja nær kvarandre slik at ein får glidande overgangar, men i dei fleste tilfella er dette snakk om to forskjellige storleikar og to forskjellige forhold. Og sjølv innan næringslivet – eg meiner sjølv eg har ein rimeleg kjennskap til næringslivet og deira haldningar – har det når det gjeld firmabil, vore ein viss aksept i det miljøet eg har ferdast i, for at ein toler å ha skattlegginga av firmabilar på eit høgt nivå. I ganske mange tilfelle er det ikkje nødvendig med firmabil.

På den andre sida, når det gjeld kilometergodtgjersla, vil det vera ganske mange andre grupper som kjem inn under den, m.a. heimhjelpa og frivillige lag og organisasjonar osv., der bruk av bil er heilt nødvendig. Desse gruppene var svært glade for den endringa som vart gjord i skatteopplegget i avtalen om revidert. Så med omsyn til denne forskjellen som representanten Hagesæter prøver å

konstruera opp her, at det skal vera ein urett som det burde vore retta opp i, får eg ikkje heilt tak i poenget. Eg skal strekkja meg så langt, i eit velvillig lune, at det kan vera enkelte glidande overgangar, men dei er veldig få, og stort sett er det rimeleg lett å forklara forskjellen mellom firmabilskattlegginga og kilometergodtgjersla for bruk av eigen bil.

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Heidi Grande Røys (SV): To av regjeringspartia har no hatt sine hovudinnlegg, underleg nok utan å nemne kommuneøkonomien med eit einaste ord. Og det er ikkje løyve, for her er det neimen ikkje mykje å gle seg over.

Konsekvensane av fleirtalet sitt kommuneopplegg i revidert vert at kommunale tenester ikkje på nokon måte kan støtte dei krava som lovverket set. Det vert ein politikk ute i kommunane, omsett frå stortingsvedtaket i dag, som gir dårlegare pleie- og omsorgstilbod, dårlegare undervisningstilbod og dyrare barnehageplassar – tilbod som ikkje minst er viktige for dei fattigaste av dei fattige, som representanten Sørfohn hadde eit stort engasjement for.

Kommunane har skore så kraftig ned dei siste åra at alternativet no er å leggje ned tilbod. Ordførarane frå Kristeleg Folkeparti, som andre ordførarar og andre kommunepolitikarar, prøvar å varsle sine folk her i huset om konsekvensane. Men konsekvensen her i huset vart eit forlik med Framstegspartiet. Kristeleg Folkeparti valde skattelette for bilistar framfor viktige velferdstilbod.

Synest representanten Sørfohn at denne skatteletten for bilistar var den viktigaste prioriteringa for Kristeleg Folkeparti å gjere i revidert? Og kva alternativ, kva aktivitetar og velferdstilbod råder representanten Sørfohn sine kollegaer frå Kristeleg Folkeparti der ute i kommunane til å prioritere, når dei no sit med sine opplegg for resten av dette året og ikkje minst for neste år? Kva aktivitetar og velferdstilbod er det ein ikkje har bruk for ute i kommunane, og som Kristeleg Folkeparti med lett hjarte vil kunne seie at vi skal kutte ut, skjere ned på og drive på sparebluss?

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF): Eg minner om at det me no diskuterer, er eit revidert budsjett for inneverande år. I går vart kommuneøkonomiopplegget for neste år grundig behandla, men når eg likevel får høve til det, snakkar eg gjerne om kommunane sin økonomi, for den er veldig viktig.

Me erkjenner at kommuneøkonomien er stram. Det skuldast i hovudsak to forhold – eit dyrt lønsoppgjer og pensjonsutgifter. Til neste år vil det likevel verta ein auke på 2–2,5 milliardar kr for kommunesektoren. I fjor fekk kommunane behalda meirinntektene når det gjeld skatt, for å dekkja delar av pensjonskostnadene. Det same er signalisert for i år.

Det er vidare gjort eit grep frå Regjeringa si side. Det er bestemt at pensjonsutgiftene – altså desse nye avsetningane – kan fordelast over tre år. Det er fastsett nye

reglar for rekneskapsføring slik at ein dempar den verdien som dette ville fått for kommunane. Alt i alt er det gjort ein del grep som gjeld kommuneøkonomien.

No får ikkje representanten frå SV høve til å svara, men det er noko eg har grubla litt på. Då avtalen vart presentert, sa Øystein Djupedal i morgonsendinga at hans kommentar var at dette var puslete. Han var overtydd om at Framstegspartiet hadde oppnådd meir i sine hjertesaker i eit samarbeid med SV og Arbeidarpartiet enn dei hadde oppnådd med Regjeringa. Då har eg gått og grubla på kva for nokre av desse hjertesakene til Framstegspartiet det var SV brann etter å få vera med på å hjelpa dei med, men som dei ikkje fekk høve til.

Presidenten: Replikordskiftet er avsluttet.

Morten Lund (Sp): Vi mangler årsverk mange steder og i mange yrker. Mangelen fører til dyre lønnsoppgjer og tapt konkurransevne. De 60 000 arbeidsplassene kan forsvinne fortere enn Norges Bank frykter. Samtidig ser vi at tapet av årsverk stiger gjennom sykdom, uførhet og tidligpensjonering, med enorm vekst i de utgiftene. Hver sjuende er sykmeldt til enhver tid. Senterpartiet tror ikke at lågere sykelønn og mer overtidsbetaling reduserer tapet.

De kommuneansatte sliter seg syke fordi det mangler penger. De Braathens-ansatte og mange med dem er fortvilet over å være brikker i en knallhard omstilling og effektivisering. Fordi arbeidskraft er folk, kan forventede gevinster bli til store tap.

I Distrikts-Norge er det ledig kapasitet. Flytting av jobber og aktivitet dit gir et billigere samfunn. Flytting derfra gir tomme hus og skoler, og press på husleie og alle slags budsjett i Oslo. Prisenivået på småhus er tre ganger høyere i Oslo enn i Nordland. Kan hende er den ekstra bokostnaden i Oslo på grunn av sentralisering så mye som 10 milliarder kr. Senterpartiet tror det nytter å bremse sentraliseringen og snu flyttestrømmen med statlig støtte til utflytting og til nye arbeidsplasser i områder der det er ledig og billig arbeidskraft, låge husleier og ledige skolepultur.

Senterpartiet øker SNDs risikolåneordning med 500 mill. kr og støtten til næringsutvikling med 155 mill. kr, bl.a. til næringshager og kommunale næringsfond.

Det er ledig kapasitet i anleggssektoren og behov for bedre veier. Det finnes bunkevis med godkjente veiplaner. Bevilgningene henger etter. Så finnes det innpå 3000 veibyggere som går på dagpenger. 600 mill. kr i året renner ut. Maskinene venter. Senterpartiet foreslår en veimilliard. Vi får bedre veier, lågere ledighetsutgifter, sikrere og billigere transport.

Det er kapasitet til økt behandling i sykehusene, og køene er lange. Sosialdepartementet gav oss tall før jul. 7 300 årsverk går tapt ved at sykmeldte venter mer enn fire uker på operasjon eller annen behandling. Sykepengene for disse er nesten 2 milliarder kr, produksjonstapet litt mindre. Senterpartiet foreslår 1 milliard kr ekstra til sykehusene, 100 mill. kr ekstra til kjøp av operasjoner,

100 mill. kr til psykiatrien og 80 mill. kr til opptrenings-sentrene. Gevinsten får vi mangedobbelte: Tusener friskmeldte årsverk gir mindre press i arbeidslivet, hundrevis av millioner i innsparte sykepengar og store produktjonsgevinster.

Senterpartiet mener vi må gjøre noe nå selv om det bare er revidering av budsjettet. Vi må bry oss om de meldingene vi får. Det forundrer meg stort at budsjettkameratene later som de ikke har hørt eller lest noe, f.eks. om den alvorlige situasjonen i kommunene.

Senterpartiet mener at handlingsregelen for bruk av oljepenger er skadelig når den tolkes så stivbeint at vi ikke får løst disse problemene. Vi mener det er fullt ansvarlig å bruke mer oljepenger når dette på sikt fører til

- mindre press i arbeidsmarkedet
- reduserte offentlige utgifter
- mindre sentralisering
- fjerning av flaskehalsar og kostnader for arbeidslivet

Senterpartiet er enig i at vi må begrense strømmen av oljepenger inn i norsk økonomi og ber Regjeringen legge fram forslag om en mer fleksibel handlingsregel som ikke fjerner Stortinget fra folks hverdag og virkelighet.

Jeg mener å se mange nok eksempel på at det er flere partier som har samme tilnærming som oss, men som foretar kunstgrep for å skjule det.

Arbeiderpartiets milliardkutt på innkjøp i Forsvaret er ett eksempel. Statsministerens og Arbeiderpartiets tanker om utsatt pensjonsinnbetaling gir kommunesektoren økt kjøpekraft med samme virkning som en bevilgning. Et tredje eksempel er forslagene fra SV og Fremskrittspartiet i trygdeoppjøret, som Senterpartiet er enig i, der det forutsettes at det må etterbevilges betydelige beløp. I den saken gir Arbeiderpartiet og samarbeidspartiene handlingsregelen forkjørsrett framfor hensynet til minstepensjonistene. Eksemplet med at det gjennom Statkraft går an å gjøre oljepenger om til vanlige penger, er nevnt av Siv Jensen.

Situasjonen for mange konkurranseutsatte bedrifter er bekymringsfull. Det trengs nær kontakt mellom myndighetene og næringene for å skape tillit. Det trengs handling mer enn utredninger. I botnen for samhandlingen må det ligge en næringslivsvennlig holdning fra Regjeringen.

På bordet i dag ligger tre forslag om Fosen Mekaniske Verksteder. Forslagene hadde ikke vært nødvendige om Regjeringen var næringsvennlig. Den nekter å innse at regelverket for verftsstøtten har blitt «høl i hue». Ordningen som skulle gi fordel for verftet, er blitt det motsatte. Fosen fortjener medalje for samfunnsnyttig virksomhet, og jeg mener at anklagen mot dem må trekkes øyeblikkelig. Et annet eksempel er tirsdagens vedtak om klimakvoter som industrien mener kan føre til konkurser og dårligere klimagevinster. Et tredje eksempel er forslaget om å fjerne toll på bl.a. fiskegarn, som kan true 1 000 arbeidsplasser.

Jeg gjentar: Vi trenger en Regjering som bryr seg mer om norsk næringsliv. Kan det skje uten et skifte?

Da vil jeg få ta opp forslagene fra Senterpartiet og det forslaget som står i mitt navn.

Presidenten: Representanten Lund har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torstein Rudihagen (A): Eg deler fullt ut Morten Lunds og Senterpartiets bekymring for arbeidsplassane, bekymring for næringsutviklinga, særleg ute i distrikta, og ser det nødvendige i å ha gode distriktspolitiske verkemiddel. I tillegg blir eg litt bekymra over dei signala som Senterpartiet no gir i forhold til den økonomiske politikken og det forslaget som ligg inne om at ein skal kunne bruke meir av oljepengane. Ser ikkje Senterpartiet og Morten Lund samanhengen mellom nettopp det som Senterpartiet er oppteke av, arbeidsplassar og distrikta, og den økonomiske politikken?

Vi er no i ein situasjon der særleg konkurranseutsett industri har det veldig vanskeleg. For nokre år sidan hadde vi ein tekoindustri som i stor grad låg ute i distrikta. Den er borte vekk. Den er ikkje konkurranseedyktig lenger. Vi har ein møbelindustri som faktisk begynner å gå litt den same vegen. Dersom vi da skal ta i bruk meir pengar, auke bruken av oljeavkastinga utover det som handlingsregelen gir rom for, forverrar vi jo situasjonen til dei grader for den konkurranseutsette industrien, som nettopp for ein stor del ligg ute i distrikta. Så i den grad ein skal kanalisere meir mot distrikta, mot verdiskaping som på sikt skal førebyggje auka statlege utgifter, bør det skje innafor det handlingsrommet som handlingsregelen gir oss. Skulle vi da gå utover det, er eg redd Senterpartiet vil vere med og motarbeide det som Morten Lund og Senterpartiet no nettopp har uttrykt at dei vil arbeide for.

Morten Lund (Sp): Noe av mitt innlegg handlet om hva det er som er de store utfordringene i dag. Er f.eks. den enorme økningen vi har i sykepengeutbetaling, en stor utfordring? Går det an å få gjort noe med det? Vi mener at det går an å få gjort noe med det ved å få syk-meldte folk fortære friske. Det er en enorm sløsing at vi ikke har gjort dette før. De pengene får vi tilbake med en eneste gang.

Jeg pekte på et annet punkt der vi sløser – veiarbeiderne som går ledig mens maskinene står der og planene gulner i skuffene. Vi trenger bedre veier. Det lønner seg. Det lønner seg å få folk i arbeid. Mange av utgiftene betales ved at vi sparer dagpenger.

Jeg pekte på kommunesektoren, der det er så lite penger at vi ikke får utført de tjenestene vi vil ha. Det er et forferdelig press. Hvis de nå skal være nødt til å spare 5–6 milliarder kr, hvordan blir det da å være kommunesatt? Hvordan blir det å være foreldre, som ønsker at starten i skolen skal bli god? Hvordan blir det for dem som kommer med en bygningsplan og ønsker å få svar på den med en gang? Det kommer til å gå sent både for næringslivet og andre som vi ønsker det beste for.

Så har vi distriktene, med ledig kapasitet. Her kan vi få skapt arbeidsplasser. Her kan vi få verdiskaping. Her kan vi lette presset på Oslo-området og bruke noen statlige midler. Jeg trodde ikke at Senterpartiet og Arbeider-

partiet skulle være så svært uenige om det. Men spørsmålet er: På hvilken måte greier vi å tenke forebygging i forhold til å spare statlige kroner, i forhold til at folk blir syke, i forhold til at folk blir klienter eller til og med kriminelle? Jeg mener at vårt opplegg er lønnsomt for samfunnet, selv om vi bruker noen milliarder som er oljepenget, men som vi tjener inn igjen fort.

Karl-Anton Swensen (Kp): Jeg er enig med representanten Lund i at disse satsingene på næringslivet osv. vil man få mange ganger igjen.

Jeg har et annet spørsmål til Senterpartiet. Under kapittelet om innvandring er Senterpartiet med på en merknad sammen med Arbeiderpartiet og SV. Der vises det til at

«globaliseringen fører til at mennesker verden over knyttes tettere sammen på grunn av internasjonaliseringen av økonomi, teknologi og kultur. Dette medfører innvandring fra andre deler av verden. Dette mangfoldet er en berikelse for Norge, samtidig som det stiller oss overfor nye utfordringer».

Når det gjelder arbeidsinnvandringen, viser Senterpartiet til egen merknad der partiet gir uttrykk for at man vil øke innsatsen for å ta inn arbeidskraft fra den innenlandske arbeidskraftreserven framfor å bruke ressurser på å importere arbeidskraft fra land der lønnsnivået er mye lavere enn hos oss. Snakker Senterpartiet med to tungter i innvandringspolitikken? Hvordan vil Senterpartiet forholde seg til et forslag som foreligger, om å åpne det norske arbeidsmarkedet for borgere fra østeuropeiske land som søker medlemskap i EU?

Morten Lund (Sp): Senterpartiet er opptatt av at de som er i dette landet og ønsker å være med i arbeidslivet, skal få lov til å være med der. Så er det ikke slik det fungerer i praksis. SV refererte noen tall og sa at 15 pst. av dem som ville utgjøre arbeidsstyrken, er personer man kan kalle for utstøtte. Vi fikk i forbindelse med budsjettet før jul vite noen tall, og hvem som er i de forskjellige gruppene. I tillegg til de ledige og de som er på tiltak, som er 70 000, er det 60 000 på yrkesrettet atferd. Vi har fått 260 000 uføre. 220 årsverk går tapt på grunn av sykefravær. 67 000 er deltidsarbeidende. 30 000 er yrkeshemmede som ønsker å arbeide. Det ville være 182 000 flere årsverk blant innvandrere i løpet av ti år hvis de fikk anledning til den samme yrkesdeltakelse som oss. Det er veldig mange over 60 år som blir tidligpensjonert fordi de ikke får jobb igjen. Jeg synes vi skulle satse mye mer på å få dem ut i arbeid enn det vi gjør i dag. Jeg tror at vi glemmer den innsatsen hvis vi baserer oss på at vi skal få inn arbeidskraft og det kommer inn folk hit til landet for å arbeide.

De innvandrerne vi har i dag, er kommet hit for å bo for kortere eller for lengre tid. Det synes jeg er positivt, og du verden hvor stor nytte de gjør i samfunnet vårt. De burde få lov å delta langt mer. Vi må være opptatt av det isteden for å åpne for import av arbeidskraft med det motivet at vi skal få billigere arbeidskraft.

Statsråd Norman har sagt at den verste sløsingen som er i samfunnet, er sløsing med arbeidskraft. Det er jeg aldeles enig i. Derfor skal vi legge litt til side det som er Regjeringens planer om stor import fra de østlige land der lønna er lav.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

May Britt Vihovde (V): Regjeringa har fått gjennom eit revidert budsjett i Stortinget der både stramheita og Regjeringa sine prioriteringar er sikra. Budsjettet er dermed med på sikra stabilitet og danna grunnlag for at vi kan unngå renteauke. Eg vil gi Framstegspartiet ros for å vera ein ryddig og konstruktiv forhandlingsmotpart.

Regjeringa sine prioriteringar i budsjettet ligg fast. Det blir auka satsing på helse, tryggleik, kommunane, rassikring, politiet, miljø, barskogvern, utdanning og forenkling, for å nemna nokre saker. Avtalen med Framstegspartiet har gitt ytterlegare midlar til område som helse, justis og utdanning – og reduksjon i avgifter.

Det har kome mange påstandar denne våren om Regjeringa sine nederlag i Stortinget. Tala viser noko anna – over 90 pst. gjennomslag for våre saker der det er usemje. Sanninga er at denne regjeringa står seg svært godt i forhold til tidlegare regjeringar. Vi samarbeider til begge sider og samlar støtte frå alle dei store opposisjonspartia.

Trass i Regjeringa sine gode gjennomslag i Stortinget er det ikkje tvil om at nokre av dei vedtaka opposisjonen har pressa gjennom, kan få alvorlege konsekvensar for norsk økonomi og bli ein trussel om høgare rente. Det mest alvorlege er barnehageavtalen, der opposisjonen ikkje kan visa til inndekking. Dei skyv problema framfor seg og reknar med at Regjeringa skal rydda opp.

Med opposisjonen sitt barnehageopplegg blir ressursar overførte frå distrikta til byane, og frå dei fattige til dei rike. Opposisjonen har her gått inn på eit omvendt Robin Hood-prinsipp: ta frå dei fattige og gi til dei rike – eller, for å seia det på Kristin Halvorsens vis: med barnehageforliket smell champagnekorkane i Holmenkollåsen. Det sprett nok òg ein og annan champagnekork frå den staden der Sosialistisk Venstreparti no har begynt å presentera politikken sin, luksusyachtane på Aker Brygge.

Det er for tida ei rivande utvikling og nye posisjoneringar i Stortinget. Sosialistisk Venstreparti og Framstegspartiet finn stadig oftare saman, med Arbeidarpartiet som støtteparti. Nestleieren i Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, vil samarbeida endå meir med Framstegspartiet og hadde følgjande kommentar til forliket mellom Framstegspartiet og regjeringspartia i Politisk kvarter 5. juni:

«Min første kommentar er at dette er meget puslete.

Jeg er overbevist om at Frp hadde oppnådd mer, på sine hjertesaker også, i et samarbeid med SV og Arbeiderpartiet enn det de har fått med Regjeringa».

Slikt kan ikkje seiast for ofte.

Med andre ord: Sosialistisk Venstreparti ville gitt langt meir i forhandlingar med Framstegspartiet enn det Regjeringa gjorde. Regjeringa har kome med eit puslete

tilbod, ifølgje Djupedal. Dette er nye tonar frå eit parti som tidlegare har skulda regjeringspartia for å legitimera Framstegspartiet. No er det Sosialistisk Venstreparti som framstår som Framstegspartiets næraste samarbeidspartnar. Leiinga i Sosialistisk Venstreparti har mange tidlegare sterke utfall mot andre parti å bita i seg.

Arbeidarpartiet og Jens Stoltenberg har tydeleg begynt å posisjonera seg på at det kan komma ein renteauke utover sommaren eller hausten. Ca. 600 mill. kr meiner Stoltenberg er forskjellen på renteauke eller ikkje.

Etter å ha slått fast dette, byrjar Arbeidarpartiet med ein gong å undergrava si eiga såkalla innstramming ved å skyva utgifter framfor seg, til utbetaling i 2003. I tillegg kjem ei rekkje dyre lovnader som vil meir enn eta opp dei såkalla innspara 600 millionane: meir til barnehagar, kommunane, tippemidlar – forskingsbiten skal dekkjast over statsbudsjettet – meir til kunstig befruktning, flyplassar, avskrivningssatsar, Husbanken, SND, og no til slutt, 9 milliardar kr i auka avgiftslette. Når ein skyv slike lovnader framfor seg, blir det ikkje mykje innstramming igjen. Det blir tvert imot ekspansivt, og Arbeidarpartiet sine mange store lovnader gir stor fare for høgare rente.

Det er mange som ser Arbeidarpartiets politiske forvandling. Håvard Narum i Aftenposten seier det slik i ein kommentar 15. juni:

«11. juni 2002 – dagen SVs nedstleder Øystein Djupedal i det ene ordelag mer forblommende enn det andre har beskrevet som barnas og foreldrenes historiske seiersdag – kan like gjerne omtales som en dag da Ap. gikk over fra å være et helhetstenkende ansvarsparti til et populistisk ønsketenkingsparti.»

Det ser dessverre ut til å vera heilt slutt på den tida då Arbeidarpartiet var nokolunde ansvarleg og tok ansvar for norsk økonomi. No har dei i staden lagt seg på ei overbodslinje.

For Venstre er det eit overordna mål i politikken å halda orden i økonomien. Det tener alle, ikkje minst dei fatigaste, anten dei er einskildmenneske, kommunar eller utsette bedrifter. Ingenting er så uheldig for desse som ein uhemma vekst som pressar prisar og renter i veret.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A): Det kan visst ikkje gjentakast for ofte at Arbeidarpartiet bruker mindre pengar i dette reviderte budsjettet enn regjeringspartia. Og dersom det er så ille å inngå forlik, korleis stiller då Venstre seg til forliket om Forsvaret, som er ganske mykje større enn alle dei forslaga til saman som representanten viste til?

Eg har fleire gonger denne veka høyrte på representanten May Britt Vihovde. Stort sett er det slik at ho angrip heile tida – som regel Arbeidarpartiet, men i dag fekk SV òg sitt. Alt er visst galt med opposisjonen.

Nokon seier at angrep er det beste forsvar, og det brukast oftast når ein sjølv har ein dårleg sak. Det tykkjer nok Venstre dei har. Eg trudde faktisk ei mindretalsregjering ville ha nytte av å ha fleire å spela på lag med for å

få fleirtal her på Stortinget, og eg lurar på om representanten Vihovde er nøgd med bare å lena seg til Framstegspartiet for å få fleirtal i saker.

Arbeidarpartiet og Venstre stod nyleg i hop om auka satsing på kollektivtransport, særleg i og rundt storbyane. Venstre har lovt auka innsats og reduserte prisar, ikkje minst under siste valkamp gjorde dei det. Trass i nye milliardar har ikkje Venstre funne rom for å auka innsatsen i revidert nasjonalbudsjett, slik politikarane i dei største byane, bl.a. Bergen, krev. Skattelette for dei rikaste er viktigare. Er representanten Vihovde nøgd med det? I Bergen lovde representanten og hennar parti reduserte prisar. Resultatet der er no, som på mange andre plassar – etter revidert budsjett og vonbrot over ikkje å ha fått pengar – auka prisar på 10 pst. Er representanten nøgd med det?

May Britt Vihovde (V): Som eg sa i mitt hovudinnlegg, har faktisk Regjeringa fått gjennomslag for 90 pst. av sine saker fremja i denne salen. Dei fleste av desse sakene har dei faktisk fått igjennom i eit samarbeid med Arbeidarpartiet. Ei regjering kan ha eit vekslende fleirtal – vi har tre ulike opposisjonsparti som vi kan gå til for å få fleirtal for sakene våre – og i mesteparten av sakene har vi altså eit samarbeid med Arbeidarpartiet.

I revidert nasjonalbudsjett ligg det òg eit forslag om auka innsats på kollektivtransport – det ligg faktisk inne ei auka løyving til jernbanen. Det ligg ikkje inne meir pengar direkte til kollektivsatsing, men det ligg meir pengar inne til fylkeskommunane og kommunane – og så må det bli opp til fylkeskommunane og kommunane å prioritera.

Så har eg lyst til å seia det same som eg sa då vi diskuterte kollektivmeldinga i denne salen, at Venstre aldri har gått til val på at det første vi skulle gjera, var å redusera prisane. Vi har gått til val på kvalitet, kvantitet og regularitet, og vi har gått til val på studentrabatt. I Sem-erklæringa står det at vi i løpet av denne perioden skal ha 1,5–2 milliardar kr meir inn. Vi har lagt føringar for at dei kommunane som bidreg, skal vera dei kommunane som staten støttar meir opp om. Der har vi ein del utfordringar både i Rogaland og i Hordaland – kanskje spesielt i Hordaland, som representanten tok opp – men dette har vi faktisk tenkt å halda. Men i revideringa av dette budsjettet – der vi la inn store påplussingar til kommunane og helse, som var viktig – har vi ikkje funne rom for desse pengane denne gongen. Men eg registrerer at Arbeidarpartiet òg har veldig mange pengar til kollektivformål – det tok eg ikkje med meg i oppramsinga mi – i tillegg til andre gode tiltak som Arbeidarpartiet no skal ha inn i budsjettet for 2003.

Per Erik Monsen (FrP): Jeg vil først få takke representanten Vihovde for at Venstre også stiller seg i rekken av dem som gir ros til Fremskrittspartiet i dag. Det er litt uvant for oss, for vi er stort sett vant til å få kjeft. Men det er hyggelig med en forandring.

Venstre har tidligere vært opptatt av det de har kalt «Et enklere Norge». Statsråd Sponheim gjorde nettopp

dette til en hjertesak i sentrumsregjeringen i sin tid – riktignok uten å oppnå de helt store resultater. I Sem-erklæringen står det at samarbeidspartiene vil sikre et enklere Frivillighets-Norge, og at små lag og foreninger skal kunne drive tilnærmet skjemafritt.

Mitt spørsmål dreier seg om Regjeringens forslag til momskompensasjonsordning for frivillige organisasjoner. Ordningen skal gi kompensasjon for den utvidete tjenestemomsen. Nå viser det seg at organisasjonene er svært kritiske til ordningen – den vil være arbeidskrevende for organisasjonene, kreve høy kompetanse og være byråkratisk. Det blir riktignok enkelt for mange små organisasjoner, for de faller helt utenfor ordningen på grunn av en høy nedre grense. Synes Venstre dette er i samsvar med målet om et enklere Frivillighets-Norge? Hvis ikke: Hvilken ordning ønsker Venstre å innføre?

May Britt Vihovde (V): Representanten Mønsen nemnde at prosjektet «Eit enklare Noreg» blei starta av statsråd Lars Sponheim under Bondevik I-regjeringa – og det stemmer. Det blei lagt ned eit veldig bra arbeid, men det blei lagt i ein skuff ved regjeringsskiftet. No har dette kome fram igjen, og med eit større trykk på å få det gjennomført. Så prosjektet «Eit enklare Noreg» er i god gang.

Venstre er oppteke av det frivillige Noreg. Vi er oppteke av at det er oppgåver som folk flest har lyst til å vera med på. Folk flest har lyst til å yta noko og bidra med noko saman med andre. Derfor er det viktig å ta vare på det frivillige Noreg.

Når det gjeld denne kompensasjonsordninga, var målet vårt at den skulle vera mest mogleg treffsikker, mest mogleg rettferdig og dekkja dei faktiske utgiftene. Denne ordninga er kan hende litt byråkratisk, men vi har sagt at den må evaluerast etter 2003. Men det målet at ordninga skal vera mest mogleg treffsikker og mest mogleg rettferdig, var det viktigaste i denne omgangen.

Audun Bjørlo Lysbakken (SV): Jeg registrerer at representanten fra Venstre bruker mesteparten av sitt innlegg til å snakke om andre partier – og mye av tiden til å snakke om SV. Det kan jeg godt forstå, for hvis man skulle konsentrert seg om å ramse opp de av Venstres valgkamp saker som man har fått gjennomslag for i budsjettet, ville det vært fort gjort.

Venstre har bl.a. presentert seg som et parti som prioriterer miljø og kollektivtrafikk. I en situasjon der man har flere statsråder enn man har stortingsrepresentanter, skulle en kanskje tro at dette ville være noe som det framlagte budsjettet – og revideringen – bar preg av. Det gjør det imidlertid ikke. Når jeg sier det, har jeg ikke glemte de lokale kollektivrabattene som ligger i revidert nasjonalbudsjett. Vi i SV er glad for at det har kommet inn, selv om vi skulle ønske at man hadde gått lenger og fått en større rabatt. Likevel er det altså slik at i dette budsjettet, i denne runden med revidering, har man hatt flere milliarder friske kroner å bruke på ulike formål som man ønsker å prioritere. Likevel har ikke Regjeringen kunnet finne 15 mill. kr som ville vært nødvendig for å få tilbake

en skikkelig studentrabatt på NSBs langdistansetog. Dette er en situasjon som har gjort at studenter som studerer på en annen kant av landet enn der de er folkeregistrert, kan reise sjeldnere hjem enn før. Det er i denne sammenheng snakk om småpenger som skulle til for å endre på dette. Og mitt spørsmål er: Hvorfor har ikke Venstre prioritert en bevilgning til dette i stedet for de ulike andre formål som man har valgt å prioritere i revidert budsjett?

May Britt Vihovde (V): Eg har lyst til å seia at det vi no gjer, er å revidera eit budsjett. Representanten Lysbakken seier at Venstre ikkje har fått gjennomslag for sine saker. For det første hadde vi ingen som helst ambisjonar om å gjennomføra Sem-erklæringa på eitt år. Men i det budsjettet som vi no berre reviderer, ligg det meir til miljø, det ligg meir til behandlingstiltak for våre tunge rusmisbrukarar, meir til forskning, utdanning og bistand, meir til kampen mot fattigdom og meir til Kommune-Noreg. Det er gode Venstresaker.

Når det gjeld studentrabattane, har eg lyst til å minna representanten Lysbakken om at då vi behandla budsjettet, var det ikkje noko parti som fremma forslag om å slå tilbake det kuttet som låg der. Det kom fram etterpå. I staden for å konsentrera oss om det kuttet har vi heller hatt lyst til å gi opp imot 40 pst. i rabattar til studentar og skuleelevar generelt, og heller prioritera det, og meir satsing på jernbaneutbygging til det etterslepet som vi er nøydd til å ta igjen for å sikra jernbanenettet, framfor desse rabattane.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Karl-Anton Swensen (Kp): Kystpartiet vil gi revidert budsjett en verdikonservativ sentrumsprofil. Vi vil på enkelte områder markere prinsipielle standpunkter, som f.eks. i spørsmål som boligskatt, mattilsyn, grensekontroll, kommuneøkonomi osv. Kystpartiet ser imidlertid på revidert budsjett først og fremst som en nødvendig korrigerende av det ordinære statsbudsjettet.

Det er viktig at næringslivet har stabile og mest mulig forutsigbare rammebetingelser. Kystpartiet vil derfor vente med nye omfattende forslag til statsbudsjettet. Da vil vi legge spesielt vekt på skatte- og avgiftspolitikken, at den i større grad bør bidra til at folk flest får muligheten til å leve av egen inntekt. Det betyr reduksjon av boligskatt, arbeidsgiveravgift og matmoms. Vi vil også sørge for at distriktene skal få gode vekstvilkår, slik at vi får en balansert utvikling i hele landet og at presset i byene minsker. Jeg er derfor glad for de forsikringer som kommunalministeren i går gav vedrørende selskapskatten. Hun forsikret at man jobbet for at den skulle tilbakeføres til kommunene, der verdiskapingen foregikk. Det er veldig positivt.

Regjeringen har lovet å avvikle fordelsskatten på bolig i inneværende periode. Kystpartiet støtter fullt ut denne linjen. Vi venter at det kommer forslag i neste budsjett om reduksjon av prosentsatsen for boligskatten. For å markere at avviklingen av fordelsskatten bør ha en sosial profil, har Kystpartiet allerede nå i revidert budsjett fore-

slått at bunnfradraget økes fra 80 000 til 100 000 kr. Kystpartiet mener for øvrig at det er det totale skattetrykk mot boligen som er avgjørende for folk flest. Det hjelper lite om fordelsskatten avvikes hvis de andre boligskattene økes tilsvarende. Vi oppfordrer derfor Regjeringen til å fremme et statsbudsjett til høsten som sikrer en reell nedgang i det totale skattetrykket på bolig. Kystpartiet vil særlig være på vakt mot statlig press i retning av innføring av eventuelle forhøyelser av kommunal eiendomsskatt på bolig.

De fleste kommuner sitter i dag med finansieringen av de vanlige kommunale tjenester. I tillegg er mange kommuner under press fra den Høyre-dominerte Regjeringen for å slå seg sammen med nabokommuner. Samtidig som kommuneøkonomien blir dårligere, pålegges kommunene stadig nye oppgaver. Kystpartiet er derfor med på forslag om å rette opp noe av denne situasjonen med å bevilge totalt 3 milliarder kr ekstra i revidert budsjett til kommunene. Dette er imidlertid langt fra nok. Matpolitikken bør legge til rette for bedre og billigere mat, og bedring av folkehelse, dyre- og plantehelse. Vi beklager sterkt at vi ikke fikk støtte fra de andre partiene på Stortinget da vi i forrige statsbudsjett foreslo en halvering av matmomsen. Vi vil senere komme tilbake til dette forslaget.

I revidert budsjett har vi nå en mulighet til å komme med utspill omkring Mattilsynet. Kystpartiet vil ha ett mattilsyn. Dette vil gi den beste utnyttelsen av ressursene og en mer helhetlig behandling av saker som har med mattilsyn, næringsmiddelkontroll og dyrehelse å gjøre. Saken må utredes spesielt med hensyn på økonomi, laboratorieorganisering, relasjon til kommunehelsetjenesten og miljørettet helsevern. Et viktig prinsipp i all kontrollvirksomhet er at kontrollinstansen er uavhengig av den de skal kontrollere. Det bør derfor være minst mulig sammenblanding av Mattilsynet og matprodusentenes organisasjoner og bedrifter. Derfor er det viktig at det blir et næringsnøytralt departement som får ansvaret for det nye mattilsynet. Her er jo Helsedepartementet nesten selvskrevet ved at det også er premissleverandør til tilsynet. Ingen er tjent med at vi får en rivalisering mellom Landbruksdepartementet og Fiskeridepartementet.

Når det gjelder lokalisering av et slikt tilsyn, bør det plasseres midt i Norge, ved kysten, og her er jo Bodø et godt alternativ.

I forliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet er det foreslått en økning i bevilgningen til grensekontroll på 6 mill. kr. Kystpartiet ser på dette som et skritt i riktig retning, da grensekontrollen i dag er meget mangelfull, og man må bruke store ressurser på å behandle innvandring og åpenbart grunnløse søknader om asyl. Det foregår også en del illegal uregistrert innvandring som burde bringes under kontroll. Vi mener imidlertid at de foreslåtte bevilgningene i beste fall er et politisk signal om i hvilken retning vi bør gå. Man må bevilge atskillig flere midler om man ønsker å oppnå praktiske resultater. Kystpartiet vil derfor komme tilbake til denne saken i neste års budsjett.

Kystpartiet vil peke på at det ikke bare er manglende ressurser som vanskeliggjør grensekontrollen. Selve hovedproblemet ligger i at Norge er underlagt Schengensystemet. Det innebærer nemlig en full avvikling av den norske og nordiske grensekontrollen mot EU-landene på kontinentet.

Enhver person som lovlig eller ulovlig oppholder seg i Schengen-området, kan fritt reise til Norge uten å risikere personkontroll på grensen. Dette systemet må avvikes for å få innvandringen til Norge under kontroll.

Jeg kommer tilbake til våre forslag i et treminuttersinnlegg.

J o r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Olav Akselsen (A): Norsk konkurranseutsett næringsliv slit. Høg kronekurs, høg rente og fleire år med dyre lønsoppgjer har redusert konkurransekrafta i forhold til utlandet. Særnorske miljøkrav, som Stortinget vedtok tysdag, hjelper heller ikkje på situasjonen.

Norsk eksportindustri slit med å få selt varene sine. Kostnadene aukar, og salet går ned. Til no i år har eksporten gått ned med nærmare 10 pst. I tillegg opplever me at utanlandske varer blir billegare på vår eigen heimemarknad.

Melding om permitteringar, oppseiingar, nedlegging eller utflytting av produksjon er blitt ein daglegdags affære. Industrien er inne i ein skvis som er kraftigare enn på lenge. Dersom me ikkje snart får snudd trenden, kan det bli ei massiv nedlegging av industrien vår. Statistisk sentralbyrå har spådd at 25 000 industriarbeidsplassar vil gå tapt innan år 2004, og at arbeidsløysa vil auka. Når me i tillegg veit at svært mange av industribedriftene våre ligg i distrikta, og at mange av dei er hjørnesteinsbedrifter i lokalsamfunn, skjønar me òg at situasjonen er alvorleg.

I samband med dei store kutta i SNDs budsjett for i år argumenterte regjeringspartia med at dei generelle verkemidla var viktigare enn dei spesielle. Og sjølv om eg nok meiner at òg selektive verkemiddel må spela ei viktig rolle i ein offensiv næringspolitikk, er eg i alle fall einig i at dei generelle verkemidla må vera på plass.

Norsk økonomi er feberheit. Me må dessverre slå fast at Regjeringa og stortingsfleirtalet ikkje nyttar sjansen i dag til å dempa temperaturen i økonomien, snarare tvert imot. Heile det auka handlingsrommet som har si årsak i m.a. auka skatteinngang, er brukt. Den underliggjande utgiftsveksten i budsjettet er dobla sidan i haust. Ambisjonen om redusert rente ser ut til å ha dufta vekk sidan i fjor haust.

Arbeidarpartiet tek signala på alvor. Me har eit mindre ekspansivt opplegg enn Regjeringa og fleirtalet. Sjølv om forskjellane ikkje er så store, viser dei i alle fall ei anna retning. Arbeidarpartiets opplegg er dessutan retta mot tiltak for konkurranseutsett sektor. Me har lagt fram ei omfattande tiltakspakke for industrien og for anna konkurranseutsett næringsliv. Desse tiltaka vil betra situa-

sjonen for næringslivet vårt, ikkje minst for dei som jobbar der.

I innstillinga til revidert nasjonalbudsjett for eit år sidan hadde Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre konkrete merknader og forslag til tiltak for å betra forholda for norske sjøfolk. I valkampen var engasjementet stort for denne gruppa. Det einaste Regjeringa har gjort i denne saka så langt, er eit forsøk på å stoppa den førre Regjeringas forslag om ei nettolønsordning for ferjereiarlag. Dette er historia om det gløynde engasjementet. Dei som stemte på regjeringspartia for å få betre rammevilkår for norske sjøfolk, har all mogleg grunn til å kjenna seg lurte. At desse partia i dag heller ikkje vil gje fraktfartøy i NOR-flåten ei nødvendig handsrekking, føyer seg derfor inn i eit mønster. At heller ikkje Framstegspartiet i dag vil vera med og auka refusjonsordninga for denne flåten, er òg eit interessant fenomen.

På vegner av Arbeidarpartiet har eg invitert regjeringspartia til eit breitt forlik om rammevilkåra for norsk maritim næring. Med utgangspunkt i dei ordningane med nettoløn som nabolanda våre har, bør me no setja oss ned i fellesskap og bli einige om stabile og varige rammevilkår for denne næringa. Så langt har invitasjonen blitt møtt med ei kald skulder.

Fosen Mekaniske Verksteder har fått økonomiske problem fordi ein har hatt store tap på eit prosjekt. Det er derfor oppretta ei gjeldsnemnd. Det er ein tvist mellom staten og verftet om eit støttebeløp knytt til skipsverftsstøtta. Sjølv om det omdiskuterte beløpet ikkje er grunnen til gjeldsproblema, kan desse pengane bidra til å hjelpe i den akutte situasjonen verftet er hamna i. Ein har derfor fremja krav om at desse pengane må utbetalast.

For Arbeidarpartiet er det tre ting som har vore avgjerande i denne saka. Me ville bidra til å finna fram til ei løysing som kunne hjelpe verftet og gjeldsnemnda. Me ville halda fast på prinsippet om at det er Regjeringa som er ansvarleg for handteringa av denne støtteordninga, og me ville unngå ei forskjellsbehandling.

Eg meiner me har funne fram til eit opplegg som kan møte alle desse krava. Eg er derfor glad for at eg kan fremja det omdelte forslaget på vegner av Arbeidarpartiet og regjeringspartia. No får Regjeringa sjanse til å vurdere saka på nytt, og når dei har lova å leggja godviljen til, må eg seia at eg er optimistisk i forhold til utfallet.

Heidi Larssen (H): Med brodd mot Arbeiderpartiet etter regjeringsskiftet i 1981 sa Jo Benkow en gang: Det eneste vi tapte ved valget, var en ansvarlig opposisjon.

Nå ser vi igjen at Arbeiderpartiet i økonomisk politikk ikke er samme parti i posisjon som i opposisjon. Riktignok hevder de at de fører en mer ansvarlig politikk enn Regjeringen i forbindelse med revidert budsjett – ved å stramme inn rundt 600 mill. kr. Men hva betyr nå det, når man springer etter alle populistiske Dokument nr. 8-forslag, noe som sender regningen videre til neste år og årene etter der?

Slik kan Arbeiderpartiet bidra til å drive rentenivået i været, for Norges Bank ser på hvilke utgiftsdrivende faktorer som ligger foran oss. En slik faktor er hvilke signa-

ler som kommer fra flertallet i Stortinget. Hvor mange ekstra penger har ikke Arbeiderpartiet allerede brukt for neste år? Vi har allerede vedtatt forslag som fjerning av investeringsavgift, avskrivningssatser, studiefinansiering og tippenøkkelen – til sammen over 8 milliarder kr. I tillegg kommer det de har gått inn for i disse dager – alt fra å skyve på forsvarsbevilgninger til barnehageforlik, kommuneoppgjør, enda en økning av avskrivningssatser, opprettholdelse av kortbaneflyplasser, fjerning av egenandeler på kunstig befruktning og fri rettshjelp – ca. 6 milliarder. Og til slutt ønsker partiet å redusere diverse alkohol-, sjokolade-, campingvogn- og bilavgifter med 9 milliarder kr i denne perioden, noe som blir ca. 3 milliarder kr i året. Til sammen beløper dette seg til over 17 milliarder kr i rene penger bare til neste år. Da har jeg ikke tatt med alle de pengene som Arbeiderpartiet ønsker avsatt til diverse fond – alt fra kommunepensjonsfond, forskningsfond, folkefond for palestinske flyktninger og strukturfond. Tallene er så store at jeg ikke engang tør regne dem sammen.

Sett på bakgrunn av de fremtidige utgiftene, blir innstramningene på 680 mill. kr i årets reviderte budsjett for småpenger å regne, ikke minst når det i tillegg er en triksing med tall og at det største kuttet, på 250 mill. kr, tas i driftskutt i statsforvaltningen i år. Det sier alt om seriositeten i kuttene deres, for Arbeiderpartiet vet så inderlig godt at et kutt av denne størrelsen ville fått dramatiske følger. Jeg går ut fra at de er glad for at det ikke blir flertall for det.

Det synes som om Arbeiderpartiet rett og slett ikke forstår at også et opposisjonsparti har et ansvar i et demokrati. I mine øyne er det mest løfterike med det Arbeiderpartiet nå gjør, at det synes som om de ikke har tenkt seg inn i regjeringkontorene igjen med det første.

Arbeiderpartiet opptrer også på en annen måte annerledes i opposisjon enn i posisjon, nemlig ved midt i året å fremme forslag som krever store bevilgninger. Tidligere var Arbeiderpartiet enig i at budsjettsspørsmål behandler man kun to ganger i året. Men det var altså før. Nå bidrar Arbeiderpartiet til å vedta utgiftsøkninger gjerne flere ganger om dagen.

Men nå behandler vi revideringen av årets budsjett, og det blir flertall for hovedlinjene i Regjeringens forslag. Med subsidiær støtte fra Fremskrittspartiet beholdes de økonomiske rammene og handlingsregelen. Samtidig er det funnet rom for økt pasientbehandling, bedret kommuneøkonomi og oppfylling av forsvarsvedtaket. Regjeringen kan konstatere at den har fått gjennomslag i Stortinget på viktige områder. Ikke bare gjelder det revidert budsjett og Forsvaret, det gjelder også kommuneopplegget for neste år, trygdeoppjøret, en offensiv miljøpolitikk og avvisning av et gigantisk strukturfond.

Når vi også vet at Regjeringen sist høst fikk gjennomslag for de største skatte- og avgiftsreduksjonene som noen gang er foretatt, og har en gjennomslagsprosent i fremlagte saker på over 90 pst. det første året, synes jeg faktisk at Regjeringen og regjeringspartiene har grunn til å være fornøyd.

Per Erik Monsen (FrP): Fremskrittspartiet har den prinsipielle holdning at budsjettrevisjonen skal være nettopp det, en revisjon av vedtatt budsjett hvor man tar hensyn til faktiske endringer som har skjedd, nye problemstillinger som har oppstått, eller nye anslag på utgifter og inntekter.

Det er fra vår side ikke slik at revidert budsjett oppfattes som en arena for politiske omkamper fra høstens budsjettbehandling. Det har vi heller ikke tatt sikte på denne gangen. Men et par ting kunne vi ikke la ligge. Jeg tenker naturligvis her på firmabilbeskatningen og beskatningen på kjøregodtgjørelse, fordi de var så totalt urimelige. Firmabilbeskatningen fikk vi dessverre ikke gjort noe med denne gangen, men ordningen for kjøregodtgjørelse har faktisk blitt bedre enn den var, gjennom forliket mellom Fremskrittspartiet og Regjeringen.

Fra 1. juli 2001 ble en rekke nye tjenester omfattet av merverdiavgift. Dette gir betydelig konkurransevridding på en rekke nye områder, og vil være et sterkt incentiv for kommuner og fylkeskommuner til å utføre flere oppgaver med egne ansatte fremfor å kjøpe tjenestene fra private.

Ved behandlingen av Innst. O. nr. 25 for 1994-95 om kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner fra registrerte næringsdrivende ble Regjeringens forslag av flertallet redusert fra tre til to områder ved å utelate renhold, åpenbart i den hensikt å forhindre konkurranseutsetting av kommunale og fylkeskommunale tjenester. Den gang argumenterte samtlige av de partier som nå utgjør regjeringskoalisjonen, sammen med Fremskrittspartiet, sterkt for å gjøre ordningen generell, men de ble nedstemt.

Høyre har flere ganger siden fremmet eller vært med på forslag om en generell ordning, og i Sem-erklæringen sier regjeringenspartiene at de vil «sørge for at merverdiavgiftsregelverket virker nøytralt for kommunenes beslutninger». Det gjør det ikke i dag, og ifølge finansministeren skal det ikke gjøre det resten av dette året, og heller ikke neste år. Det skal altså ta minst to år å få på plass et regelverk som gir konkurransenøytralitet, og som det åpenbart er flertall for i Stortinget. Det er ganske utrolig at når Regjeringen vil prioritere et slikt mål, så setter den ned et langsomtarbeidende utvalg. Jeg nekter å tro at det ikke finnes folk i dette landet som kan gjøre den jobben langt raskere.

Dette er særlig underlig når en hører kommunalministerens svar til kommuner som klager over dårlig økonomi. Rasjonaliser og effektiviser, er svaret. Det er Fremskrittspartiet enig i. Men det er ganske hårreisende at samtidig som Regjeringen ber kommunene om å spare penger, er de selv ikke i stand til å gi dem det virkemiddelet de trenger for å få det til. Her kan det virke som om Sir Humphrey har lagt en klam hånd over prosessen!

Uansett om Regjeringen er i stand til å få til et nytt regelverk eller ikke, må det være bedre å gjøre den mangelfulle ordningen vi har, generell, slik at kommunene kan komme i gang med arbeidet sitt.

Det er viktig å presisere at konkurranseutsetting ikke har noe med privatisering av tjenestene å gjøre. Det er

kommunene som skal ha ansvaret for tjenestene, og betale for dem. Et av problemene i offentlig sektor er at man ikke har en brukbar måte å måle resultatet av virksomheten på. I privat sektor er dette enklere. Der gir bedriftens overskudd et målbart resultat av virksomheten. I private selskaper er virksomheten middelet og pengene målet, i offentlig virksomhet er pengene middelet og virksomheten målet. Konkurransetsetting vil derfor være et viktig instrument for kommunepolitikeren, som den eneste reelle prøve på om tjenesten kan utføres bedre og billigere av andre.

Igjen er det for meg helt uforståelig at Regjeringen må bruke minst to år på å skaffe kommunepolitikere det virkemiddelet for å effektivisere kommunene som de også selv mener er det mest effektive. Den samme mangel på handlekraft finner vi også når det gjelder et annet viktig område for kommunene, nemlig bortfallet av den kommunale selskapskatten. Dette er også et av punktene i Sem-erklæringen hvor fremdriften har vært – for å si det mildt – moderat. Den kommunale selskapskatten er et viktig incitament for kommunene for å legge til rette for næringsvirksomhet og på den måten skaffe seg inntekter, og så langt har Regjeringens bidrag vært løfter og forsikringer som strekker seg stadig lenger ut i tid. Det synes ikke Fremskrittspartiet er godt nok.

Audun Bjørlo Lysbakken (SV): Vi har gjennom revideringen av budsjettet fått enda en bekreftelse på det høyrestempel som ligger på politikken til den nåværende regjeringen. Vi har også fått sett tydelige eksempler på den polarisering i norsk politikk som Kristelig Folkeparti og Venstres tilslutning til høyresiden bidrar til.

Ingen kan hevde at den politikken de fører, tjener alle interesser i samfunnet. Derfor må man velge hvem sine interesser man synes er viktigst. Det er f.eks. en motsetning mellom skattelette for de rikeste og utjevning av forskjeller og classeskiller, og det er en motsetning mellom økte forsvarsutgifter og satsing på skole og kommuneøkonomi. Det er en motsetning mellom det å velge skattelette for bilister og det å få til billigere kollektivtrafikk.

Den regjeringen vi har nå, har med all ønskelig tydelighet valgt side. Dens hovedprioritet er skattelette for dem som har mest, en politikk som vi vet fører til økte forskjeller, et mer urettferdig samfunn og at ressurser blir sløst vekk på luksusforbruk blant de rikeste.

Den regjeringen vi har nå, er også den første som åpent innrømmer at dens politikk vil føre til et lavere aktivitetsnivå i kommunene, og lavere aktivitetsnivå er selvfølgelig en fin måte å si dårligere tjenestetilbud på.

Det burde imidlertid ikke være slik at det var å gi overklassen her i landet enda mer penger mellom hendene eller gå til innkjøp av nye våpen som var dette stortingets hovedprioritet. Det dette stortingets fokus burde ha dreid seg om, og de som burde ha fått vår oppmerksomhet, var alle de som nå sitter med ansvar for skrantende kommunekasser rundt om i landet, alle de som må løpe fortere til jobb i landets kommuner fordi arbeidsplassene deres opplever budsjettkutt, og alle de som er

avhengig av kommunale tjenester i hverdagen. Stortingets fokus burde vært hos alle de sliterne som blir drevet for tidlig ut av arbeidslivet fordi oppgavene blir flere og tempoet øker, og Stortingets fokus burde vært hos de mange unge mennesker i etableringsfasen, som i dag er blant dem som sliter tyngst med høye renter. SV har nettopp disse gruppene i sitt fokus.

Vi har også valgt side. Vi vil prioritere å gi kommunene de økninger i overføringer som skal til for å gi lokal-demokratiet mening. Vi vil prioritere en mer fleksibel AFP-ordning enn det Regjeringen har gjort, og SV har fremmet forslag om at vi snarest må få avskaffet ordningen med markedsstyrt studielånsrente. Rundt om i landet sitter nå mange unge familier i etableringsfasen og lurar på hvordan de med et fastrentetilbud på 7,6 pst. fra 1. juli skal få økonomien til å gå rundt. Denne situasjonen viser at det er hevet over tvil at det ville vært mye mer fornuftig å ha en politisk styrt lav rente. SV har fremmet forslag om dette, og det er trist at den politiske prestisje som flertallet her i salen har knyttet til alle ordninger som på en eller annen måte benevnes med betegnelsen «marked», er viktigere enn hensynet til dem som må slite med det høye rentenivået.

Jeg har lyst til å ta opp en litt annen ting helt til slutt: I et lite omtalt punkt i proposisjonen omtaler Regjeringen det kommende ABCDE-møtet til Verdensbanken her i Oslo. Det blir i den forbindelse varslet at det til høsten vil komme en regning hit til Stortinget for de sikkerhetsoperasjoner politiet setter i gang. SV har vært alene om å reservere seg mot dette. Jeg synes at det er svært bekymringsfullt at Stortinget ikke har mer å si om dette punktet, i lys av den debatten som har vært i samfunnet de siste dagene, i en situasjon der mange hevder at politiet er i gang med en stor overmobilisering, en overmobilisering som ikke bare har blitt et problem for dem som vil lage lovlige politiske markeringer, men som også kan komme til å koste svært mye penger. Og det er interessant å merke seg at den bekymring som vanligvis finnes i forhold til høy pengebruk i offentlige etater, ikke synes å være til stede her i salen i dette tilfellet.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Hovedmålene for den økonomiske politikken er arbeid til alle, økt verdiskaping, videreutvikling av det norske velferdssamfunnet, rettferdig fordeling og bærekraftig utvikling.

Regjeringen legger stor vekt på å følge retningslinjene for en forsvarlig, gradvis økt bruk av oljeinntektene i økonomien.

En raskere og dermed større bruk av oljepenger enn det vi har lagt opp til, vil føre til økt press og enda større utfordringer for konkurranseutsatt virksomhet.

Regjeringen vil bl.a. bruke oljeinntekter til å redusere skatter og avgifter, slik at vekstevnen i økonomien kan styrkes.

Allerede vedtatte skattelettelser, bl.a. fjerning av investeringsavgift og reduserte avskrivningssatser, innebærer skattelettelser fra 2002 til 2003 på over 9 milliarder kr bokført. Disse lettelsene støttes langt på

vei av et bredt flertall i Stortinget, også av Arbeiderpartiet.

Revidert nasjonalbudsjett viser at skatte- og avgiftsinntektene i år blir høyere enn tidligere antatt. Dette gir mulighet til å prioritere viktige formål på utgiftssiden i budsjettet.

Jeg er derfor glad for at vi gjennom en avtale med Fremskrittspartiet har fått flertall for en betydelig satsing på helse, på kommuneøkonomi og på forsvar. I det hele: Budsjettet for 2002 – både høstens behandling og nå ved revidert – viser at hovedlinjene i Regjeringens forslag går igjennom med begrensede endringer, særlig i forhold til under tidligere regjeringer.

Denne våren viser at Regjeringen har et godt grunnlag for å styre. Vi kan oppnå flertall i tre ulike retninger, og det har vi da også lyktes i:

- Vi har avtale med Fremskrittspartiet om revidert nasjonalbudsjett og kommuneøkonomien.
- Vi har avtale med Arbeiderpartiet om rammene for Forsvaret.
- Vi har avtale med SV om opprettelse av et distriktsfond, og ellers et samarbeid med SV om en offensiv klimapolitikk og gode etiske retningslinjer for bio- og genteknologi.

Dette er bare for å nevne noen av de store og viktige sakene denne våren.

Den siste tiden har vært preget av en debatt om såkalt stortingsregjereri.

En regjering uten flertall i Stortinget må være forberedt på å justere kursen i enkeltsaker. Det vil også være saker hvor en mindretallsregjering får nederlag i Stortinget. Det er ikke oppsiktsvekkende, men det er heller ikke grunn til å overdramatisere det.

En optelling av avstemninger i salen viser at regjeringspartiene har fått gjennomslag i 93 pst. av avstemningene med dissens. I tillegg kommer de enstemmige sakene. Regjeringen har altså god støtte for sin politikk i Stortinget.

Nå sier selvsagt ikke tall alt. Stortinget har som kjent også på eget initiativ gjort vedtak uten regjeringspartienes støtte.

Det er ikke uproblematisk at Stortinget utenom budsjettbehandlingen slik gjør vedtak som binder opp store summer uten at de er satt inn i en budsjettmessig helhet. Det går selvsagt en grense for hva Regjeringen kan akseptere i så måte, uten at det får konsekvenser. Vi kan ikke leve med mange vedtak av denne typen.

Men grunnen til at vi kan leve med barnehagevedtaket, er at vi er enig i hovedmålene – full barnehagedekning og billigere barnehageplasser, hvor foreldrene etter hvert bare skal betale 20 pst. av kostnadene.

Siden det har vært reist spørsmål om det, og jeg har fått forhåndsvarsel om at jeg vil bli spurt i denne debatten også, sier jeg – som jeg også har sagt offentlig – at Regjeringen selvsagt vil følge opp Stortingets vedtak. Men vi er også av stortingsflertallet bedt om å utrede flere forhold, bl.a. finansieringsmodellen. En regjering har en selvstendig plikt til å klargjøre konsekvensene av ved-

tak og legge de nødvendige opplysningene fram for Stortinget. Det vil også bli gjort.

Ved budsjettbehandlingen får Stortinget mulighet til å ta standpunkt til helheten i det økonomiske opplegget for neste år. Etter det første stortingsåret med samarbeidsregjering kan vi konstatere: Det er tatt nye steg i retning av

- større valgfrihet for den enkelte gjennom bl.a. familiepoltikken, skolepolitikken og skattepolitikken
- en mer offensiv miljøpolitikk
- økt innsats i kampen mot fattigdom i Norge
- solidaritet med verdens fattige og forfulgte
- økt innsats for bedre helsetjenester og eldreomsorg
- modernisering og forenkling av offentlig forvaltning

– kort sagt «Et enklere Norge»

Regjeringen vil bygge videre et trygt samfunn basert på tillit til det enkelte menneske og på et solid verdigrunnlag, rettsstatens og demokratiets prinsipper og den kristne og humanistiske kulturarv.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jens Stoltenberg (A): Det er en grei, men strengt tatt helt unødvendig avklaring Bondevik nå kommer med når han sier at Regjeringen selvsagt vil følge opp Stortingets vedtak om barnehager. Når den avklaringen var nødvendig, er det fordi Kristelig Folkeparti og regjeringspartiene selv har skapt usikkerhet og forvirring om hvorvidt man ville gjennomføre det de selv gav løfter om i valgkampen, nemlig lavere barnehagetakster og full barnehagedekning.

Mitt spørsmål er knyttet til et annet forhold, nemlig at en regjering har som hovedoppgave å ta ansvar. Den sittende regjeringen gjør det motsatte på mange områder. Den fraskriver seg ansvar. Det ser vi tydelig i debatten om de høye rentene, som rammer alle med boliggjeld, og som rammer bedriftene, spesielt de som konkurrerer med utlandet. I stedet for å ta ansvaret for å legge fram et økonomisk opplegg som kan bidra til å få ned det norske rentenivået, som nå er det dobbelte av det det er i våre naboland, legger Regjeringen skylden på alle andre, på lønnsoppgjøret, på opposisjonen og på alle andre faktorer. Det er riktig at det er mange faktorer som påvirker rentenivået, men det fraskriver ikke Regjeringen det helhetlige ansvaret for den økonomiske politikken, for å bidra til et inntektspolitisk samarbeid og for å legge fram et budsjett som bidrar til å dempe presset på renten. Regjeringen gjør istedenfor det motsatte. Den bruker handlingsregelen som en autopilot og legger opp til økt pengebruk og økt press på renten.

Mitt spørsmål er: Hva gjør egentlig Regjeringen for å få ned rentene?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Først kort til barnehagesaken: Det er ikke riktig at Kristelig Folkeparti har skapt uklarhet om hvorvidt vi vil gjøre det som vi sa i valgkampen. Uttalelsen fra partiets sentralstyre sier nøyaktig det vi sa i valgkampen. Det må være lov for et parti å mene det samme i dag som vi sa i valgkampen: full barnehagedekning og barnehagepriser ned til 20 pst. av

kostnadene for foreldrene, dvs. om lag 1 500 kr i 2001-priser – nøyaktig det Kristelig Folkeparti sa i valgkampen. Vi står ved det.

Så har vi hatt en egen diskusjon om maksimalpris er det rette instrumentet når det gjelder prisen. Det kommer stortingsflertallet til å vedta, og det kommer vi til å følge opp. Det er selvsagt lov til å ha meninger om det er det beste instrumentet.

Når det så gjelder ansvar, tar denne regjering ansvar for alt vi har ansvar for – også den økonomiske utvikling, herunder renteutviklingen, som – riktig som Stoltenberg sa – er et resultat av ulike element av internasjonal økonomi, av lønnsoppgjør, av kredittpolitikk, men selvsagt også av finanspolitikken som regjering og storting vedtar.

Da er det for det første interessant å minne om at renten i dag er lavere enn da Stoltenberg forlot Statsministerens kontor. Den gikk ned med 0,5 pst. etter at Samarbeidsregjeringen overtok. I Stoltenbergs regjeringstid gikk den ikke ned overhodet. For det annet fører vi en finanspolitikk som er tilpasset situasjonen for å søke å motvirke presset på renten. Det er jo ikke slik at Arbeiderpartiet har lagt opp til et opplegg som skaper mindre press i finanspolitikken. Vi har lagt inn betydelige beløp under den såkalte streken i budsjettet, som har virkning rett inn i norsk økonomi. Det er Arbeiderpartiets hensikt med de pengene. Det vil virke pressende. I tillegg skyver Arbeiderpartiet en rekke store utgiftskrevende reformer foran seg til neste år, som vil gjøre den budsjettbehandlingen enda vanskeligere og øke presset på renten ytterligere.

Carl I. Hagen (FrP): Norge er verdens rikeste land, og den norske stat er, hvis vi ser den i forhold til folketallet, den rikeste stat.

Slik jeg forstår det, er begrensningen for hva vi kan gjøre her hjemme i Norge for å skape et bedre tjenestetilbud og lavere skatter og avgifter til befolkningen, det som kalles presset i økonomien. Nå setter vi et stort spørsmålstegn ved dette presset. Det er stadig flere signaler fra næringslivet om at det er mange som sliter, at det er oppsigelser og permitteringer på gang, og at det er 70 000 arbeidsledige. Det er betydelige reserver i en del av vårt samfunn, så vi har muligheter på enkelte områder hvor det er ledige ressurser.

Men én ting burde være klart, og det er at når Norge kjøper tjenester, varer, maskiner eller utstyr i andre land, så medfører ikke det noe press på norsk økonomi. Vil derfor Regjeringen nå utrede og vurdere å få et utenlandsbudsjett hvor vi skiller ut penger som brukes i utlandet, f.eks. bistand? Det har ingen direkte virkning for norsk økonomi. Kjøp av utstyr til Forsvaret, utstyr til politiet og utstyr til sykehusene og kjøp av PC-er til skolene fra utlandet har ingen direkte innvirkning på norsk økonomi. Og særlig hvis man også ønsker å redusere presset, er det mange kommuner som gjerne vil bygge og drive omsorgsboliger, sykehjem og rehabiliteringsplasser i andre land. Der vil det være en begrenset norsk mannskapsressurs med veldig mye lokal arbeidskraft. Man re-

duserer jo da presset på norsk økonomi, hvis vi får etablert et meget godt og omfangsrikt tilbud på sykehjemsplasser og omsorgsboliger for de eldre i andre land. Det ville vi kunne gjøre hvis vi hadde hatt et eget utenlandsbudsjett og gitt Husbanken en egen pott for tilskudd til etablering av slike institusjoner.

Vil Regjeringen få dette vurdert, og helst fremme forslag om det i forbindelse med budsjettet neste år, slik at flere kan nyte godt av at vi er verdens rikeste land?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Carl I. Hagen startet med å snakke om noe som «kalles presset i økonomien». Jeg tror nok dessverre ikke det er noe som bare kalles presset i økonomien. Jeg tror det er en beinhard realitet at det i dag er et betydelig press i økonomien. Kapasiteten i norsk økonomi er fullt utnyttet. Vi har fortsatt en høy sysselsetting – heldigvis – og en lav arbeidsledighet, men dermed også mangel på arbeidskraft i en del viktige samfunnssektorer, noe som gjør at det er grenser for hvor mye mer en kan presse kapasiteten, uten at det slår ut i inflasjon og deretter økt rente.

Men det er også riktig, som Hagen var inne på, at i noen bransjer opplever en nå tendenser til permitteringer og oppsigelser, og det gjelder jo, som kjent, først og fremst de i den konkurranseutsatte, og særlig den eksportrettede, delen av norsk næringsliv. Det henger først og fremst sammen med en veldig sterk kronekurs, og til dels også med et rentenivå som på tross av fallet med 0,5 pst. i fjor høst, er for høyt i forhold til de land vi konkurrerer med.

Når det så gjelder diskusjonen om et såkalt utenlandsbudsjett, har det jo vært oppe her flere ganger. Det har vært vurdert av skiftende regjeringer, også denne. Når en ikke har funnet å kunne gå inn på det, er det fordi i den såkalte stramhetsindikatoren i budsjettet er de ulike utgiftstypene vektet ulikt. De som virker sterkt inn på norsk økonomi og forbruk, er vektet høyt, og de som virker lite inn – som f.eks. slike eksempler som Carl I. Hagen nå nevnte, hvor virksomheten stort sett skjer i utlandet – er vektet mindre. Hvis en skulle trekke dette helt ut av vurderingen av presset i økonomien, ja da måtte vi nok vekte opp en del andre utgiftsfaktorer som da ville slå sterkere ut på indikatoren for press i norsk økonomi. Det er det derfor så vidt jeg vet, ingen andre land som har gjort, og det kan også ha den negative effekten at det unødig bidrar til å skyve investeringer ut av Norge, til andre land. Det er klart at hvis en tar enkelte, isolerte eksempler, kan det Carl I. Hagen sier, høres fornuftig ut, men det bidrar altså til en del problemer. Vi er gjerne med i en videre diskusjon, drøftinger og vurderinger av dette.

Kristin Halvorsen (SV): Det er to ting som kommer til å plage denne regjeringen. Det ene er de nederlag som opposisjonen påfører den, og det andre er hvor mye høyrepolitikk Kristelig Folkeparti selv tåler.

Når det gjelder det første, må jeg si jeg er ganske forundret, fordi man selvvalgt påfører seg nederlag på egen politikk. Det er jo ikke slik som statsministeren sier, at

Kristelig Folkeparti har gått inn for en gjennomsnittspris på 1 500 kr og full barnehagedekning. Det som står i en pressemelding fra Kristelig Folkeparti den 6. august 2001, er følgende:

«En barnehageplass bør koste under 1500 kr i måneden. KrFs mål er at det innen 2003 skal være barnehageplass til alle som ønsker det.»

Det opposisjonen altså har gjort, er å si at vi tror ikke vi klarer det innen 2003, vi tror vi må ha tiden til 2005 for å klare å få full barnehagedekning til alle. Og så opplever vi altså i Stortinget at regjeringspartiene, som får en utstrakt hånd fra opposisjonen, lukker boken selv, fordi de protesterer mot å gjennomføre Kristelig Folkepartis egen politikk. Snakk om å påføre seg nederlag! Og det når statsministeren selvsagt vet at han har valget mellom ett av to – enten å si: jeg går fordi opposisjonen vil gjennomføre Kristelig Folkepartis politikk, eller å si slik som han gjør her i dag: jeg gjennomfører selvsagt stortingsflertallets vilje.

Det er et annet nederlag som også forundrer oss i SV veldig, og det er: Det ble et flertall i forbindelse med finansinnstillingen for å innføre etiske retningslinjer for oljefondet – fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og SV – mens regjeringspartiene er imot! Kristelig Folkeparti med sine store etiske standarder er imot. Og så snur man i salen, fordi det blir så pinlig at Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og SV er mer etiske enn Kristelig Folkeparti. Hvordan i all verden kan Regjeringen håndtere nederlag på denne måten og gjøre sin egen politikk til sine egne nederlag?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: De nederlag denne Regjeringen har hatt, er faktisk færre og mindre omfattende enn det tidligere regjeringer har hatt. Vi skulle selvsagt hatt enda mer av vår politikk gjennom. Det vi ser alvorlig på, er når stortingsflertallet går sammen om ting som regjeringspartiene ikke er med på. Det har jeg sagt det kommer til å gå en grense for. Men den går ikke ved barnehagesaken, for der er vi enig i målene. Det er helt feil det Kristin Halvorsen nå sier, at stortingsflertallet skal gjennomføre det som var Kristelig Folkepartis program. I det hun siterte, stod det ingenting om å bruke makspris som instrument for det. Når det gjelder barnehagedekningen, er det vel flere partier her i Stortinget som har sagt at det skulle være full barnehagedekning i 2003. Det ble dessverre, for å bruke et tidligere uttrykk fra hr. Stoltenberg, bråstopp i barnehageutbyggingen under Stoltenberg-regjeringen i fjor. Tallet på nye plasser ble skremmende lavt da Arbeiderpartiet styrte. Det er ikke realistisk i det hele tatt å få dette til i 2003, men nå står vi sammen om at det skal skje innen 2005. Vi står også sammen om at prisen skal ned til 1 500 kr. Vi utreder det flertallet nå har bedt om, nemlig en makspris. Den utredningen foreligger ikke, selv om det fra arbeiderpartihold er blitt sagt så.

Så er det andre interessante ting som også blir stående igjen etter denne vårsesjonen, ikke minst når det gjelder SVs opptreden i salen. I frontaledebatten i fjor høst sa hr. Djupedal at her er det flertall for en annen politikk, som

ikke gir Carl I. Hagen innflytelse overhodet, mens han i «Politisk kvarter» nå 5. juni sa at Fremskrittspartiet kunne oppnådd mer i samarbeid med SV og Arbeiderpartiet. Da ville han plutselig ha Fremskrittspartiet med i en budsjettavtale. Snakk om snuoperasjon!

Det vi så på TV 2 her en kveld, var ganske illustrerende: Da stod Kristin Halvorsen og Carl I. Hagen, ikke bare symbolsk, men konkret, og tok hverandre i hånden og leide hverandre, som hun visstnok hadde sett fram til at vi skulle gjøre ned Løvebakken hvis jeg ikke gjorde det jeg hadde lovet. Den seansen blir det altså ikke noe av. Men at Kristin Halvorsen og Carl I. Hagen står og holder hverandre hyggelig i hånden, er et ganske talende bilde på det som har skjedd i Stortingets vårsesjon. Kom i hvert fall ikke tilbake og kritiser oss hvis vi gjør en avtale med Fremskrittspartiet.

Odd Roger Enoksen (Sp): Jeg skal holde meg unna nye «samboerskap» som er inngått, og spørre litt om bruken av oljepenger. Det er jo riktig som statsministeren sier, at ekstra skatteinntekter i år gir muligheter til økte utgifter. I revidert nasjonalbudsjett tar Senterpartiet til orde for en mer fleksibel handlingsregel for bruk av oljepenger. Også vi mener at man skal være nøktern og streng med hensyn til bruk av oljepenger, slik at man holder økonomien under kontroll. Men vi mener faktisk at det på områder der det er ledig kapasitet og ledige hender, må det være viktig å få dem i arbeid og bruke litt ekstra oljeinntekter.

Regjeringen har jo selv fraveket prinsipper som man tidligere har fulgt i flere år, når man bruker hver krone av de ekstra skatteinntektene inn i økonomien. Mitt spørsmål til statsministeren blir da: Hva ville Regjeringen ha gjort dersom skatteinntektene hadde blitt 10 milliarder kr lavere? Ville man ha kuttet med 10 milliarder kr i revidert nasjonalbudsjett, eller ville man ha brukt litt mer skattepenger? Hva ville Regjeringen ha gjort dersom skatteinntektene hadde blitt 10 milliarder kr høyere? Ville man da brukt de ekstra skatteinntektene til høyere utgifter, eller ville man ha tatt hensyn til presset i økonomien? Hvordan ville Regjeringen håndtert denne situasjonen på bakgrunn av at man nå faktisk ikke først og fremst legger presset i økonomien til grunn for hvor mye penger man bruker, men de ekstra skatteinntektene som går til økte utgifter?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Først må jeg minne Senterpartiets parlamentariske leder om at hans parti var med i det flertallet som gikk inn for den handlingsregelen vi har. Det skulle man nesten ikke tro når en ser Senterpartiets budsjettopplegg i dag, for der sprenger jo Senterpartiet handlingsregelen fullstendig. Det er helt riktig at det skal være en viss fleksibilitet i bruken av den, fordi den også skal kombineres med en vurdering av den økonomiske situasjonen, presset i økonomien og den såkalte stramhetsindikatoren i budsjettet. Så hvis det er det Enoksen mener med en mer fleksibel bruk av handlingsregelen, så er jeg enig. Men hans fleksibilitet består tydeligvis bare av én ting, og det er å bruke mye mer

penger. Og er det noe som ikke er tilpasset situasjonen nå, så er det det. Med det presset vi har i økonomien, og med den frykten mange har for renteøkning, da å pøse på med flere milliarder kroner slik som Senterpartiets opplegg innebærer, er i hvert fall ikke en fornuftig, fleksibel bruk av handlingsregelen.

Hva ville vi ha gjort hvis skatteinntektene enten var 10 milliarder kr lavere eller 10 milliarder kr høyere? Ja, var de 10 milliarder kr lavere, måtte vi sannsynligvis ha strammet til for å tilpasse budsjettet den lavere inntektsveksten vi da ville få. Hadde de vært 10 milliarder kr høyere, tror jeg ikke vi ville ha brukt de ti milliardene, fordi det ikke ville ha passet inn i den økonomiske situasjonen slik den er nå, med det presset en har.

Det er helt riktig som noen har sagt, som bl.a. Stoltenberg var inne på når han brukte uttrykket «autopilot», at man ikke slavisk skal følge handlingsregelen. Det skal også kombineres med en vurdering av presset i økonomien. Men da må en ikke gjøre det slik Senterpartiet nå legger opp til, nemlig å legge inn langt flere milliarder, som selvsagt bare ville ført til økt press, økte priser og sannsynligvis økt rente, bl.a. med en beklagelig konsekvens for Kommune-Norge.

Jens Stoltenberg (A): Statsministeren har helt rett i at handlingsregelen for bruk av oljeinntekter aldri var ment som en autopilot, og at det aldri var ment at man slavisk uansett skulle bruke avkastningen av oljefondet, tvert imot stod det veldig tydelig at det var i en normal konjunktursituasjon. Hvis det er fare for renteøkning, skal man bruke mindre penger. Regjeringen gjør det motsatte, tøyer handlingsregelen til det ytterste og fordobler utgiftsveksten på statsbudsjettet. Dermed bruker Regjeringen handlingsregelen feil. Den gjør ikke slik meningen var, nemlig at det nærmest skulle være som en fartsgrense: Hvis det er 80 km/t fartsgrense, er ikke det et påbud om å kjøre i 80 km/t uansett. Man skal avpasse farten etter kjøreforholdene. Det gjør ikke Regjeringen når den tøyer handlingsregelen til det ytterste.

Arbeiderpartiet har lagt fram et strammere og mer ansvarlig økonomisk opplegg målt med alle de mål Regjeringen selv har i nasjonalbudsjettet. Så kommer regjeringspartiene og snakker om at fordi vi har utvidet lånerammene, skal det regnes mot våre utgifter. Da er det et spørsmål om Regjeringen nå er i ferd med å legge om hele opplegget for hvordan vi måler stramhet, og da bør i tilfelle Regjeringen komme tilbake med det i nasjonalbudsjettet til høsten. Det kan være interessant hvis Arbeiderpartiet til høsten øker utgiftene og finansierer det gjennom reduserte lånerammer. Det er jeg helt sikker på at Regjeringen ikke vil godta. Jeg tror vi skal holde oss til de vanlige målene, og med de vanlige målene for stramhet har vi et strammere og mer ansvarlig opplegg – som bidrar til redusert rente – enn det Regjeringen har.

Så kort om historien, som Bondevik også var inne på. Da Bondevik var statsminister første gang, økte rentene. Da vi tok over, la vi fram et statsbudsjett for 2001. Det la grunnlaget for reduserte renter, og før budsjettåret var

omme, gikk rentene ned. Nå er det ikke noen utsikter til lavere rente, tvert imot er det en risiko for økt rente.

Og det siste, når det gjelder barnehager: Vel, statsministeren sier at man ikke har lovet makspris. Men det er altså diverse pressemeldinger hvor man sier at en barnehageplass skal koste under 1 500 kr, og i en egen sluttappell før valget sier man at man skal stemme på Kristelig Folkeparti, for da får man en barnehageplass til under 1 500 kr måneden. Det lyder veldig som makspris.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Ja, jeg vet ikke hvor mye mer vi skal diskutere makspris, men det er jo som kjent noe annet enn garantert pris, og da må det offentlige betale alt som er over den, med de konsekvenser det også kan ha for svekket kostnadseffektivitet. Men den debatten har jeg ikke egentlig tenkt å dra videre, for den har vi nå avsluttet. Regjeringen skal følge dette opp, og vi skal utrede det Stoltenberg-regjeringen ikke utredet når det gjelder makspris, og så skal vi legge til rette for at Stortinget kan følge opp sitt eget vedtak.

Når det gjelder budsjett og stramhet: Det var ingen negative reaksjoner i markedet da Regjeringen la fram sitt budsjett i fjor høst, og heller ikke i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i år. I så måte var markedsreaksjonen i forhold til renten helt nøytral.

Det er ganske godt gjort å få seg til å si at Arbeiderpartiet har et strammere budsjettopplegg. De legger altså milliarder inn under den såkalte streken som skal slå ut i aktiviteter, bl.a. fond og statsbanksbevilgninger, og hensikten fra Arbeiderpartiet er jo selvsagt å øke aktiviteten på disse områdene, og dermed er det en økt aktivitet i økonomien. I tillegg – for å ha et litt mindre forbruk over streken – gjør Arbeiderpartiet den operasjonen at selv om de er enige med regjeringspartiene i at det skal være 118 milliarder kr til Forsvaret i løpet av fire år, skal vi ikke begynne opptrappingen nå. Det betyr at Arbeiderpartiet må begynne neste år med 1 milliard kr mer, hvis de skal holde noenlunde samme takten som oss andre. Det er å skyve problemene foran seg og øke presset i neste års budsjett. Dette har dessverre Arbeiderpartiet også gjort på en del andre områder, fattet en del vedtak som først begynner å virke i slutten av år 2002, med full virkning og regning i 2003. Dette må vi nå søke å dekke inn. Arbeiderpartiet har vært et foregangsparti for å gjøre det på denne måten. Jeg synes ikke det er en god måte å holde orden på økonomien og presset under bedre kontroll på.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Torstein Rudihagen (A): Det er påfallende å sjå kor lett Regjeringa tek på situasjonen i kommunesektoren, og i revidert nasjonalbudsjett.

Situasjonen er no slik at velferdstilbodet må reduserast for at budsjett og rekneskap skal balansere. Ingen av oss kan unngå å registrere det. Det spreier seg ein frustrasjon hos ordførarar og lokalpolitikarar som er alvorleg nok for motivasjonen til å drive lokalpolitikk. Men det alvorlegaste er at det er eldre, sjuke, barn og andre som

er avhengige av desse tilboda, det går ut over. Det finst nok kommunar som framleis har eit effektiviseringspotensial, men mange har ikkje anna å gjere enn å skjere ned på tilboda. Det blir for enkelt når Regjeringa berre viser til det reint formelle, at dette er kommunane sitt ansvar.

Regjeringa meiner sjølv at det er greitt å påleggje kommunesektoren å effektivisere, at spesialisthelsetenesta skal effektivisere for 1,3 milliardar kr på to år, men når vi foreslår reduksjonar i departement og underliggjande etatar på 0,3–0,4 pst., – ja, så får vi med ein gong høre frå Regjeringa at dette kan bli dramatisk for ei rekke verksemdar. Til samanlikning vil ein auke i kommunale pensjonsutgifter på ca. 6 milliardar kr utgjere over 5 pst. av kommunens frie inntekter og 4 pst. av samla inntekter.

Vi meiner det er behov for å gjere noko allereie i år. Derfor foreslår vi ein auke på 265 mill. kr utover Regjeringa sitt forslag i rammeoverføringane. I dette ligg det òg 15 mill. kr utover dei 25 mill. kr som ligg i statsbudsjettet, for å dekkje reise og opphald for elevar på leirskule. Arbeidarpartiet vil at grunnskulen, inkludert leirskule, skal vere gratis. Regjeringa sluttar seg da òg til dette. Men når storting og regjering uttrykkjer slik vilje – ja, til og med vil lovfeste det – så må ein òg sørge for å finansiere kostnadene, ikkje overlate delar av kostnadene til frå før økonomisk pressa kommunar. Når Regjeringa med oppslutning frå Framstegspartiet i tillegg vil innlemme dei øyremerkte tilskota til lærarløn på leirskule i rammeoverføringane – ja, da er eg redd det vil bli elevane i dei rikaste kommunane som får eit leirskuletilbod, slik vi kjenner det. Andre kommunar må ty til heilt andre alternativ.

Kommuneøkonomien er blitt dramatisk forverra dette året på grunn av ekstraordinære pensjonskostnader, som KS anslår til 5,9 milliardar kr. Her viser heller ikkje Regjeringa vilje til å gjere noko, men seier rett ut at dette inneber at kommunane anten må effektivisere eller redusere aktivitetsnivået.

For Arbeidarpartiet er ikkje dette akseptabelt. Vi meiner at staten må ta eit ansvar for at desse kostnadene kan dekkjast utan reduksjon i tenestetilbodet. Dette kan gjerast utanfor budsjettamma ved ei statleg fonds- eller låneordning. Vi meiner at dette ikkje betyr ein aktivitetsauke som aukar presset i norsk økonomi, men ei normalisering til det aktivitetsnivået som var føresett. Derfor ber vi Regjeringa innan 15. oktober kome attende til Stortinget med eit forslag som inneheld ei endring av rekneskapsreglane og ei statleg låne- eller fondsordning som gjer at kommunane kan dekkje sine pensjonsforpliktingar.

Ein svekt kommuneøkonomi og ein svekt nærings- og distriktpolitikk vil stå som kjennemerke på Bondevik-regjeringa, som har skattelette – og det mest for dei som treng det minst – som sitt viktigaste mål. I statsbudsjettet for i år blei løyvingane til SND og andre distriktpolitiske verkemiddel reduserte med over 650 mill. kr, og det i ei tid der særleg konkurranseutsett industri slit, og der regionar og distrikt har eit desperat behov for å utvikle ny næringsverksemd. Situasjonen krev stimuleringsiltak for

ny næringsutvikling. Derfor vil Arbeidarpartiet løyve pengar til kommunale næringsfond, og vi har prioritert å styrkje løyvingane til dei fleste av SNDs programordningar som Bondevik-regjeringa kutta i årets statsbudsjett. Det må vere noko meir meningsfullt enn å bruke titals millionar på å omstille SND og seie opp folk, slik Regjeringa legg opp til.

Elles vil eg til slutt nemne opptreningsinstitusjonane. Her har Regjeringa så langt glatt oversett sine egne uttrykte lovnader og pålegg frå Stortinget om å utgreie ein trygg finansieringsplan for opptreningsinstitusjonane, noko Regjeringa vart pålagt å kome attende til Stortinget med i god tid før statsbudsjettet for neste år. No må Regjeringa følgje opp sine egne lovnader og pålegg frå Stortinget.

Så vil eg vise til eit tidlegare innlegg frå Olav Akselsen, med omtale av forslag nr. 79. Eg vil ta opp det forslaget som Olav Akselsen egentleg hadde tenkt å ta opp, men gløymde.

Presidenten: Torstein Rudihagen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Svein Flåtten (H) (ordfører for sak nr. 5*): Jeg vil benytte taletiden til å redegjøre for finanskomiteens behandling av Dokument nr. 8:136, forslag fra Jens Stoltenberg og Kristin Halvorsen om tiltak for å oppnå større åpenhet og bevissthet om lederlønninger. Resultatet av behandlingen i komiteen viser tydelig at det er forskjellige oppfatninger og tilnæringsmåter til hvordan de forskjellige partigrupperinger ønsker å vurdere denne saken. Komiteen har, som det fremgår av dokumentene, ikke kunnet enes om noen flertallsinnstilling i saken. Jeg regner med at de andre partigrupperingene vil redegjøre for sine forslag, og jeg skal prøve å gi bakgrunnen for Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstres syn.

Det er allerede i dag en rekke regler og lovbestemmelser som pålegger alle selskaper å gi opplysninger i sine årsregnskaper om ytelser til såkalt ledende ansatte. Regnskapsloven fastsetter hva som skal omtales i årsregnskapet. Dette regnskapet, med alle tilleggsopplysninger, behandles av selskapenes generalforsamlinger, altså deres eiere. I tillegg er opplysningene offentlig tilgjengelige så vel hos det enkelte selskap som i regnskapsregisteret.

Den åpenhet som den allerede lovregulerte offentlighet for årsregnskaper besørger, er den største bidragsyter til den ikke ubetydelige grad av offentlig debatt om lederlønninger i aksjeselskaper som vi allerede har i det norske samfunn. En del av forslagsstillernes beskrivelser om bakgrunnen for forslaget dokumenterer at så er tilfellet.

Stortinget har vedtatt at vår nåværende regnskapslov skal evalueres etter tre år. Evalueringsutvalget er allerede oppnevnt av Regjeringen, og skal i tillegg til å vurdere regnskapsloven også levere innstilling om tilpassing til

forskjellige EØS-regler i forhold til å bruke internasjonale regnskapsstandarder.

Regnskapsloven i Norge er et komplekst regelverk, og endringer som gjøres, får virkning for alle små og store virksomheter og hele næringslivet i vårt land. Det er derfor avgjørende at man er sikker på at nye regler er praktisk for alle bedrifter når de vedtas. I den sammenheng er det viktig at forslag til nye lover og regler ikke besluttet uten at konsekvenser utredes, og at utforming ikke bindes opp før en totalvurdering er gjort av hensiktsmessigheten. Det er det som er grunnen til at regjeringspartiene i finanskomiteen ikke ønsker at det skal tas hastebeslutninger lik dem som er fremmet av forslagsstillerne i saken. Det gjeldende regelverk pålegger selskapene allerede full rapportering. På den måten får aksjonærer, allmennhet og andre interesserte full anledning til å sette søkelyset på informasjonen. Nå ønsker man å utvide denne informasjonsplikten videre, og da må det vurderes om dette er praktisk mulig, om det gir effekt og ikke minst at det ikke er til skade for selskapene. For eksempel vil forslaget om en orientering om selskapets holdning til avlønning av ledende ansatte og den forventede utvikling i ytelsene i kommende år for mange små og mellomstore bedrifter, rett og slett bli en papirbestemmelse som ikke tjener noe som helst praktisk formål. For større selskaper, bl.a. de børsnoterte, vil det å gi tilsvarende opplysninger om utvikling av lønn, opsjoner og andre incentiver veldig fort kunne vise strategiene. Det vil kunne være sensitivt i forhold til aksjemarkedet, påvirke konkurranseforholdene og gi vanskelige forhandlingssituasjoner for dem man kanskje tenker å gi lønnsøkninger.

Det samme gjelder hvis man ønsker å endre børsforskriften.

Det tredje som forslaget innebærer, er at det skal opplyses om andre ledende ansatte enn daglig leder. Det vil være vanskelig i forhold til internasjonaliserte bedrifter som kan utenlandske ledere og spesialister, hvor deres lønnsfastsettelse kan ha innflytelse på de konkurransemessige forhold. Denne informasjonen vil da igjen kunne bidra til overbud for å trekke til seg denne typen medarbeidere.

Alle disse eksemplene viser at i denne saken er det viktig å tenke seg om før man vedtar å utrede forslag om nye lover og regler for næringslivet. Det vil derfor være mest hensiktsmessig at de forslagene som er reist i dette Dokument nr. 8-forslaget, inngår i den evaluering av regnskapsloven som kommer. Regjeringen nevner da også spesielt i mandatet for evalueringsutvalget at det som er tatt opp i dette forslaget, bør vurderes av utvalget.

På denne bakgrunn mener vi at det er mest fornuftig at forslaget vedlegges protokollen. Jeg tar dermed opp forslag nr. 1.

Presidenten: Svein Flåtten har tatt opp det forslaget han refererte til.

Nå tror imidlertid presidenten at representanten Flåtten har hatt ordet til sak nr. 5. Det er kanskje ikke så merkelig, ettersom sak nr. 5 først var ment å skulle være med

* Jf. presidentens kommentar nedenfor og representanten Flåtten's innlegg under sak nr. 5, side 3591

i denne første runden, men den saken kommer altså for seg selv etter at sakene nr. 1, 2, 3 og 4 er behandlet.

Av hensyn til protokollen nevner presidenten dette. Man får se om man kan få ryddet opp i det etter hvert, men presidenten registrerer at innlegget er holdt, og at forslaget er tatt opp.

Odd Roger Enoksen (Sp): Det er riktig som statsministeren sa i sitt svar til meg, at Senterpartiet var med og godkjente handlingsregelen. Det er også slik at Senterpartiet, i lag med Kristelig Folkeparti og Venstre, i innstillingen til langtidsprogrammet for inneværende periode tok til orde for en noe mer fleksibel handlingsregel, der det skulle kunne brukes ekstra oljepenger på områder med ledig kapasitet i økonomien. Dette stod de tre partiene i lag om i innstillingen til langtidsprogrammet.

Det burde vel heller ikke føre til at statsministeren hver øyebrynne om Senterpartiet har justert sitt syn på bruk av oljepenger en smule. Tatt i betraktning at den samme statsministeren må ha satt verdensrekord i å ha inntatt nye politiske standpunkter i løpet av det siste halve året, så skulle vel ikke det være oppsiktsvekkende.

Senterpartiet legger opp til å bruke mer oljepenger først og fremst på to områder: avsetting til pensjoner i kommunene, et område som Regjeringen skyver framfor seg, og til samferdselsformål, et område der vi vet det er stor ledig kapasitet. Det er mange ledige hender som kan gjøre fornuftige oppgaver, som ville føre til at utbetaling av arbeidsledighetstrygd ble redusert, og til at statens og næringslivets utgifter på sikt også ble redusert.

Det er oppsiktsvekkende at statsministeren i sitt svar på min replikk sa at hvis skatteinntektene går ned med 10 milliarder kr, så skal det kuttes 10 milliarder kr i budsjettet. Det betyr altså at det er oljeprisen som skal være avgjørende for hva slags eldreomsorg og hva slags skole vi skal ha. Det er ikke slik at det er forskjell på om man bruker 10 milliarder oljekroner eller om man bruker 10 milliarder skattekroner. Det har ingen betydning for presset i økonomien. Så det er en bemerkelsesverdig linje statsministeren legger seg på.

Jeg må bruke størstedelen av mitt innlegg på et område hvor Regjeringen har fått kraftig kritikk. Kommuneøkonomien er avgjørende og fundamentet for om vi skal ha en god skole og en god eldreomsorg. På dette området har denne Regjeringen sviktet totalt. Den kritikken man nå får fra kommunesektoren, er en kritikk som kommunalministeren og Høyres representanter her i Stortinget overhodet ikke tar innover seg. Finn dere noe annet å gjøre, er svaret som kommer fra det hold når man får kritikk fra ordførere rundt omkring i det ganske land.

Men hvorfor svarer Høyres representanter på den måten de gjør? Jo, nettopp fordi Høyre når sine politiske mål gjennom den politikken man nå fører. Man får flere private tilbud, nedbygging av offentlig sektor, og den offentlige grunnskolen erstattes med privatskoler. Vi får private helseinstitusjoner, og vi får private eldreinstitusjoner som erstatning for det offentlige tilbudet som vi har bygd opp over tid. Vi får færre kommuner, som kom-

munalministeren hadde en drøm om, og som etter hvert også er blitt Regjeringens politikk.

Resultatet av dette blir selvsagt større forskjeller. Utdanningsministeren har allerede akseptert at foreldrene skal kunne gi gaver til den offentlige skolen, som i utgangspunktet skulle være lik for alle og gratis. Her er det skattelette- og egenandelssamfunnet som er på full fart inn, hvor skattelette skal gi hver enkelt mulighet til å være med og finansiere velferdstilbudene. Som Victor D. Norman gang på gang har gjort seg til talsmann for: En gratis tjeneste setter ingen begrensninger for hvor stor etterspørselen skal kunne bli. Først når man må betale egenandeler, vil man vurdere behovet for disse tjenestene. Det er den tjenestesektoren vi nå vil få. Vi får ikke en bedre skole for alle med en slik politikk.

Hvis man vil ha bedre skole, bedre eldreomsorg, bedre rusmiddelomsorg og flere og bedre tilbud til ungdom, ja da er det altså kun én måte å gjøre det på, og det er å la dem som skal utføre disse tjenestene, ha økonomi til å kunne klare det. Regjeringen ber kommunene om å spare, og sier det er massevis av penger å spare i kommunesektoren.

Det er interessant å merke seg at i alle år har Høyre gjort sjablonmessige kutt på departementenes utgiftsside, bortsett fra i år. Nå har man ikke gjort det. I år var det ikke en krone å spare på departementenes utgiftsside. Tidligere år har Høyre brukt det for å saldere sine budsjetter. Nå var det ingen effektiviseringstiltak. Derimot er det nå kommunene som skal kunne gjøre den store innsparingen som man tidligere trodde lå i departementskontorene, men som man har sett, etter å ha inntatt dem selv, ikke var mulig.

Det er ikke bemerkelsesverdig at Høyre fører en slik politikk som dette, men det er bemerkelsesverdig at Kristelig Folkeparti ikke ser hva slags konsekvenser dette vil få på sikt. Det er bakgrunnen for at Senterpartiet har valgt både å styrke kommuneøkonomien for inneværende år gjennom revidert nasjonalbudsjett ved å dekke ekstra pensjonskostnader, og å styrke kommuneøkonomien for neste år gjennom kommuneopplegget som ble vedtatt i går.

Eirin Faldet hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Svein Roald Hansen (A): Arbeiderpartiet deler Senterpartiets bekymring for kommuneøkonomien neste år, og er vel også enig i noen løsninger på det problemet. Senterpartiet vil nå ha det de kaller en mer fleksibel bruk av handlingsregelen. Når vi tenker på de problemene som er i Distrikts-Norge, er de problemene ikke først og fremst knyttet til nivået på tjenesteproduksjonen. Det er ikke slik at folk flytter fra dårlige kommunale tjenester i distriktene og til bedre kommunale tjenester i sentrale strøk – det er motsatt.

Problemet i distriktene er først og fremst tilgang på arbeidsplasser, og særlig i næringslivet. Med den situasjo-

(Svein Roald Hansen)

nen vi nå har i norsk økonomi, hvor presset på kronekurs og rente fører til betydelige problemer i industrien, særlig i den konkurranseutsatte – og den befinner seg jo nettopp i distriktene – er det ikke da risikabelt av Senterpartiet å prøve å tøye den strikken, og kanskje bidra til å forsterke problemene og risikere at sentralbanksjefens spådom går i oppfyllelse, og at titusenvis av arbeidsplasser forsvinner i norsk næringsliv?

Forrige gang vi fikk en ledighetsbølge, ble ledigheten, da den var slått tilbake, etterfulgt av en ny fraflyttingsbølge i distriktene. Er ikke Senterpartiet bekymret for at det kan bli følgen hvis vi igjen går inn i en situasjon som både sentralbanksjefen og Statistisk sentralbyrå nå spår, hvor ledigheten øker og industriarbeidsplasser og arbeidsplasser i det konkurranseutsatte næringsliv for øvrig blir borte?

Odd Roger Enoksen (Sp): Det er riktig som det blir sagt, det er ikke først og fremst et distriktsproblem at kommuneøkonomien er svak. Det er et problem over hele landet, og det er et problem som må rettes opp.

Når Senterpartiet, i motsetning til de andre partiene, velger å bevilge penger til å dekke pensjonskostnadene, er det faktisk ikke så veldig stor forskjell på det og å skyve problemene framfor seg for å se om man kanskje skal dekke det et annet år. Resultatet blir det samme.

Det er faktisk heller ikke slik at det å satse såpass mye ekstra midler på samferdsel og gjøre det mulig å få de som går ledige i anleggssektoren, inn i arbeid, vil føre til et sterkt press i økonomien. Tvert imot vil det faktisk være med på å senke kostnadene for næringslivet, slik at man får redusert sine transportkostnader, som er en vesentlig kostnadsulempe for store deler av distriktsnæringslivet.

Jeg er selv styreleder i en eksportrettet bedrift, som selger halvparten av eksportvolumene i euro og den andre halvparten i britiske pund. På hjemmemarkedet konkurrerer vi med svenske bedrifter. De svenske bedriftene har gjennom styrking av den norske kronen fått styrket sin konkurransevne i forhold til Norge med 20 pst. det siste året, mens vi har tapt 20 pst. konkurransevne til de utenlandske bedriftene. Så jeg kjenner dette på kroppen hver eneste dag, og vet betydningen av å ha en god konkurransevne i forhold til utlandet. Derfor har altså heller ikke Senterpartiet gått inn for å gi 30, 40 eller 47 milliarder kr i skattelette, slik som Høyre legger opp til, eller ca. 30 milliarder kr, slik som Regjeringen legger opp til. For vi erkjenner at vi må ha en god offentlig sektor, vi må ha gode barnehager og en god skole hvis det skal være attraktivt for folk å bosette seg rundt om i det ganske land, og dermed gi tilgang på arbeidskraft til det konkurranseutsatte næringsliv. Det er en viktig del av helheten i oppbyggingen av samfunnet som man må se også i sammenheng med den økonomiske politikken. Det gjør dessverre ikke Regjeringen. De styrker det private forbruk på bekostning av det offentlige forbruk, og de legger heller ikke til rette for å styrke konkurransevnen til næringslivet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Tore Nordtun (A): Arbeiderpartiet er bekymret for utviklingen i den konkurranseutsatte industrien. Sterk kronekurs, høyere lønnsvekst enn hos Norges handelspartnere og reduserte priser på verdensmarkedet for viktige norske eksportprodukter har ført til at det blir vanskeligere for den eksportrettede industrien å hevde seg i den internasjonale konkurransen.

Arbeiderpartiet vil derfor redusere utgiftsveksten i statsbudsjettet med 680 mill. kr i forhold til Regjeringens opplegg. Et strammere opplegg vil bidra til å få renta ned, og vil også bidra til at den styrkingen av kronekursen vi har hatt det siste halvannet året, kan snu. Dette vil være viktig for eksportindustriens konkurransevne.

Norsk leverandørindustri har vært inne i en omfattende omstilling siden 1999, og er i dag en moderne og fremtidsrettet bransje, som bl.a. vinner kontrakter utenfor norsk sokkel. På kort sikt vil det bli ordredgang i bransjen, før aktiviteten igjen tar seg opp. De budsjetterte midlene til arbeidsmarkedstiltak tar ikke høyde for situasjonen for offshoreleverandørindustrien. Fellesforbundet og Teknologibedriftenes Landsforening – TBL – har varslet at de vil mangle sysselsetting for rundt 1 000 ansatte ved offshoreverftene fram mot sommeren 2003.

For å ikke miste verdifull kompetanse og for å styrke kompetansen for fremtiden, foreslår Arbeiderpartiet å bevilge midler til 500 nye tiltaksplasser. Halvparten av plassene skal være ordinære arbeidsmarkedstiltak og halvparten innenfor bedriftsintern opplæring. Arbeiderpartiet går videre imot det foreslåtte kuttet på 150 plasser innenfor de ordinære arbeidsmarkedstiltakene.

Fraktefartøyene som går langs norskekysten, er i en vanskelig økonomisk situasjon. Flere av rederiene er slått konkurs i løpet av våren, mens om lag en tredjedel av flåten går med underskudd. Fartøyene i frakteflåten har en høy gjennomsnittsalder, på om lag 30 år. Arbeiderpartiet mener at det er vesentlig å opprettholde en frakteflåte langs norskekysten, og foreslår derfor i revidert nasjonalbudsjett å øke refusjonssatsen til 20 pst. for sjøfolk på tankskip, bulkskip, kombinertskip og stykkgodsskip registrert i NOR.

Det er i dag flere tusen som står i kø for å få yrkesrettet attføring. Hensikten er å kvalifisere arbeidstakere som på grunn av sykdom eller skade ikke kan fortsette i sitt yrke, til ny jobb. Arbeiderpartiet foreslår å styrke Aetat med 45 mill. kr for å redusere attføringskøene. Aetat vil gjennom denne styrkingen dessuten få en bedre mulighet til å følge opp og veilede uføretrygdete som vil ut i arbeid igjen.

Det er alvorlig at regjeringspartiene har gjort omfattende kutt i distrikts- og næringspolitikken. Vi ønsker nyskaping, vi ønsker nyetableringer, og vi ønsker nye virksomheter og nye bedrifter over hele landet, ikke minst i Distrikts-Norge.

Det er behov for en fortsatt satsing på SNDs programmer, og det er nødvendig å reversere de fleste av de kuttene som regjeringen Bondevik II tok på SNDs programvirksomhet i høst.

Arbeiderpartiet foreslår videre en styrking av SNDs lavrisikolåneordning med 500 mill. kr.

Arbeiderpartiet vil fortsatt satse på lokalt næringsliv, og vil derfor gjeninnføre ordningen med kommunale næringsfond. Disse fondene bidrog i 2001 til 851 nyetableringer og 1 520 arbeidsplasser.

Til tross for den usikkerheten Regjeringen selv beskriver i revidert nasjonalbudsjett, er det vanskelig å se at de har ambisjon om å legge til rette for og følge opp et vekstkraftig næringsliv. I motsetning til Regjeringen har Arbeiderpartiet lagt fram en omfattende tiltakspakke for industrien og det konkurranseutsatte næringslivet.

Torbjørn Hansen (H): Et meget kostbart lønnsoppgjør har skapt press i arbeidsmarkedet. Næringslivet får økte kostnader og redusert konkurransevne. Sentralbanksjefen har meddelt at den kraftige lønnsveksten er årsaken til at det nå forventes renteøkning. Regjeringspartiene tar denne situasjonen på alvor.

Regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett er derfor like stramt som statsbudsjettet for 2002. Bruken av oljepenger blir justert ned, fordi petroleumsformuen ved inngangen til året var lavere enn forutsatt. Budsjettavtalen med Fremskrittspartiet innebærer at økte utgifter og nye skattelettelser dekkes inn krone for krone. Alternativet, stortingsbehandling uten fremforhandlet resultat, kunne blitt kostbar og ført til økt press på renten.

I denne situasjonen kommer altså Arbeiderpartiet med representanten Jens Stoltenberg, og delvis foregående taler, representanten Nordtun, og påstår med full tyngde at Arbeiderpartiet har lagt fram et budsjett som i større grad bidrar til å hindre renteøkning. Man påstår også at Regjeringen er uansvarlig, at regjeringspartiene er blitt utgiftspartier, og til slutt at Arbeiderpartiet har bedre politikk for konkurranseutsatt næringsliv enn regjeringspartiene.

Det er tydeligvis et mål for Stoltenberg å komme i posisjon til en debatt knyttet til en eventuell renteøkning. Men det vi har hørt hittil, er tvert imot relativt pinlig. Beskrivelsen til Stoltenberg er svært fjern i forhold til det Arbeiderpartiet faktisk gjør her på Stortinget. Det ser tvert imot ut som om Stoltenberg sitter i baksetet og roper brems, mens resten av partiet sitter i forsetet og gir full gass. Og det bærer budsjettforslaget og de ulike budsjettavtaler og flertallsforslag fra Arbeiderpartiet de siste månedene tydelig preg av.

Arbeiderpartiets budsjettinnstramming på små 680 mill. kr kunne kanskje ha vært en fin og symbolsk hilsen til rentemarkedet, hadde ikke Arbeiderpartiet samtidig foreslått tiltak gjennom låne- og fondsordninger som skaper økt press i norsk økonomi.

Arbeiderpartiet foreslår 2 milliarder kr mer til økt boligbygging. Man foreslår tiltak mot økte pensjonskostnader i kommunene med inntil 6 milliarder kr i økt offentlig forbruk. Man foreslår 14 milliarder kr til Forskningsfondet, med endret tippenøkkel. Lånerammen til SND utvides med ½ milliard kr. Og under behandlingen av eierskapsmeldingen foreslo Arbeiderpartiet et strukturfond, som kan omfatte inntil 50 milliarder kr.

Revidert budsjettforslag fra Arbeiderpartiet er, som finanskomiteens formann også har understreket, preget av regnskapstriksing og dobbeltkommunikasjon. I dette perspektivet blir innstramningen nærmest en vits, og budsjettet er mer egnet til å øke presset på rentenivået enn til å senke det.

Men representanten Stoltenberg stopper ikke der. Arbeiderpartiet har i tillegg utsatt utgifter og investeringer for flere milliarder kroner fra 2002 til 2003. I tillegg kommer stadig nye løfter for budsjettet til neste år. Dette omfatter bl.a. 1,5 milliarder kr ekstra til kommunene til neste år, en barnehagesatsing på 1,5 milliarder kr, man skyver 1 milliard kr til Forsvaret fra 2002 til 2003, og økte avskrivningssatser, som man har foreslått i revidert nasjonalbudsjett, koster 25 mill. kr i 2002 og 1,6 milliarder kr i 2003. Dette er jo ren budsjetriksing og dato-manipulering av budsjettet. I tillegg fulgte altså Arbeiderpartiets avgiftspolitiske talsmann i forrige helg opp tradisjonen etter Dalheim og lovet 9 milliarder kr i avgiftskutt. På toppen av dette kommer altså fjerning av investeringsavgift, andre avskrivningssatser og endring i studiefinansieringen, som allerede er vedtatt, og som omfatter henholdsvis 5 milliarder kr, 1,4 milliarder kr og 1 milliard kr i økte utgifter for 2003-budsjettet.

Arbeiderpartiet har videre i nært samarbeid med fløypartiene bevilget flere milliarder uten inndekning og uten budsjettbehandling. Fellesnevneren er at partiene bak forslagene er totalt uenige om inndekningen. Er det dette Stoltenberg mener med ansvarlighet?

Konkurranseutsatt industri er i en utfordrende situasjon. Samarbeidspartiene har en rekke viktige strukturtiltak for industrien. Det viktigste er å bidra til å øke tilgangen på arbeidskraft i det norske markedet. Da er et av de viktigste tiltakene å effektivisere offentlig sektor, slik at man får mer produksjon av velferd med mindre bruk av arbeidskraft. Man må øke arbeidsinnvandringen. Man må gjennomføre tiltak som øker pensjonsalderen og får ned sykefraværet. I tillegg må man gjennomføre betydelige skatte- og avgiftslettelser og satse på kvalitetsheving i utdanningssystemet.

Utfordringen er at Regjeringen ikke er garantert flertall for disse viktige strukturtiltakene for industrien. Tvert imot er det slik at det største partiet, som i dag taler varmt for næringslivet og konkurranseutsatt industri, er en aktiv motstander av mange av disse spørsmålene.

Skal vi sikre levelige rammevilkår for norsk næringsliv og for norske husholdninger, så holder det ikke med overbudspolitikk, budsjetriksing og billig retorikk. Det må være sammenheng mellom det man sier, og det man faktisk gjør.

Heidi Grande Røys (SV): Innimellom er denne debatten nesten for ein næringsdebatt å rekne, og det er bra at finanskomiteen er oppteken av sammenhengen mellom ein god finanspolitikk og konsekvensane for næringslivet.

Etter forliket mellom regjeringspartia og SV tidlegare denne veka om eigarskapsmeldinga og fleire forslag der til å styrkje SND sine verkemiddel, håpar iallfall eg at det

er siste gongen vi treng å bruke revidert til å reversere kutt i SND-ordningar og andre ordningar som stimulerer til lokal næringsutvikling.

SV og Arbeidarpartiet har fleire forslag for å betre kapitaltilgangen til næringslivet i distrikta. Det er faktisk heilt naudsynt at staten bidreg her, fordi privat kapital i liten grad tilflyt gode idear og små verksemder i distrikta, då kanskje i det som vi kan kalle næringsfattige område. Regjeringa har jo stor tru på at skattelette skal ordne biften. Men vi ser at f.eks. mitt heimfylke, Sogn og Fjordane, etter departementet sine utreknningar før jul i fjor berre vil få tilflyt av vel 1 pst. av det som skulle vere skattelettane frå utbytteskatten. Det vert ikkje mykje å drive næringspolitikk av i Sogn og Fjordane. Men i Sogn og Fjordane har ein prøvd å vere kreativ på andre måtar. Ein har prøvd å stable på beina eit investeringsselskap. Det stranda på at det var ingen private aktørar som hadde pengar å bidra med. SND sine verkemiddel derimot har fungert veldig bra med tanke på å skape kapitaltilgang, særleg retta mot det distriktsbaserte næringslivet.

SV tek konsekvensane av det, og vi fyller på lavrisikolåneordninga med 500 mill. kr. Vi fyller òg på den landsdekkjande innovasjonsordninga med nærare 42 mill. kr. I den situasjonen vi har no, med høgt rentenivå og ei sterk krone som trugar det konkurranseutsette næringslivet, er det desto viktigare at vi satsar langt sterkare på innovasjon og etablering av nye verksemder. Spesielt satsar vi på forskning og næringsutvikling i marin sektor, noko Regjeringa berre gjer på papiret. I budsjettet i fjor haust kutta Regjeringa 225 mill. kr til forskning og foreslo i revidert å bøte på dette ved å foreslå ei løyving på 20 mill. kr til forskning på det marine området. Som Regjeringa seier i proposisjonen:

«Det blir svært viktig å legge forholdene til rette for nyskaping og nyetableringar med utgangspunkt i nye marine ressurser som hittil ikke er blitt utnyttet. Dette fordrer bruk av et bredt utvalg av virkemidler.»

Så kuttar jamen regjeringspartia akkurat dei 20 mill. kr i forliket med Framstegspartiet! Så viktig var det altså. Vi, derimot, går sjølvsagt imot kuttet og løyver i tillegg 15 mill. kr. Det er sørgjeleg at Regjeringa kuttar i næringsretta forskning, all den tid det òg kan føre til at næringslivet sjølv kuttar på sine bidrag til det same, og vi veit at vi ikkje er spesielt gode på dette området frå før av.

Vi har elles ein auke på posten «Landsdekkende innovasjonsordning, fond» som går til gode prosjekt, som kommersialisering av forskingsresultat, slik at vi får omsett forskning til reell verdiskaping.

Eit anna SND-verkemiddel vi finn rom til å gi eit ekstra lyft, er dei viktige forskings- og utviklingskontraktane. Det er berre 10 mill. kr igjen av løyvinga, mens det er søknader på 38 mill. kr. Av desse er 28 mill. kr industrielle forskings- og utviklingskontraktar, noko som er spesielt viktig no, i ei tid då vår kraftkrevjande industri står overfor store utfordringar. Dei skal vere best i klimasamanheng, men har òg utfordringar frå ESA, som ser på avtalen om fritak frå elavgifta .

For landet vil det vere svært god miljøpolitikk og næringspolitikk om vi klarer å utvikle moderne og effektive energisystem i den kraftkrevjande industrien, og til det treng ein altså forskingsmidlar. Vi skulle gjerne sett at desse forslaga fekk fleirtal.

Til noko anna. Aetat har vore i søkjelyset spesielt det siste året på grunn av attføringsordninga. Det at vi har over 70 000 arbeidsledige, har dessverre kome i skuggen av rotet knytt til attføringsreglane. Og arbeidsløysa aukar. Likevel kuttar altså Regjeringa i dei ordinære arbeidsmarknadstiltaka, som kunne ha fått folk i arbeid eller kunne ha vore brukte til å heve kompetansen til dei som mellombels vert ledige i industrien.

Noregs fortrinn i ein internasjonal konkurranse i eksportnæringane er nettopp at vi er meir kompetente, meir effektivt organiserte og har smartare tekniske løysingar. Aetat vil gjerne bidra til at det skal vere sånn vidare òg, men då treng ein altså pengar. SV legg inn fleire forslag for å styrkje Aetat, og eg vil spesielt nemne 40 mill. kr til dei ordinære arbeidsmarknadstiltaka.

Bjørg Tørresdal (KrF): Å legge forholdene bedre til rette for frivillige organisasjonar er viktig og har alltid vært viktig og en kampsak for Kristelig Folkeparti, fordi det frivillige arbeidet gir mye til den enkelte, som får brukt sine evner og interesser, og fordi det utøves mye godt arbeid, f.eks. blant barn og ungdom. For ytterligere å styrke dette arbeidet er det viktig å gi de frivillige organisasjonene bedre økonomiske vilkår.

Som Kristelig Folkeparti tidligere har lovet, vil det fra neste år bli et skattefritak på gaver opp til 6 000 kr til frivillige organisasjonar. Innen 2005 skal skattefradraget opp til 12 000 kr. Det skal vere enkelt for givere å trekke fra beløpet på skatten. Derfor vil organisasjonene som satsar på å motta slike gaver, selv sende opplysninger om gaven til likningskontoret. Dette gjer det enklere for alle som ønsker å gi.

I dag kan fagforeningskontingent og gaver til frivillige organisasjonar trekkes fra på inntekten med inntil 900 kr. Jeg er glad for at det nå skal vere to uavhengige poster. Det er lite heldig med en motsetning mellom faglige rettigheter og veldedighet.

I fjor bevilget vi 200 mill. kr til momskompensasjon til de frivillige organisasjonene. Det er nå lagt fram en god modell for hvordan vi skal anvende disse midlene. Organisasjonene, som skal få refundert sine nye momskostnader, har svært ulik økonomi. Derfor skal refusjon gis etter konkret innrapportering fra hver enkelt organisasjon. Dette er en treffsikker ordning.

For Kristelig Folkeparti er det såkalte arealtilskuddet til privateide kirkebygg er kommet på plass etter at det ble strøket ved budsjettbehandlingen i høst. Dette tilskuddet er kjærkommet for de trossamfunn eller menigheter som har finansiert bygg gjennom stor grad av dugnadsinnsats og gaveinntekter.

Det er nå blitt flertall for å ta bort skatt og arbeidsgiveravgift på kjøregodtgjørelse. Dette betyr svært mye for frivillige lag og organisasjonar, spesielt for organisasjonar som har ansatte i distriktene.

I debatten i dag har flere omtalt fjerning av beskatning av kjøregodtgjørelse som en skattelette til de rike. Dette er en helt fullstendig feil framstilling. Kjøregodtgjørelse gis til dekning av utgifter til de som må bruke egen bil i arbeidet. En kjøregodtgjørelse på vel 3 kr gir ingen fortjeneste. Mange av mottakerne av kjøregodtgjørelse er ansatte i omsorgsykker, ofte i lavlønnsyrker. Beskatning av kjøregodtgjørelse er en belastning for pendlere og for arbeidstakere i distriktene og i tillegg ansatte i frivillig sektor. Beskatningen av kjøregodtgjørelse ble oppfattet som urimelig fordi en rett og slett betaler skatt på en fortjeneste som ikke er reell. Arbeidet med denne beskatningen er også en belastning for de mange frivillige organisasjonene.

Kort oppsummert: Kristelig Folkeparti er meget godt fornøyd med de løft de frivillige organisasjoner og lag har fått i revidert budsjett.

Ranveig Frøiland (A): Det som har undra meg mest etter å ha lytta til debatten i dag, er representantane frå Høgre. Eg føler ikkje at dei i det heile har vore opptekne av å forsvara Regjeringas politikk. Det har vore eit samanhengande angrep på Arbeidarpartiet, antakeleg på grunn av at ein ikkje har nokon politikk ein vil forsvara. Likevel vert Regjeringa sitt budsjett i lag med Framstegspartiet sitt tilleggsforslag vedteke i dag, og det er det som dannar grunnlaget for situasjonen resten av dette året. Så det må ein ta eit ansvar for sjølv.

Eg vil ikkje på nokon måte vera med og svartmala situasjonen i industrien, men det er mange varsellamper som lyser, og vi må ta innover oss at det er veldig mange arbeidsplassar i industrien som kan forsvinna. Vi i Arbeidarpartiet er urolige for denne utviklinga, spesielt innafor den konkurranseutsette industrien. Sterk kronekurs, høgare lønnsvekst enn hos dei som vi handlar med, og prisane på verdsmarknaden for viktige norske eksportprodukt gjer at den eksportretta industrien har vanskar med å hevda seg i den internasjonale konkurransen. Og kva gjer ein då? Regjeringa doblar den underliggjande veksten i staten sine utgifter og trur ikkje lenger på ein rentenedgang.

Arbeidarpartiet vil redusera veksten i utgiftene. Dette vil bidra til å få ned renta og vil òg bidra til at den styrkinga av kronekursen som vi har hatt i det siste, kan endra seg. Det vil vera viktig for eksportindustrien si konkurransevne.

Eg trur at regjeringspartia har fått like mange brev frå industrien og frå arbeidstakarorganisasjonane som vi har fått i Arbeidarpartiet, så det kan ikkje vera kunnskapen som manglar, men viljen. Industrien sine problem fører òg til at bedriftene verken investerer i ny teknologi eller i utvikling av nye produkt. Derfor meiner vi i Arbeidarpartiet at løyvinga til forskings- og utviklingskontraktar må aukast igjen, etter dei kutta som Regjeringa føretok i haust. Vi har gjort framlegg om ein auke på 46,5 mill. kr til dette formålet. Vi meiner at det er viktig å starta opp prosjekt for å gjevvinna energi frå kraftkrevjande industri. Det er god miljøpolitikk, og det er god industripoli-

tikk. Vi vil òg satsa på næringsutvikling i marin sektor og styrkja SND sine lågrisikolåneordningar.

Leverandørindustrien har drive med omstilling i dei siste tre åra, og vi har i dag ein moderne og framtidretta industribransje i leverandørindustrien. Den gjer det òg faktisk godt utafør norsk sokkel. Det vil verta nedgang i sysselsetjinga i denne industrien, men eg reknar med at det er i ein overgangsfase, før aktiviteten igjen tek seg opp. Derfor er det heilt nødvendig at ein ved arbeidsmarknadsmidlar som vert løyvde, tek omsyn til dette. Det er heilt feil å kutta, som Regjeringa gjer, og derfor har Arbeidarpartiet lagt inn framlegg om å løyva midlar til 500 nye tiltaksplassar. Det er for at vi ikkje skal mista verdifull kompetanse, og for at vi i framtida skal styrkja den kompetansen som vi har.

6 milliardar kr har Regjeringa brukt meir i revidert nasjonalbudsjett, men ikkje noko – vil eg seia – til dei som har aller minst. Det som ein var opptekne av i fjor haust då ein handsama budsjettet, var dei fattige og deira problem. Det trur eg framleis er ei viktig oppgåve for oss alle saman, sjølv om fokus ikkje er så retta på det akkurat no. Men med så mykje bruk av offentlege midlar skulle det vore sett meir inn i forhold til dei fattige og ikkje til dei som har mest, sånn som det er gjort i dette budsjettet.

Eg skal ikkje kommentera mykje Framstegspartiet sitt budsjett. Men eg må seia at dei driv med dobbelt bokhalderi når Alvheim her i går – som vi hørde – snakka om trygdeoppgjere og fortalde kor dårlege alle vi andre var som ikkje ville auka midlane til dei trygda, og dei så ikkje legg inn ei krone i dag i revidert nasjonalbudsjett – ikkje ei krone! Ikkje ei krone har dei forhandla med regjeringspartia om. Det er å føra folk bak lyset når ein hevdar at ein vil gjera noko, utan å løyva pengar.

Heilt til slutt: Vi har vore opptekne i denne sal av at Europaprogrammet skal halda fram og få stabile rammevilkår. Heile komiteen føreset at dette held fram med finansiering i heile perioden.

Statsråd Per-Kristian Foss: Regjeringen får ved denne behandlingen flertall for hovedlinjene i budsjettpolitikken og den økonomiske politikken. Det var ikke mange som trodde at vi skulle få til en avtale innenfor ansvarlige økonomiske rammer. Regjeringen er derfor godt fornøyd med å ha fått til en helhetlig avtale om det reviderte budsjettet med Fremskrittspartiet. Fremskrittspartiet har vært en tøff, men konstruktiv forhandlingspartner. Det er naturlig at Regjeringen også til høsten, etter fremleggelsen av statsbudsjettet for 2003, henvender seg til Fremskrittspartiet i håp om å komme frem til en forhandlingsløsning.

Norge har en stor petroleumsformue. Det synes alle å være enige om. Spørsmålet er ikke om inntektene fra denne formuen skal brukes, men når og hvor raskt. Når vi bruker oljeinntekter, vil det oppstå behov for omstilling i økonomien. Handlingsregelen for budsjettpolitikken angir en jevn bane for bruken av oljeinntektene over flere år. En slik jevn innfasing vil bidra til at omstillingene skjer gradvis.

Regjeringen har gitt lettelser i skatter og avgifter høy prioritet. Det gjør at man i mindre grad må overføre ressurser fra konkurranseutsatt næringsliv til offentlig sektor. Omstillingen skjer ved at kostnadsnivået i Norge blir høyere enn det ellers ville blitt. Vi får derfor en svekkelse av den kostnadsmessige konkurranseevnen. Dette vil kunne skje enten gjennom høyere pris- og kostnadsvekst enn andre land eller en sterkere valutakurs eller ved en kombinasjon av disse faktorene. Finansdepartement anslår imidlertid omstillingsbehovet og den derav følgende svekkelse av den kostnadsmessige konkurranseevnen som forholdsvis moderat så lenge handlingsregelen for bruken av oljeinntekter følges.

Vi har i dag et inflasjonsmål for pengepolitikken, som gjør at pris- og kostnadsveksten i Norge normalt vil ligge noe høyere enn hos våre handelspartnere. I tillegg har kronkursen styrket seg markert den siste tiden. Samlet sett har dette gitt en sterk svekkelse av den kostnadsmessige konkurranseevnen. Styrkingen av kronkursen går lenger enn det Finansdepartementet mener kan knyttes opp mot realøkonomiske forhold og handlingsregelen.

Jeg vil ikke begi meg ut på å si noe om utviklingen i valutamarkedet fremover. Jeg observerer imidlertid at markedsaktører, og også nå Statistisk sentralbyrå i sin siste analyse, forventer at kronkursen vil svekke seg noe i tiden fremover.

I debatten tidligere i dag har jeg vært kritisert for både å si for meget og for lite. Det passer ikke meg akkurat å bli kritisert for å være for sterkt «tilbaketrasket», som representanten Hill-Marta Solberg formulerte det tidligere i formiddag. Jeg skal prøve å oppfylle hennes forventninger om å være noe mindre tilbaketrasket, ved å komme med et par betraktninger om det opplegg som *ikke* blir vedtatt i dag, Arbeiderpartiets opplegg.

Det er riktig at det innebærer en reduksjon av det strukturelle underskuddet på om lag 0,05 prosentpoeng, og følgelig en tilsvarende svakere impuls målt ved den tradisjonelle budsjettindikatoren. Budsjettindikatoren i vårt opplegg er 0,5 pst. I Arbeiderpartiets opplegg er den altså 0,45 pst. Vi opererer normalt i budsjetter med en avrunding, som gjør at disse forskjellene ikke vil fremgå.

I en vurdering av virkningene av norsk økonomi må en også ta hensyn til sammensetning av budsjettforslagene. I denne sammenheng er det også et poeng at innsparingen i Arbeiderpartiets budsjettforslag i hovedsak skjer ved å skyve på om lag 1 milliard kr i investeringsutgifter i Forsvaret. Dette er utgifter med høy importandel. I en samlet vurdering av ekspansiviteten i Arbeiderpartiets forslag bør en også ta hensyn til forslagene om å etablere en låne- eller fondsordning for kommunene for å dekke økningen i pensjonskostnader, samt å øke utlånsrammen i Husbanken med 2 milliarder kr. Dette er tiltak som eksplisitt har til hensikt å stimulere aktiviteten i byggenæringene og i kommunen. Det er mindre skatte- og avgiftslettelser både i forhold til vårt forslag, Regjeringens forslag, og det omforente forslag i Stortinget. Utgiftsveksten er også høyere og trekker i samme retning. Samlet sett er det dermed ikke grunnlag for å hevde at Arbeider-

partiets opplegg skulle ha noen betydning for Norges Banks rentesetting fremover, snarere tvert om.

Det er faktisk slik at Arbeiderpartiet ved sin opptreden også har bidratt til å heve forventningene om ytterligere utgiftsvekst neste år. Når Arbeiderpartiet går inn i brede avtaler med partier om et såkalt barnehageforlik hvor man ikke er enige om inndekningen, kan dette skape problemer. Den inndekning som er foreslått for inneværende år, har bestått i at man har gitt Regjeringen alle fullmakter til å fordele det innenfor visse rammer, men rammene er ganske romslige. Det er slik sett en fullmakt vi skal håndtere, men det vil selvfølgelig gå ut over virksomhet når vi kutter i virksomhetsområder.

Det er også reist betydelige forventninger om at man skal komme med betydelige skattelettelser neste år. Jeg registrerte at Arbeiderpartiets hovedtalskvinne tidligere i dagens debatt ikke svarte på spørsmål i tilknytning til de 9 milliarder kr i avgiftslettelser, som er lovet av Arbeiderpartiets talsmann i avgiftssaker, om de 8 milliarder kr Arbeiderpartiet allerede har lovet for neste år, er inkludert i de 9, eller om de kommer i tillegg. Slike klargjøringer ville sikkert også virke dempende, og markedet ville sikkert også observere det.

Det blir altså ikke strammere i økonomien, dvs. mindre etterspørselspress, ved å øke etterspørselen gjennom økte utlånsrammer, slik Arbeiderpartiet gjør. Det kan ikke mange innlegg klare å bortforklare.

Det har også vært en viss debatt om historien. Nå er ikke jeg sikker på hvor veldig interessant det er for folk flest som skal betale renten i år, og eventuelt neste år. Men for ordens skyld: I den perioden Karl Eirik Schjøtt-Pedersen var finansminister, fra 17. mars 2000 til 19. oktober 2001, satte Norges Bank opp styringsrenten fra 5,5 til 7 pst. Det hører med til den sanne historiebeskrivelsen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hill-Marta Solberg (A): Jeg har nylig fått en forståelse av hva det innebærer når finansministeren lener seg forover og ikke bakover. Å lene seg forover for finansministeren betyr, som vi har sett det har betydd for alle Høyres representanter i denne debatten, å angripe Arbeiderpartiet. Jeg hadde forventninger om at når finansministeren lente seg litt forover, skulle han ta noen grep i forhold til situasjonen i økonomien. Det er nemlig det som er etterlyst fra min side i dag.

Det oppsiktsvekkende i dag er at alle Høyres representanter har brukt det meste av sin taletid til å kritisere Arbeiderpartiet. Det kan være fordi man føler at man først må skyte ned Arbeiderpartiets økonomiske opplegg hvis ens eget skal stå igjen med tilstrekkelig troverdighet, og finansministeren følger et stykke på vei dette opp. Men det kan også spesielt på Høyres representanter i Stortinget høres ut som om de ikke helt har tatt innover seg det som for så vidt finansministeren sa i sted, nemlig at det er Regjeringens opplegg som blir vedtatt i dag. Det er Regjeringens og Fremskrittspartiets opplegg som blir vedtatt. Det er Regjeringens og Fremskrittspartiets opp-

legg som kommer til å ha betydning for hva som skjer med utviklingen i økonomien de nærmeste månedene. Det betyr at det er viktig for oss å få vite hvilke forventninger finansministeren har etter at revidert nasjonalbudsjett i dag blir klubbet i Stortinget langt på vei i tråd med hans opplegg.

Har finansministeren forventninger om at renten skal gå opp eller ned som følge av dette? Hvilke forventninger har finansministeren om utviklingen i den konkurranseutsatte industrien? Er det mulig å få høre noe om det? Nå er lønnsoppgjøret lagt bak oss. Nå blir revidert nasjonalbudsjett vedtatt. Da burde de fleste forhold være avklart, slik at finansministeren også kan gi til kjenne hvilke forventninger han har til den økonomiske utviklingen, som da skal basere seg på hans økonomiske opplegg.

Når det gjelder diskusjonen om budsjettindikatorer, rekker ikke denne replikken til å ta opp det. Men jeg har sendt finansministeren et brev i dag, så han skal få anledning til å svare på det skriftlig.

Statsråd Per-Kristian Foss: Jeg burde kanskje ha lagt ut mitt innlegg på forhånd, for jeg mener faktisk at jeg i første del av mitt innlegg svarte ganske grundig på forventninger om kronekurs og sammenhengen mellom handlingsregelen og utviklingen av den konkurranseutsatte industri. De analyser vi har, baserer seg på at å følge handlingsregelen er det av alternativene i den økonomiske politikken i forhold til de alternativer som ble trukket opp i Arbeiderpartiets langtidsprogram, som gir minst negativ effekt for den konkurranseutsatte industri. Dess mer man av uttaket av petroleumformuen bruker på skatte- og avgiftslettelser, dess mindre man bruker på å øke offentlig sektor, dess mer positivt vil det være for den konkurranseutsatte industri. Det viser analysene meget tydelig. Derfor gjør vi også det – derfor holder vi også igjen. Jeg viser til bl.a. uttalelser i dagens aviser, hvor direktøren i NHO, Finn Bergesen, peker på nettopp denne faktor. Kronekursen vil variere, det må vi leve med, den vil kunne gå opp og ned så lenge vi har et inflasjonsmål, slik det er bredt flertall bak i Stortinget, men det som er viktig, er at Regjeringen makter å holde igjen også på veksten i offentlig sektor og makter å modernisere.

Så til spørsmålet om rentenivået. Jeg holder meg til de uttalelsene Norges Bank har gitt, som jeg synes er dekkende, og som det også ligger innenfor deres ansvarsområde å analysere, nemlig at hovedforklaringen på at det etter sitt siste rentemøte har antydning mulighetene for et noe større press på inflasjonen, og dermed mulighetene for en renteøkning, ligger i et lønnsoppgjør som har blitt vesentlig dyrere enn Norges Bank mente og mener var fornuftig. Det er ikke en bortforklaring, det er en forklaring i forhold til hva Norges Bank selv har ment. Og det kan man jo da holde seg til, tatt i betraktning at det også var den foregående regjeringens holdning at det er Norges Bank som har dette hovedansvaret.

Siv Jensen (FrP): Jeg har tre spørsmål til finansministeren.

I Regjeringens opplegg til revidert budsjett har man økt utbyttet på Statkraft ganske kraftig. Som jeg selv påpekte i mitt hovedinnlegg, er det en noe underlig måte å omgå handlingsregelen på at man først tilfører statselskaper midler under streken, som det så fint heter, for så i neste sving å saldere budsjettet ved å trekke de samme pengene inn igjen, men da over streken. På denne måten kan man altså over tid smugle ganske mange milliarder kroner inn i budsjettet og omgå handlingsregelen. Det vil jeg veldig gjerne at finansministeren utdyper noe nærmere, for det er helt åpenbart en omgåelse av handlingsregelen.

I statsministerens replikkveksling litt tidligere i dag snakket han om pressindikatoren. Det er nytt for meg. Jeg ante ikke at vi hadde en pressindikator. Hvis det er slik at vi nå plutselig har fått en pressindikator, vil jeg veldig gjerne at finansministeren forklarer meg hvordan den virker for å styre presset i norsk økonomi.

Det tredje spørsmålet er også knyttet til renten. Det må være en ambisjon for denne regjering og for flertallet i denne sal ikke bare å prøve å holde rentenivået i sjakk, men å få rentenivået ned. Hver gang Regjeringen eller andre blir utfordret på det spørsmålet, får man ganske uforpliktende svar, av typen vi skal styre stabilt. Men det er altså et ganske lite forpliktende svar. Jeg vil gjerne be finansministeren være noe mer konkret: Hva kan gjøres nettopp for å få rentenivået ned? Jeg hørte finansministeren selv si at vi må makte å modernisere, men når kommer moderniseringen?

Statsråd Per-Kristian Foss: Moderniseringsarbeidet er godt i gang, og jeg er glad for den støtte vi har fått fra Fremskrittspartiet i flere konkrete saker til å bidra til det – og mer kommer.

Så til spørsmålene. Det å ta utbytte av statsbedrifter er ikke i strid med noen handlingsregel. Det har Stortinget aldri uttalt, heller ikke Fremskrittspartiet. Når man bruker uttrykket i samme «sving», vet jeg ikke helt hva det betyr, men hvis det da skulle bety i samme budsjett eller år etter hverandre både å styrke Statkrafts egenkapital og å ta utbytte, så er det ingen motsetning mellom det. Man kunne vel heller si at det ene forutsetter det andre. Det var vel også uenighet om tilførselen av egenkapital til Statkraft, så vidt jeg husker.

Jeg tror at statsbedriftene i vesentlig grad bør være meget frittstående, men styres gjennom en krevende utbyttepolitikk. Det har de ellers rimelig rett til, for statsbedrifter blir jo ikke tilført penger i markedet, men ved å appellere om politiske beslutninger. Det er som oftest lettere enn å hente penger i markedet, særlig for tiden.

Statsministeren snakket ikke om noen pressindikator, men om en stramhetsindikator, som jeg også omtalte i mitt innlegg. At stramhetsindikatoren er en måte å svare på press i økonomien på, tror jeg burde være relativt kjent stoff for dette storting, i særdeleshet for finanskomiteens medlemmer. At det er press i økonomien i dag, tror jeg ikke det er noen særlig tvil om, men jeg skjønner jo at Fremskrittspartiet på dette området har en analyse som skiller seg fra alle økonomer som er i Norge, eller

som uttaler seg om Norge. Man behøver ikke å stole på bankøkonomer, man kunne f.eks. gå til OECD, IMF eller andre som uavhengig analyserer norsk økonomi. Man finner ikke et fnugg av medhold for en analyse som den Fremskrittspartiet fremfører, i disse rapportene, og de kommer stadig vekk.

Øystein Djupedal (SV): La meg kommentere to forhold i finansministerens innlegg. Det mønsteret vi har sett med hvordan budsjetter nå gjøres opp, er et mønster der Fremskrittspartiet utgjør støtteparti for Regjeringen. Når finansministeren allerede nå signaliserer at han ønsker å gjøre opp det ordinære statsbudsjettet neste høst med Fremskrittspartiet, føyer det seg i grunnen bare inn i dette mønsteret, men det vi nå ser, er kanskje en sterkere grad av forlovelse enn det man tidligere har villet vedkjenne seg, når man allerede nå sier at det er dette Regjeringen ønsker. Det vil da selvfølgelig også bety at politikken legges opp deretter, med ønske om å få Fremskrittspartiet med. Det vil i neste runde selvfølgelig bety at Kristelig Folkeparti enda en gang vil bli overkjørt av Høyre, fordi dette budsjettet skal gjøres opp mer til høyre. Dette gjenstår selvfølgelig å se, men det er interessant å høre at denne forlovelsen nå annonseres også fra Stortingets talerstol.

Så til det andre forholdet. Det går på den særnorske øvelsen å drive historieskriving – hvordan ting har vært, og hvordan ting skal forstås. I dette tilfellet må jeg si at når finansministeren bruker så pass mye tid på å unnskylde en eventuell renteøkning, som han nærmest indikerer kanskje vil skje, finner jeg det noe spesielt. At det kommer et lønnsoppgjør midt inne i denne prosessen tidlig på våren, vet vi utmerket godt. Det skjer hvert eneste år. At dette lønnsoppgjøret ble et godt lønnsoppgjør for de ansatte, er også hevet over tvil. Det lå vel også i kortene.

Hvis det var slik at finansministeren virkelig mente at det var fare for en renteøkning, burde selvfølgelig finansministeren tatt høyde for dette i det han legger fram for Stortinget, men det finansministeren nå gjør, er at han prøver å fraskrive seg det ansvaret han faktisk har. Altså: Hvis han mente at det var fare for en renteøkning, burde han selvfølgelig i sine framlegg for Stortinget tatt høyde for dette resultat. Det har han ikke gjort. Så unnskylde han seg etterpå med at det har vært et dyrt lønnsoppgjør. Dette fastslår, for da å føye meg inn i den samme historieskrivingstradisjonen, at det bare er én som har ansvaret hvis renten går opp, og det er landets finansminister.

Statsråd Per-Kristian Foss: Det er vel kanskje noe sært å betegne en beskrivelse av lønnsoppgjøret som ennå ikke er avsluttet, som historieskriving. Men at lønnsoppgjøret er en del av det som har realøkonomiske virkninger når Norges Bank fastsetter renten, burde være elementært. Derfor skal jeg ikke utdype det videre.

Jeg har ikke sagt at vi skal inngå forlik med Fremskrittspartiet om budsjettet for 2003. Jeg formulerte meg slik at det er naturlig å gå dit først. Men jeg skjønner at der blir det folksomt. Skal man følge hr. Djupedals uttalelser, vil også SV delta i arbeidet for å få Fremskrittspar-

tiet som budsjettpartner. Så jeg skjønner at Siv Jensen blir en populær person til høsten.

Jeg er litt overrasket over at SV har den frimodighet i det hele tatt å ta opp temaet, et parti som i løpet av kort tid har hatt en slags omdreining i sin ideologiske skrue som faktisk savner historisk sidestykke.

Så vil jeg svare på det spørsmålet i replikken fra Siv Jensen som jeg ikke svarte på. Når vi har et inflasjonsmål som for pengepolitikken, og vi har en ganske uavhengig sentralbank, slik også Fremskrittspartiet ønsker, skal ikke og kan ikke en finansminister stå og fastsette renten fra Stortingets talerstol. Jeg kan derfor ikke gi slike eksakte svar, men det jeg har sagt, og som jeg fastholder, er at det budsjett som ble lagt frem i fjor høst, og den revisjon som nå er foretatt, legger et godt grunnlag for fortsatt rentenivå uten økninger. Men jeg har pekt på at sentralbanksjefen selv har vært bekymret for effekten av lønnsoppgjøret.

O d d b j ø r g A u s d a l S t a r r f e l t hadde her teke over presidentplassen.

Morten Lund (Sp): Vi trenger en mer næringslivsvennlig regjering. Jeg nevnte tre eksempel i innlegget mitt på at vi ikke har det. Et av de eksemplene er det jeg skal følge opp nå, og det dreier seg om fjerning av importtoll på fiskegarn og liknende produkt, som kan koste oss 1 000 arbeidsplasser.

Presentasjonen av forslaget dreide seg om 630 produkt. Det var positivt. Dette blir enklere for næringslivet og absolutt for skatte- og avgiftsvesenet vårt, og jeg synes heller ikke at inntektstapet fra dette, 240 mill. kr, er forsrekkelig. Det er faktisk ikke større enn det årlige stimuleringsstøtten i barnehagekrafttaket vårt.

Men så kommer det et brev fra tekoindustrien hvor det står at dette er dramatisk for dem. 1 000 arbeidsplasser kan bli flagget ut. Senterpartiet synes dette er viktige arbeidsplasser. De ligger langs kysten mange steder, og det er også viktig for fiskeri og havbruk at vi har en slik utstyrsproduksjon. Så spørsmålet til Regjeringen er om Regjeringen visste om slike virkninger da saken ble presentert, for Regjeringen har ikke fortalt noe om det. Jeg spør også: Finnes det andre bedrifter under andre varegrupper som blir berørt på samme vis, og som heller ikke Stortinget har fått beskjed om?

Til slutt: Kan departementet unnlate å fjerne tollene på varegruppen som dreier seg om produkter som fiskenett og liknende, selv om vedtaket om at de 630 tolltariffene skal bli null, blir gjort, og dermed unngå tap av 1 000 arbeidsplasser?

Statsråd Per-Kristian Foss: Nedtrapping av tolltariffer er det redegjort grundig for i den forrige regjeringens langtidsprogram. Det møtte ingen motforestillinger fra representanten Lund eller andre den gang. Det er 900 tolltariffer igjen. Vi tar nå ca. to tredjedeler.

Det har vært hevdet i en del avisinnlegg at dette skulle gi virkninger for nett og garn, på 1 000 arbeidsplasser. Det er en udokumentert påstand. Nett og garn har i dag

en tolltariff på 5 pst. De har tidligere, inntil for to år siden, klart seg uten en slik tolltariff. Det er lite som tyder på de effekter som er beskrevet i en del slike innlegg.

Jeg synes også det er en drøy påstand av representanten Lund å hevde at vi ikke har en næringsvennlig regjering. Ingen regjering har faktisk foretatt så omfattende skatte- og avgiftsreduksjoner, bl.a. for bedriftene, som denne regjering. Det er også en dristig påstand fra et parti som vil bruke milliarder mer av oljepengene inn i økonomien, noe som helt åpenbart vil forsterke de negative effekter som er knyttet til kronekurs og rentenivå.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Det er liten tvil om at når Regjeringen velger å bruke 6 milliarder kr mer på å doble utgiftsveksten i budsjettet, betyr det et høyere press enn om Regjeringen hadde valgt ikke å bruke disse, selv om det samsvarer med handlingsregelen.

Når finansministeren skal foreta revidering av budsjettet, foretar han en samlet vurdering av den økonomiske situasjonen og legger fram et forslag som etter hans mening samsvarer med den, inklusive lønnsoppgjøret. Dersom han hadde ment at det var et behov for tilstramminger, hadde han selv sagt plikt til å foreta det.

Så registrerer jeg spørsmål om forslag fra Arbeiderpartiet. Ja, Arbeiderpartiet har sagt i sitt program at vi vil øke bevilgningene til kultur hvert eneste år i denne perioden. Det følger vi opp. Vi sa i fjorårets budsjett at vi ville øke bevilgningene til barnehager med rundt 1 milliard kr hvert år i årene framover. Det følger vi selv sagt opp. Vi foreslo i fjor en økning i kommunesektorens frie inntekter på 1,75 milliarder kr. Det gjør vi også i år, vi følger det opp. Vi foreslo i fjor en økning i utlånsrammen i Husbanken på 2 milliarder kr. Det gjør vi også nå, det følger vi opp.

Dette er ganske forutsigbart, og det er i samsvar med Arbeiderpartiets politikk. Det er ikke slik at enighet om de økonomiske retningslinjene betyr at man pr. definisjon har de samme prioriteringene som Regjeringen. Tvert imot, her må partiene foreta sine politiske valg.

Så registrerer jeg at Per-Kristian Foss nå plutselig har fått bekymring for at det etableres flertall som ikke har felles budsjettinndekning. Det har vi aldri hørt før. Hadde Høyre etablert flertall for inndekning da de inngikk avtalen om kontantstøtte? Hadde Høyre etablert flertall for inndekning da de etablerte flertall for å fjerne formuesskatten for arbeidende kapital, da de endret takseringsreglene for boliger, da de bestemte bevilgning til forskning på OECD-nivå, da de skapte flertall for skattefradrag for forskning? Og for å bevege oss til i dag: Arbeiderpartiet og Regjeringen har inngått en avtale om 118 milliarder kr til Forsvaret. Jeg har ikke sett noen enighet om hvordan det skal dekkes inn. Er det slik at dette bare gjelder for avtaler hvor regjeringspartiene ikke er part?

Statsråd Per-Kristian Foss: Jeg har nå etter hvert skjont hva autopilot er for noe. Det er uavhengig av hvilken posisjon man er i, og hvilken situasjon økonomien er

i, å gjøre det man sa man skulle gjøre i fjor, slik Schjøtt-Pedersen nå holdt en glimrende oppvisning i.

Jeg forstår det slik at uavhengig av økonomien mente Arbeiderpartiet at det var nødvendig å bruke 2 milliarder kr mer på utlån til forbrukerne. Det gjør man fortsatt. Da tar jeg til etterretning at Arbeiderpartiet er enig med Regjeringen i at det er ikke grunn for å stramme til i økonomien. Hadde Arbeiderpartiet ønsket å stramme til i økonomien, hadde de ikke økt utlånsrammene.

Så til avtaler og prinsipper for avtaler. Jeg må vel si at det er litt forskjell på å inngå avtaler med regjeringspartier. Da har man på en måte en slags felles forpliktelse til å følge opp. I forhold til kontantstøtten gikk jo det meget bra. Vår avtalepartner for Høyres del, Fremskrittspartiet og den daværende regjering, holdt dette meget godt gjennom hele perioden, og Arbeiderpartiet gav seg jo også til slutt, for alle praktiske formål.

Skattefradagsordningen FoU ble jo aldri gjennomført under den foregående regjering, men er gjennomført nå under denne regjering. Så det er jo av og til at man må vente litt.

Jeg har sagt det samme som statsministeren har sagt ved utallige anledninger, at vi skal følge opp barnehageforliket, utrede det. Alt som ikke er utredet, som man ber Regjeringen utrede, skal vi utrede og konsekvensanalysere. Men da må vi også vise virkningene av det. Jeg tror vi skal få en interessant debatt når Arbeiderpartiet ser de sosiale og fordelingsmessige virkninger av en maksprisordning f.eks. De skal lojalt utredes på skikkelig og åpen måte og legges frem, men ingen skal hindre Regjeringen i også å peke på andre muligheter.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) (fra salen): Til en åpenbar misforståelse!

Presidenten: Karl Eirik Schjøtt-Pedersen får ordet til å oppklare ei openberr misforståing.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Jeg går ut fra at det er en misforståelse og i beste fall en forglemmelse når statsråd Foss ikke erindrer at han faktisk ikke satt i regjering og heller ikke sentrumpartiene satt i regjering da man inngikk enighet om å fjerne formuesskatten på arbeidende kapital. Tilsvarende var heller ingen av partene i regjering da man etablerte flertall for skattefradrag for forskning. Dette ble fulgt opp av regjeringen Stoltenberg i budsjettet.

Når det gjelder de 2 milliardene, var de altså inne i fjorårets budsjett. Jeg registrerer at Norges Bank endret sin vurdering av den økonomiske situasjonen etter at regjeringen Stoltenberg faktisk la fram sitt budsjett, endret sin vurdering av renteutsiktene og fullførte den rentereduksjonen noe senere. Men det var altså inne 2 milliarder kr.

Jeg registrerer at Arbeiderpartiet i sitt alternative opplegg for revidert budsjett har et strammere opplegg i forhold til de tradisjonelle budsjettindikatorene. Jeg ville finne det interessant dersom statsråd Foss kom med et

annet svar til representanten Solberg på det brev som han har fått spørsmål om i dag, enn at man faktisk følger de budsjettindikatorer som man alltid fulgt. Hvis Finansdepartementet har innført en ny praksis, finner jeg det ganske oppsiktsvekkende.

Presidenten: Presidenten er noko i tvil om dette var ei openberr misforståing, men statsråden kan få svara på det.

Statsråd Per-Kristian Foss: Dette var ingen misforståelse, men en gjentakelse.

Jeg skal bare peke på ett viktig forhold. Norges Bank advarte mot den utlånsøkning som Arbeiderpartiet la inn i sitt budsjett for Husbanken i fjor. Vi fulgte det rådet. Arbeiderpartiet har ikke fulgt det. Nå i ettertid å hevde at utviklingen har blitt slik at man må ha større stramhet, henger ikke på greip når man faktisk mot Norges Banks råd opprettholder en sterk utlånsvekst på dette området.

Presidenten: Då er replikkordskiftet omme.

Svein Roald Hansen (A): Høyres talsmenn har brukt store deler av sine innlegg til å hevde at Arbeiderpartiets strammere opplegg egentlig er det motsatte. Det kan bare skyldes én ting, frykten for at flertallets opplegg vil føre til renteoppgang og en ytterligere forsterking av de problemene som kom inn i økonomien etter nyttår.

Regjeringen og flertallet ser fareskiltene for norske industriarbeidsplasser, økningen i kroneverdien og et lønnsoppgjør som er blitt høyere enn forutsatt i budsjettet, men de er uten vilje og evne til å tilpasse den økonomiske farten etter de nye og mer farefulle kjøreforholdene.

Representanten Sanner, og nå også finansministeren, hevdet bl.a. at Arbeiderpartiets forslag om en fondsløsning for å avhjelpe de ekstra pensjonskostnadene i kommunene vil stimulere aktiviteten i kommunene. Disse pensjonsutgiftene fører jo til at kommunene må kutte i bevilgninger til skole og eldreomsorg og redusere aktivitetsnivået. Realiteten i det representanten Sanner og finansministeren da hevder, er jo at Regjeringen og Fremskrittspartiet foretar en innstramming gjennom kommunene. Dermed bekrefter de at det ikke vil være mulig å gjennomføre Sem-erklæringens løfter om 31 milliarder kr i skatte- og avgiftslettelser uten at det går ut over de velferdstjenester kommunene har ansvaret for: skole, helse, eldreomsorg og sosiale tjenester. Regjeringen og Fremskrittspartiet må ta ansvaret for følgene av den politikken de vedtar, også renteøkning og økning i ledigheten som måtte komme.

Så etterlyste representanten Sanner det gode gamle Arbeiderpartiet som var ansvarlig og tenkte helhetlig. Jeg har fulgt norsk politikk gjennom de siste 20–25 årene, og når jeg tenker tilbake på Kåre Willochs beskrivelser av Arbeiderpartiet på 1970- og 1980-tallet, ja også før den tid, eller Jan P. Syses eller Per-Kristian Foss' beskrivelser på 1990-tallet, er det ikke det ansvarlige og helhetstenkende Arbeiderpartiet som huskes. Tvert imot, det var

nesten ikke grenser for hvilke farer Arbeiderpartiet utgjorde for folk og land på den tiden.

I revidert nasjonalbudsjett ligger det inne en stor og viktig sak, organiseringen av det nye Mattilsynet. En så omfattende og viktig sak bør etter Arbeiderpartiets syn presenteres langt bredere i en egen sak for Stortinget. Og det ser det ut til at vi får.

Det er enighet om hovedgrepet, at Mattilsynet bør være et statlig ansvar. Men etter vårt skjønn bør dimensjoneringen av det sentrale leddet ses på igjen og vurderes i lys av de oppgavene dette skal håndtere. Mange av høringsinstansene har reist spørsmål om Regjeringen går for langt i å slanke det sentrale leddet. Regjeringen er uklare på hvilke oppgaver distriktsleddene skal ha, og dette må klargjøres.

Organiseringen av laboratorietjenesten skal utredes videre. Det er helt nødvendig. Arbeiderpartiet mener at staten også bør overta laboratoriene fra de kommuner som driver slike i dag. Spesielt hvis det borgerlige flertallet bestemmer seg for at laboratorietjenesten skal organiseres etter et markedsbasert system, kan det ikke være hensiktsmessig at kommunene skal måtte beholde ansvaret for laboratoriene, med mindre de selv måtte ønske det.

Den største svakheten ved håndteringen av denne saken er at alternativet med å innlemme sjømattilsynet ikke var med i høringsrunden. Tross dette har alle som ønsker et felles tilsyn, uttalt seg om spørsmålet, mens de som mener det er viktig å beholde et eget tilsyn for sjømat, har regnet dette som avklart. Det har ført til at Stortinget har fått et ensidig bilde av dette spørsmålet. Derfor ønsker Arbeiderpartiet at Regjeringen i denne saken skal komme tilbake til Stortinget med en utredning som også omfatter en grundig gjennomgang av dette alternativet.

Nå har Fremskrittspartiet og regjeringspartiene blitt enige om at sjømattilsynet skal innlemmes. Jeg håper likevel spørsmålet undergis en grundig vurdering, og at det ikke blir noen hasteutredning, for det er sentrale spørsmål for fiskerierne som blir berørt. Det gjelder både ivaretagelsen av ressurskontrollen, som i dag er en del av kvalitetskontrollen, og det gjelder de ekstra, strengere kvalitetskrav sjømattilsynet har. Jeg er glad for at representanten Siv Jensen også pekte på dette i sitt innlegg. Derfor bør den endelige beslutningen tas på grunnlag av en slik bred og grundig vurdering, og ikke som et «bilig» forhandlingskort for å sikre flertall for et revidert nasjonalbudsjett.

Til slutt: Bondevik-regjeringen har flagget økt satsing på kollektivtrafikken sterkt, i Sem-erklæringen og i en egen melding til Stortinget. Men til tross for 6 milliarder kr mer til disposisjon i revidert nasjonalbudsjett, følges dette ikke opp med mer penger til denne sektoren. Arbeiderpartiet er enig i behovet for en slik satsing, særlig i de større byene. Trass i et strammere budsjettopplegg enn regjeringspartienes har vi funnet rom for 50 mill. kr til dette, og 15 mill. kr som sikrer studentrabattene også på lengre kollektivreiser.

Bjarne Håkon Hanssen (A): Bondevik-regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett legger opp til at veksten i pasientbehandlingen ved landets sykehus i 2002 skal være på 0,5 pst. 2002 er første driftsår for de statlige helseforetakene. Fra nyttår ble den store helsereformen gjennomført. Formålet med reformen er å bedre pasientbehandlingen, fjerne ventelistene og fjerne korridorpasientene. For å nå disse målene er det viktig at foretakene gis en økonomi som tilsier en klar vekst i pasientbehandlingen. I denne sammenheng er en vekst på 0,5 pst. helt åpenbart en for lav ambisjon. Noe av det viktigste som skjer ved Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett, er derfor at et bredt flertall i Stortinget avviser en så lav vekst i pasientbehandlingen i år. Flertallet sikrer en vekst i pasientbehandlingen på 1,5 pst. Helseforetakenes økonomi styrkes med 350 mill. kr. Dermed legges det opp til en pasientbehandling som er i tråd med den ambisjon Stoltenberg-regjeringen hadde. Det vil gi tusenvis av norske pasienter et behandlingstilbud som Regjeringens forslag ikke la opp til.

Regjeringen foreslår at sykehusene i 2002 og 2003 til sammen må effektivisere driften med 1,3 milliarder kr. Dette skal skje samtidig som at den nye organisasjonen skal finne sin form. Det er all grunn til å stille kritiske spørsmål om hvorvidt dette i det hele tatt vil være mulig uten svært negative konsekvenser for pasientene, ikke minst tatt i betraktning at sykehusene i tillegg må håndtere et raust lønnsoppgjør med påfølgende økte pensjonskostnader.

Jeg må gå ut fra at Regjeringen grundig har vurdert realismen i sine effektiviseringskrav, og Arbeiderpartiet legger derfor til grunn at dette er mulig. Men vi vil selvsagt nøye overvåke det som nå vil skje rundt om i de ulike helseforetakene.

I revidert nasjonalbudsjett går Regjeringen mot at det kan drives forsøk med sprøyterom for narkomane. Arbeiderpartiet ønsker å få mer kunnskap om hvorvidt sprøyterom som ett av flere lavterskeltiltak kan bidra til økt menneskeverd for de narkomane. Vi er klar over at dette ikke er en enkel sak, og det er mange argumenter imot å tillate sprøyterom. En helhetlig betraktning tilsier likevel at vi må høste erfaring med sprøyterom. Det må vi gjøre gjennom noen få, velorganiserte og velfunderte forsøk. Arbeiderpartiet er derfor glad for at et flertall i Stortinget avviser Regjeringens holdning til dette spørsmålet. Gjennom ulike merknader fra Arbeiderpartiet, SV og Fremskrittspartiet går det klart fram at de tre partiene ønsker at det skal gjennomføres forsøk med sprøyterom på bestemte vilkår. Dette bekreftes i dag ved at Olav Gunnar Ballo på vegne av de tre partiene har fremmet et forslag om å tillate forsøk med sprøyterom.

Jeg har behov for å knytte noen kommentarer til forslag nr. 22, fra SV, Senterpartiet og Kystpartiet. Dette forslaget berører godkjenning av Røros Rehabiliteringssenter. Arbeiderpartiet stemte i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for et tilsvarende forslag. Det fikk ikke flertall da, og forslaget ligger ikke an til å få flertall i dag heller. Jeg vil understreke at Røros Rehabiliteringssenter vil være et svært viktig tilskudd til arbeidet

for å rehabilitere hjertepasienter. Arbeiderpartiet er positive til prosjektet og mener det må sikres drift som rehabiliteringsinstitusjon fra og med 2003. Men vi ser ingen hensikt i nok en gang å stemme for et forslag som ikke får flertall. Jeg mener dette er negativt for hele prosjektet, og jeg vil derfor oppfordre de tre partiene som står bak forslaget, om å trekke det.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Sigbjørn Molvik (SV): Jeg vil også si litt om forslag nr. 75, fra Olav Gunnar Ballo, som representanten Bjarne Håkon Hanssen kommenterte i sted.

Bakgrunnen for at disse tre partiene ønsker forsøk med sprøyterom igangsatt, er at dette dreier seg om tiltak rettet mot en av de mest utsatte gruppene i vårt samfunn, som lever under de kanskje mest uverdige forholdene. Vi vil at det skal settes i gang tidsavgrenset forsøk, at det blir lagt til rette for det, på helt klare premisser og forutsetninger. Vi ønsker, som Bjarne Håkon Hanssen også sa, å vinne erfaringer med hvilken effekt dette vil ha sammen med andre lavterskeltilbud til rusmiddelmissbrukere. Slike forsøk må så i neste omgang evalueres. Man må vurdere de erfaringene man har fått, og så ta stilling til om dette er et velegnet virkemiddel i rusmiddelomsorgen, eller om det eventuelt har uheldige effekter.

Når det gjelder de erfaringene man skal prøve å vinne, dreier det seg f.eks. om hvorvidt det er slik at dette gir en økt opplevelse av verdighet blant sprøytebrukerne, om det blir reduksjon i antall overdosedødsfall og reduksjon i antall sprøyter satt under lite betryggende omstendigheter, og om det vil bedre den generelle helsetilstanden blant misbrukere.

Jeg vil sterkt understreke at slike forsøk må og skal gjennomføres som ett tiltak blant flere andre, og at det skal settes inn i en sammenheng med andre lavterskeltiltak og i de omgivelser og miljøer der andre helse- og sosialtilbud til rusmiddelmissbrukere blir gitt. Det er altså på helt klare premisser at forsøkene skal gjennomføres. Derksom det er slik at Regjeringa er i tvil om hva dette stortingsflertallet ønsker, er sjølsagt vi beredt til å gå i en dialog med departement og regjering omkring det. Jeg vil også gjerne sterkt understreke at det å åpne for slike forsøk ikke er et ledd i en liberalisering av norsk narkotikapolitikk.

Så kort til forslag nr. 82, om tak 2-ordningen for egenandeler, som skal skjerme kronikere og andre storforbrukere av helsetjenester, som har store utgifter til helsetjenester og medisiner. Dette var et enstemmig vedtak i årets statsbudsjett, og Regjeringa blir nå bedt om å sette tak 2-ordningen i verk fra 1. januar 2003. At vi allerede nå får fastsatt virkningsdatoen for denne ordningen, har sjølsagt SV ikke noe imot, og vi støtter derfor det forslaget.

Signe Øye (A): Høyskolen i Østfold fikk i budsjettet for 2002 en startbevilgning på 7 mill. kr. Dette lå inne i Stoltenberg-regjeringens budsjett og ble videreført av

Bondevik-regjeringen. At dette var en startbevilgning, har statsråd Clemet bekreftet fra Stortingets talerstol 27. februar i år. Det er derfor ingen tvil om det. Likevel sier statssekretæren i Utdannings- og forskningsdepartementet til Halden Arbeiderblad 8. mai at dette må være en misforståelse, at det ennå ikke er gitt startbevilgning og dermed heller ikke gitt endelig klarsignal.

I budsjettet varslet også Regjeringen at den ville komme tilbake til Stortinget med en endelig kostnadsramme i revidert nasjonalbudsjett. Prosjektet var sikret framdrift. Detaljprosjekteringen ble satt i gang, er nå kommet meget langt og er nesten ferdig. Anbudspapirene kan sendes ut i høst og spaden settes i jorda over nyttår. Et 30-talls personer er involvert i prosjektet. Men hva er det vi opplever i forbindelse med revidert budsjett? En bråstopp på hele prosjektet. I revidert budsjett ligger det ikke inne en eneste krone, og det er ganske sjokkerende.

Fremskrittspartiet går ut i haldenavisen og sier at dette skal vi ordne opp i. Men etter at avtalen mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene er på plass, er det fortsatt ingen penger til høyskolen i Halden.

En stopp nå – slik som det ser ut i forhold til det Stortinget vedtar i dag – vil gi svært uheldige virkninger og er helt uforståelig. Dette er et politisk løftebrudd, sier ordføreren i Halden fra Kristelig Folkeparti. Arbeiderpartiet er enig og har lagt inn penger til videre framdrift i sitt forslag til revidert budsjett.

Det går ikke an å fatte vedtak om å gi marsjordre til et så stort prosjekt, og så komme et halvt år etterpå og si at det var ikke egentlig det vi mente. Det er tross alt brukt ganske mye penger. Dette skaper betydelig usikkerhet om høyskolens framtid, som har betydning for kunnskapsmiljøet i Halden og i fylket.

Spørsmålet er om det egentlig er vilje i Regjeringen til hele prosjektet. Jeg minner om at dette – sammen med høyskolen i Rogaland – har hatt førsteprioritet fra Stortingets side i mange år. Men etter det som nå har skjedd, er det grunn til å spørre om Bondevik-regjeringen mener noe helt annet.

Magnar Lund Bergo (SV): Det har de to siste ukene vært utallige presseoppslag rundt omkring i landet som beskriver problemer i barnevernet: Utbrente barnevernsarbeidere, stort gjennomtrekk i førstelinjetjenesten, mangel på ressurser til kompetanseheving og budsjettsprekker på barnevernbudsjettene i kommunene fordi saksmengdene øker, og tiltakene man iverksetter, er mer kostnadskrevende fordi brukernes behov er sammensatte og kompliserte. Dette har sammenheng med dårlig kommunøkonomi, og denne utviklingen vil forverres med de mangelfulle overføringer kommunene nå får.

SV har ved flere anledninger gått inn for at det må innføres en godkjenningsordning for barnevernsinstitusjoner, med begrunnelse i at når det offentlige tar ansvaret for et barn, må man være helt sikker på at barnet eller ungdommen får et tilbud som er tilpasset det enkelte barnet, og tilbudet må kvalitetsmessig holde mål. Vi kan i verste fall gjøre skaden større. Regjeringen har hittil gått imot en slik godkjenningsordning. Man utsetter og utset-

ter for å avvente plassering av det fylkeskommunale barnevernet. Fylkesmannsembetene må prioritere tilsynet med barnevernsinstitusjoner og følge opp at bestemmelsene i lovverket blir ivarettatt. Fylkesmennene har i dag ikke nok ressurser for å ivareta tilsynsfunksjonen i barnevernet, og dette rammer de aller svakeste i vårt samfunn. SV har i revidert nasjonalbudsjett foreslått en økning på 33 480 000 kr til fylkesmennene for å ivareta nettopp dette arbeidet. Vi har altfor mange eksempler på at barn og unge er plassert i hjem eller på institusjon uten at det offentlige har vurdert plasseringen godt nok, og vi vet at barn er på rømmen fra barnevern og lever under uverdige forhold.

SV har også i sitt forslag til revidert budsjett lagt inn midler til kompetanseheving i barnevernet. I flertallets forslag reduserer man dette kapitlet med 550 000 kr, noe som er helt uforståelig med de problemene vi står overfor.

Barn og unge er vår framtid, og investeringer i barn og unge kan ikke utsettes. Vi har en negativ utvikling i ungdomsmiljøene våre med økt rus og voldsbruk, og presset på barn og unge øker stadig. Vi må ta på alvor de problemene vi nå ser i samfunnet, knyttet til rus og vold. SV ønsker å sette i gang ulike forsøk og prosjekter for å bedre oppvekstvilkår og behandlingstilbud til barn og unge. Problemer forbundet med reklame, slankepress og økt seksualisering av barn og unge må få mer oppmerksomhet – det må fokuseres på dette i forskning, og det må iverksettes tiltak.

Fritidsaktiviteter og frivillige organisasjoner er viktige tilbud til barn og unge. Det forebyggende, positive ungdomsarbeidet kanaliseres gjennom ulike organisasjoner og arenaer, og det er nødvendig med en styrking av ressursene til frivillige organisasjoner slik at alle har mulighet til å delta.

SV styrker forebyggende tiltak for barn og unge i sitt forslag til revidert statsbudsjett. Ungdomstiltak i større byer, utvikling og opplysningsarbeid, kompetanseheving i barnevernet, barne- og ungdomsorganisasjoner, forskning og styrking (presidenten klubber) av oppvekstmiljø styrkes med 40 mill. kr. Statsråd Dāvøy har i flere spørretimer og debatter (presidenten klubber) lovet – jeg beklager, president – og de reduserte tilbudet til barn og unge i budsjettet for 2002. Forstå det den som kan. Slutt!

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Ja, det var en elegant avslutning.

Karl-Anton Swensen (Kp): Jeg ble ikke ferdig på mine første fem minutter, så jeg må fortsette litt til.

EU vurderer å gjeninnføre subsidier til sin skipsverftsindustri for å møte konkurransen fra Korea. Norske myndigheter må ta konsekvensen av slike tiltak med tanke på norsk verftsindustri. Kystpartiet fremmer derfor forslag om støtteordning for norsk verftsindustri tilsvarende de ordninger som blir satt i verk for EU både når det gjelder omfang og tidspunkt for innføring.

Konkurrerende sjøfartsnasjoner i Europa har i de siste årene styrket sine nasjoners maritime næringer ved å innføre nettolønn for sjøfolk. Kystpartiet mener at det må innføres en tilsvarende ordning i Norge for å hindre at vårt maritime kompetansemiljø går tapt. Her må man spesielt ta hensyn til den vanskelige situasjon frakteflåten er i, som Arbeiderpartiet tidligere har vært inne på i et innlegg.

Kystpartiet mener at man må ta hensyn til fiskerienes spesielle karakter når skattesystemet utformes. Skiftende vær og bestandsforhold gir sterke variasjoner og uforutsigbarhet i fiskernes inntekt. Næringsaktørene innen fiskeriene må derfor ha mulighet til å gjøre fondsavsetninger i gode tider for å bygge opp egenkapital og reserve til å møte dårlige tider, og til å investere i nye fartøy og utstyr. Kystpartiet har derfor foreslått å endre skatteloven, slik at dette blir mulig.

Mange utenlandske fartøyer henter bunkers i utlandet, og så konkurrerer de i norsk innenriksfart. På denne måten unngår de å betale CO₂-avgift. Kystpartiet ønsker å likestille disse fartøyene og fremmer derfor forslag om at de norske nærfraktefartøyene også skal være fritatt for CO₂-avgift.

Kystpartiet er imot at Lostjenesten skal være brukerfinansiert. Vi mener at man bør utvide losplikten til å gjelde alle skip som går på kystnære farvann og ikke har skipsoffiser med kjennskap til leia. Vi mener derfor at gratis lostjeneste vil gi incitament til at flere skip benytter seg av lostjenesten, med de fordeler dette kan ha for andre skip og for den allmenne sikkerheten langs kysten. Kystpartiet er derfor uenig i prinsippet om at det negative avviket på 27,79 mill. kr skal dekkes inn i 2002 og 2003 gjennom en økning av losgebyret.

Kystpartiet mener at Regjeringens ambisjonsnivå i forhold til nye sjøkart for flere viktige skipsleier er for lavt. Dette fører til at man utsetter både mennesker og fartøy for store farer. Det ble forutsatt fra Stortingets side at Sjøkartverket ikke skulle bli rammet på grunn av budsjettreduksjonen som skjedde i forbindelse med statsbudsjettet i 2002, der Sjøkartverkets aktivitet er sterkt merket av de knappe bevilgningene. Kystpartiet vil her vise til at bare merverdiavgiftsreformen har medført en redusert aktivitet tilsvarende 8 mill. kr i 2002.

Jeg vil ta opp de forslag som Kystpartiet har i disse sakene.

Så vil jeg gjøre oppmerksom på at det i to av våre forslag i Innst.S. nr. 255 ved en inkurie har blitt noen feil. Det gjelder forslag nr. 69 og forslag nr. 71. – Jeg overleverer rettelsene direkte til presidenten.

Presidenten: Karl-Anton Swensen har tatt opp de forslag han refererte til. Vi skal få orientert videre om de feil som representanten har rettet opp.

Åsa Elvik (SV): SV har fremma følgjande forslag i samband med revidert budsjett:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en utredning om ett mattilsyn. Laboratorietjenestene skal

ikke konkurranseutsettes og tilsynet plasseres under Helsedepartementet.»

For oss er dette viktige og nødvendige føresetnader for den vidare behandlinga og organiseringa av eitt felles mattilsyn. Dette må ein kome tilbake til Stortinget med som ei eiga sak der alle forhold er utgreidde. Eg blir derfor betenkt over fleirtalsmerknaden:

«Flertallet legger vidare til grunn at det fremmes sak for Stortinget om ett mattilsyn på egnet måte», når det same fleirtalet elles sluttar seg til Regjeringa sine vurderingar, bl.a. at laboratoria skal fristillast.

Eg er einig i Regjeringa sine vurderingar med omsyn til at laboratorietenesta må organiserast slik at det ikkje oppstår tvil om Mattilsynet sin habilitet. Kompetanse og habilitet er grunnsteinen i tenester av denne typen. Men det er i Regjeringa si innstilling ingen gode grunnar til at konkurranseutsetjing skal ta i vare dette – som om det er gitt at privatisering gir klare økonomiske, kompetansemessige eller habilitetsmessige fordelar. At privatisering eller konkurranseutsetjing i seg sjølv fører til meir kompetanse og kvalitet, veit vi no av eksempel frå både engelsk jernbanedrift, Farum kommune i Danmark, Os i Hordaland og Hovseterhjemmet i Oslo. Det er noko ein trur, det er ønsketenkning – det er ikkje verkelegheit.

Derfor er vi ueinige i tanken om at laboratoriumstenestene skal konkurranseutsetjast. Sjølv sagt er det mogleg å rasjonalisere innafor dagens næringsmiddeltilsyn. Men det betyr ikkje at det er rett å privatisere laboratoria. For SV er det viktig at kompetansen blir teken vare på, slik at det nye tilsynet har moglegheit til å vere truverdig og vere i stand til å møte dei krava som vil kome. Vi føreset derfor at det i saka frå Regjeringa også ligg ei utgreiing om laboratoria, og at ei fristilling ikkje skjer utan at Stortinget har vore inne.

På same måten er det viktig for SV at Stortinget får moglegheit til å ta stilling til departementstilknyttinga for det nye tilsynet. Dette er ein eineståande sjanse til å skilje næringsinteresser frå tilsynsmyndigheit. Derfor har vi sagt at vi ønskjer det nye tilsynet inn under Helsedepartementet. Men uansett kva fleirtalet måtte meine om dette i dag, er dette noko som Stortinget må ta stilling til, og som ikkje må bli avgjort i departementet.

Vi føreset derfor, når Regjeringa kjem tilbake til Stortinget med ei eiga sak om organiseringa av eit felles tilsyn, at også laboratoria og departementstilknyttinga er utgreidde. Dette er forhold som vil vere avgjerande for den framtidige organiseringa, og det er forhold som Stortinget må avgjere.

Eg er nøydd til ta med eit lite hjartebarn. I organiseringa av det nye tilsynet er det tvingande nødvendig å ta vare på meirambisjonane på fiskerisida. Dersom det nye tilsynet fører til dårlegare tilsyn og kontroll for denne næringa, har ein ikkje gjort jobben godt nok, og derfor er dette nødvendig å presisere før saka kjem tilbake. No er det gjort.

Åslaug Haga (Sp): Den delen av innlegget til representanten Sørfohn fra Kristelig Folkeparti som omhandlet bistand, gjorde det nødvendig for meg å ta ordet.

Representanten viste til den kritikk Kristelig Folkeparti har måttet tåle for å ha vært med på å kutte bistandsbudsjettet gjennom revidert-prosessen. Han understreket på det sterkeste at det ikke er korrekt at man har kuttet.

Jo, det er korrekt – i den forstand at bistanden til verdens fattige er blitt redusert med 49 mill. kr i revidert budsjett. Men det er også rett at bistandsprosenten er økt. Dette kan skje fordi Regjeringa tar inn betydelige summer i bistandsbudsjettet som går til flyktninger i Norge, bl.a. midler til å transportere flyktninger ut av landet.

Dette er stikk i strid med det som har vært Kristelig Folkepartis linje. På Kristelig Folkepartis hjemmeside står det at Kristelig Folkeparti mener det er prinsipielt sett uheldig at bistandsbudsjettet skal belastes flyktning-utgifter i Norge, selv om OECD aksepterer dette som offisiell bistand, og selv om dette er gjort tidligere.

Det er velkjent at både Høyre og Fremskrittspartiet ønsker å redusere bistandsbudsjettet. Gjennom revidert-prosessen har Kristelig Folkeparti gitt Fremskrittspartiet innflytelse – til og med i bistandspolitikken, et område som vi alle vet har vært en hjertesak for statsministeren og Kristelig Folkeparti.

Jeg lar meg forundre stort over at representanten Sørffonn ser bistandsdelen av revidert budsjett som en seier. Dette må vel dessverre bety at vi kan forvente helt nye toner fra Kristelig Folkeparti i bistandspolitikken framover, og at man mener det er greit at opptrappingsplanen for bistand til 1 pst. skal gjennomføres ved at det pøses på med penger til å drive asylmottak og frakte flyktninger ut av landet.

Når Kristelig Folkeparti velger å samarbeide med Høyre og Fremskrittspartiet, går det an å forstå at bistandskutt og brudd på bistandsprinsipper blir resultatet. Men at Kristelig Folkeparti skal gå høyt på banen og forsvare dette – det forundrer.

Carl I. Hagen (FrP): Jeg vil ta opp forslag nr. 78, vedrørende det å gi fullmakt til Regjeringen til å utbetale den omstridte støtten til Fosen Mekaniske Verksteder AS. Forslaget er omdelt i salen.

Jeg forstår av media at det er inngått et forlik i denne saken mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, og det hilser jeg velkommen. Jeg skulle gjerne ha fått avklart den situasjonen som Fosen Mekaniske Verksteder nå er oppe i, hvor det er en uenighet mellom staten og Fosen Mekaniske Verksteder om disse båtene som er bygd – om det til punkt og prikke har vært gjort i henhold til regelverket.

Det er en strid om tolkningen av regelverket. Da synes jeg det ville vært rimelig – inntil eventuelt rettsapparatet har avklart hvem som har rett i sin fortolkning – at disse pengene befant seg i Fosen Mekaniske Verksteds kasse, i stedet for i statskassen. Mange ganger kan tolkningen av et regelverk være omstridt, og det kan være uenighet om den. Da synes jeg at tvilen bør komme den private bedriften eller privatpersonen til gode.

Selvsagt skal man passe på at det er likebehandling av forskjellige mottakere av støtteordninger. Det vil man få gjennom en eventuell behandling i rettsapparatet, eller

gjennom en minnelig ordning mellom bedriften og staten. Får man ikke det, får rettsapparatet avklare det.

Men spørsmålet er hvor pengene de facto skal befinne seg. Når en bedrift i sine budsjetter, i sine regnskaper og i sin virksomhet, kanskje har regnet med – og hevder at støtten er korrekt utregnet av dem selv – tilgang til disse likvide midler, kan det få betydelige skadevirkninger for bedriften når staten holder dem tilbake. Det kan få ringvirkninger som kanskje i en annen sammenheng blir dyrere for staten – i form av utbetaling av arbeidsledighets-trygd, permitteringsstøtte, betaling av lønn ved konkurs osv.

Her bør staten kunne foreta en helhetsvurdering og gjøre det som er samfunnsmessig mest fornuftig. Særlig en stat som er styrtrik, bør kunne greie seg uten disse midlene inntil rettsapparatet eventuelt avgjør hvem som er berettiget til midlene. Det at staten har slike saker, er ikke uvanlig.

Vi har derfor hele tiden hatt denne holdningen. Jeg synes det er trist at man ikke kan få flertall for en full løsning på det omstridte støttebeløpet.

Jeg vet ikke hva som ligger til grunn for forslaget fra regjeringspartiene og Arbeiderpartiet. Det inneholder jo ikke noe nytt. Næringsministeren har alltid rett til å foreta en revurdering av et regelverk. Det skal ikke noe stortingsvedtak til. Men hvis dette er en form der man har inngått en avtale om at et visst beløp for visse byggenummer skal utbetales, er det i hvert fall et steg i riktig retning, som vi hilser velkommen.

Jeg vil anbefale Fremskrittspartiets gruppe også å stemme for det forslaget, og for forslaget fra Morten Lund. En tvist mellom to parter egner seg ikke for politianmeldelse, men for en sivilrettslig løsning i rettsapparatet.

Presidenten: Carl I. Hagen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Ingebrigt S. Sørffonn (KrF): Det var representanten Åslaug Haga sitt innlegg som fekk meg til å be om ordet igjen.

Eg vil berre gjenta følgjande: Det er faktisk feil å framstilla det som er gjort, som eit kutt i bistanden. Det er lagt inn 118 mill. kr i friske midlar. Eg sa òg i mitt innlegg at det som har vore gjort tidlegare i revidert budsjett, er at ein har flytta midlar internt innanfor bistandsbudsjettet – frå ordinære bistandsmidlar til ODA-godkjende flyktningutgifter. I denne saka er det lagt inn 118 mill. kr netto i friske midlar.

Eg vil vidare seia at i Sem-erklæringa har dei partia som er med i Samarbeidsregjeringa, forplikta seg til å trappa opp bistanden. Eg vil òg leggja til at Kristeleg Folkeparti tidlegare har hatt eit regjeringssamarbeid der Senterpartiet har vore med. No er Høgre med, og bistandsbudsjettet som me no har fått gjennomslag for, er høgare enn det var då me samarbeidde med Senterpartiet.

Øystein Djupedal (SV): I forståelse med de øvrige forslagsstillerne skal forslag nr. 11 og forslag nr. 22 trekkes.

Så til Fosen Mekaniske Verksteder – bare noen få ord: Fra SVs side har vi vært opptatt av å prøve å finne en løsning for Fosen i den vanskelige situasjonen de nå har kommet i. Det eksisterer tre forslag. Vi var i utgangspunktet innstilt på at vi skulle støtte flertallsforslaget om disse 77 mill. kr – et forslag som Fremskrittspartiet nå har lagt inn i salen. Men siden det nå så vidt jeg forstår, er en slags enighet mellom Næringsdepartementet, Arbeiderpartiet og regjeringspartiene, ønsker SV å gi sin tilslutning til forslag nr. 79.

Forslaget er i sin form litt vanskelig å forstå, men jeg forstår av media hvordan det tolkes. Jeg forstår også at næringsministeren har tilkjennegitt at han ønsker å se på en del av forhistorien med nye øyne, som gjør at Fosen Mekaniske åpenbart vil få utbetalt om ikke alle disse pengene, så i hvert fall en del av dem, helt uavhengig av den rettsvist som ellers måtte foreligge. Dette er jo en sak som vil gå helt uavhengig av det Stortinget gjør.

Vi vil ikke støtte forslaget fra Senterpartiet der man ber Regjeringen om å trekke anmeldelsen. At saken aldri burde ha vært anmeldt, er en historie for seg. Men jeg mener at litt ryddighet må det tross alt finnes i politikken. Dette får være en avgjørelse som statsråden eventuelt får ta uten Stortingets innblanding.

Vi ønsker å støtte forslag nr. 79. De to øvrige forslagene som gjelder Fosen, vil vi ikke støtte.

Presidenten: Presidenten er glad for at media hjelper oss til å forstå våre forslag, slik at vi kan bestemme oss for hva vi er for, og hva vi er imot.

Øystein Djupedal har trukket forslag nr. 11 og forslag nr. 22.

Morten Lund (Sp): En konklusjon på denne debatten er at regjeringspartiene er godt fornøyd med at Regjeringen sitter trygt.

De har etter min mening ingen grunn til å være fornøyd med resultatet i forhold til de tjenestene folk skal ha. Det blir mindre penger til skole og eldre enn det som er lovet, og det liker ikke folk. Sykehusene har mulighet til å behandle flere pasienter, men de får ikke penger nok til det. Folk vil bygge hus, de vil skape jobber. De ønsker hjelp fra Husbanken og SND, men de får ikke den hjelpen. Flertallet på Stortinget sier: Dere får gå til andre banker; da blir det ikke noen pressvirkning ved at dere låner penger og gjør det som dere har lyst til. Flyttestrømmen vil øke. Folk i nord ber om 1 mill. kr for hver som flytter, for de har ikke kjøpere til husene sine.

Jeg synes det er rart at situasjonen er slik at hvis vi hadde hatt private skoler og sykehus, så måtte de gjerne ha løst disse oppgavene for oss, for da ble det ikke press i økonomien, da var det ikke noe problem at de ansatte folk og brukte penger. Jeg synes det er noe fundamentalt feil i måten vi diskuterer og tenker på, når det gjelder bruk av statens penger. Penger som bevilges over våre budsjett, er ikke farligere enn andre penger.

Så til slutt et annet tema. Det dreier seg om kompensasjon for tjenestemomsen for frivillige organisasjoner. Av merknadene går det fram at alle partier, unntatt regje-

ringspartiene, pålegger Regjeringen å utarbeide en annen og enklere modell for å fordele pengene. Med 1 200 idrettslag og 3 000 kor og korps ville det søknadsbaserte systemet vært totalt umulig og svært kostbart å gjennomføre. Organisasjonene har lagt fram sin modell overfor myndighetene, som fordeler pengene via paraplyorganisasjonene. Jeg tror det er den modellen som bør følges.

Det står fortsatt ved lag at Stortinget forutsetter at kompensasjon skal dekke fullt ut de økte momsutgiftene som de fikk i fjor. Senterpartiet mener at det på sikt vil være best å la de frivillige organisasjonene få VG- og Dagbladet-moms – null moms på inntekter og fullt fradrag for utgiftsmomsen.

Så litt om Mattilsynet. En enstemmig komite vil ha en egen sak om Mattilsynet. Senterpartiet har ikke konkludert med at det må være et felles tilsyn, men ser at flertallet her overkjører Regjeringen. Jeg vil kort få anmerke at økt kontroll alene ikke sikrer god matkvalitet. Måten primærproduksjon skjer på, er avgjørende. Det forholdet mener jeg må føre til at tilsynet legges under et av primærnæringsdepartementene, og det må bli Landbruksdepartementet. Samtidig må det være fornuftig at dagens kontroll om bord i båten og ved ilandføring utføres av dem som har andre kontrolloppgaver med fiskeriene, med andre ord i regi av organer underlagt Fiskeridepartementet. Så håper jeg at laboratoriene kan fortsette som en integrert del av de lokale tilsynene.

Statsråd Ansgar Gabrielsen: I dagens debatt har enkelte talere vært inne på den såkalte Fosen-saken, og det ligger ikke mindre enn tre forslag på bordet. Jeg skal for så vidt ikke kommentere forslaget fra Morten Lund, men jeg registrerer i hvert fall at ingen i Stortinget – ingen av Stortingets partier – har fremmet det forslaget de har snakket om i debatten den siste måneden, om at man ville foreslå at Regjeringen skulle utbetale verftsstøtte også for prosjekter som det etter Regjeringens syn ikke var hjemmelsgrunnlag for å utbetale.

I Carl I. Hagens forslag, nr. 78, står det:

«Stortinget gir Regjeringen fullmakt til straks å utbetale verftsstøtte basert på søknadene for byggenumrene 57, 61, 62, 63, 64, 67, 68, 69, 70, 71 og 72 til Fosen Mekaniske Verksteder AS fra «fondet for støtte ved skipskontrakter». Eventuelt krav om tilbakebetaling til staten utstår inntil det foreligger en omforenet enighet med bedriften eller en rettskraftig dom for at det er utbetalt støtte på et grunnlag som ikke samsvarer med regelverket for verftsstøtte.»

Til dette er det det å si at Regjeringen har fullmakt til – eller pålegg om – å utbetale verftsstøtte til dem som er kvalifisert i forhold til det. Jeg antar at Hagen her tenker på det å utbetale verftsstøtte også til dem som ikke måtte være kvalifisert, men som allikevel fremsetter et slikt krav.

Så foreligger det et forslag, nr. 79, som ikke går på hvorvidt man skal utmåle eller ikke utmåle verftsstøtte, men som går på en vurdering av den praksis som er etablert hva gjelder motregning. Det arbeidet vil jeg selvfølgelig sette i gang. Jeg kan for så vidt også meddele at jeg

– fordi jeg har antatt at dette ville få flertall – allerede har satt dette i gang. Dette arbeidet vil bli gjort så fort det er praktisk mulig. Det vil selvfølgelig bli gjort i nært samarbeid med både regjeringsadvokat og Justisdepartementets lovavdeling, og næringsministeren har selvfølgelig under ingen omstendigheter tenkt å gjøre noe som ikke det er hjemmelsgrunnlag for å gjøre. Det betyr at jeg også vil finne det naturlig å konsultere Stortingets eget revisjonsorgan, nemlig Riksrevisjonen, slik at det vi måtte komme til på dette området, også er forankret i det som Riksrevisjonen opplever som en farbar vei.

Departementet har hele veien hatt det utgangspunkt at alle verft skal behandles likt – enten de ligger i Midt-Norge eller på Vestlandet, enten de er eid av en hyggelig dame i Midt-Norge eller av en vestlending, enten det er verft som går godt, eller det er verft som går dårlig. Det prinsippet vil jeg fortsatt legge til grunn, at likebehandling er det altoverskyggende, og at det som får anvendelse på ett verft, må også kunne ha anvendelse i de andre sakene.

Presidenten: Da er det slått fast at vestlendinger skal behandles likt med andre.

Morten Lund har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til ett minutt.

Morten Lund (Sp): Det passer bra.

Innlegget fra statsråden bekymret meg litt i forhold til de glade overskriftene og meldingene i media i dag der det går fram at disse pengene kan være på plass i løpet av få dager og tidsnok til at det verftet vi snakker om, ikke går konkurs, og at de greier å fullføre den jobben som er der. Det framstilles faktisk slik fra dem som står bedriften nær, at det er veldig viktig at disse pengene kommer fort på plass.

Jeg må få lov til å spørre statsråden: Hva slags tidsperspektiv snakker vi om i forhold til å få utbetalt disse pengene?

Statsråd Ansgar Gabrielsen: Representanten Lund begynte med å si at han var bekymret, og det er ikke noe nytt.

Når det gjelder det tidsforbruket som antas å gå med til denne saken, vil jeg først og fremst presisere følgende: Det ligger en ankesak til behandling der Regjeringen i kongelig resolusjon har bestemt at det er finansministeren som er settestatsråd på grunn av at næringsministeren har politianmeldt Fosen. For meg er det naturlig at den saken har funnet sin løsning før dette arbeidet avsluttes, i den forstand at det tas beslutning.

Arbeidet er på gang, og det skal ikke brukes én dag mer enn nødvendig. Men det er heller ikke aktuelt å ta standpunkt én dag før man er sikker på at den beslutningen som tas, er riktig. Om det er det ene antallet dager eller det andre antallet dager, vil tiden vise, og som sagt: Jeg vil konsultere alle relevante organer for å forankre dette slik at det er rettslig holdbart, slik at ikke Stortinget i neste omgang finner grunn til å kritisere nettopp den biten. Men vi har ingen grunn til å bruke en uke mer enn

nødvendig. Og jeg er fullstendig klar over situasjonen for Fosen – og jobber under det presset. Men de steinene som skal snus, må snus, og Fosen skal få en absolutt fair behandling også hva gjelder tidsforbruk i forhold til dette. Men det må forankres på en skikkelig måte før vi gjør dette, for det er, som det ble sagt, det samme hvilken kasse disse pengene ligger i mens vi venter på den rettslige avklaringen. Det er for så vidt et utgangspunkt som kan høres tilforlatelig ut, men det er jo heller ikke uten interesse hvorvidt det er noe i den kassa den dagen man eventuelt skal ha pengene tilbake igjen. Jeg antar at Riksrevisjonen vil være interessert i en slik vurdering.

Gunhild Øyangen (A): Saken som gjelder Fosen Mekaniske Verksteder, er ganske vanskelig. Arbeiderpartiet har hatt en dialog med Regjeringen over flere dager, og jeg er veldig glad for at det endte opp med et resultat der regjeringspartiene og Arbeiderpartiet fremmet forslaget sammen.

Jeg vil bare i likhet med representanten Morten Lund understreke at det er veldig viktig at det handles raskt, og jeg er glad for at vi fra formannen i gjeldsnemnda har fått bekreftet at det forslaget som ligger her, vil kunne bety en ganske stor forskjell, ikke minst for situasjonen til de mange underleverandører, som også står i en veldig vanskelig situasjon og mangler kreditt.

Jeg vil så sterkt jeg kan, henstille til statsråden at han arbeider raskt og tar en positiv beslutning, til glede for norsk – midtnorsk – næringsliv og alle de som venter på denne avgjørelsen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1–4.

(Votering, se side 3593 ff)

S a k n r . 5

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Jens Stoltenberg og Kristin Halvorsen om tiltak for å oppnå større åpenhet og bevissthet om lederlønninger (Innst. S. nr. 247 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:136 (2001-2002))

Svein Flåtten (H) (ordfører for saken): Under finanskomiteens behandling av Dokument nr. 8:136 om større åpenhet og bevissthet om lederlønninger har ikke komiteen kommet frem til noen flertallsinnstilling. På grunn av en debatteknisk inkurie har jeg tidligere i dag faktisk gått gjennom en del av synspunktene i saken.* De ligger for så vidt også i våre merknader.

Jeg har nå lyst til å si at det synes å være typisk for denne saken at man er tidlig ute, fordi de argumentene og forslagene som tas opp av forslagsstillerne, Stoltenberg og Halvorsen, er allerede innarbeidet i det mandatet som Evalueringsutvalget – de som skal gå gjennom den nye regnskapsloven – har fått. Dette utvalget ble utnevnt av Regjeringen for bare noen dager siden.

* Jf. side 3575

Jeg vil advare mot at man nå tar hastebeslutninger som kan skade norsk næringsliv ved at man får nye beslutninger, nye ting å forholde seg til som ikke er tilstrekkelig utredet. Jeg benytter derfor anledningen til sterkt å anbefale det forslag som Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har fremmet, forslag nr. 1, og som jeg herved tar opp.

Presidenten: Representanten Flåtten har tatt opp det forslag han refererte til.

Torstein Rudihagen (A): Leiarlønene har auka formidabelt, sett i forhold til løner elles dei siste åra.

I perioden 1995–2001 hadde toppleiarar i norske bedrifter med over 250 tilsette hatt ein auke på 111 pst., medan arbeidstakarar i gjennomsnitt hadde ein lønsauke på 33 pst. Dette er ikkje berre med på å auke forskjellane i Noreg, men det har utvilsamt vore med på å vanskeleggjere lønsoppgjera. Laussleppet av leiarlønene er samfunnsmessig uheldig og svekkjer bedriftenes omdømme. Det er ei utvikling som både politikarar frå fleire politiske parti og fargar og arbeidslivets organisasjonar har uttrykt stor bekymring for, men som det har vore gjort lite med.

Eg må understreke at dette forslaget ikkje er eit forsøk på at staten eller andre utanom verksemda skal bestemme leiarlønene, men det er eit forslag for å få generalforsamlinga, eigaren, til å få eit meir bevisst forhold til nivået på leiarlønene og dermed påverke til meir nøkterne leiarløner. For det er alvorleg at lønsavtaler mv. som blir omtalte i den offentlege debatten, framstår som heilt ukjende for eigarane og dei tilsette i selskapa.

No er det sjølvstøtt rett, som saksordføraren sa her tidlegare i dag, at det i dag er lovreglar, m.a. i rekneskapslova, som pålegg selskap opplysningsplikt om ytingar til leiande tilsette. Men det syner seg i praksis at det er sterkt behov for å forbetre dette, nettopp for å bevisstgjere eigarane. Dette forslaget har konkrete tiltak for ei slik forbetring ved at utgreiinga i årsmeldinga òg bør omfatte ei orientering om selskapets gjeldande haldning til avlønning av leiande tilsette og om forventa utvikling i desse ytingane i kommande år. Dermed vil årsmeldinga gi framtidinformasjon som kan vere eigna til å vekke generalforsamlinga si merksemd. Det blir gjenstand for diskusjon, og det kan på denne måten verke disiplinerte.

For børsnoterte selskap bør det bli skjerpa opplysningskrav i årsmeldinga, og ein bør i tillegg krevje oppdaterte opplysingar i kvartalsrapportane.

Her har eg eit avisutklipp frå Aftenposten frå rett etter at forslaget frå Halvorsen og Stoltenberg vart fremma. Overskrifta er eit sitat frå Bondevik om at dette er eit «lite radikalt forslag». I artikkelen står det:

«Statsminister Bondevik er enig i at «en god del lønninger er preget av en grådighetskultur». På sin månedlige pressekonferanse i går uttrykte han «sympati med intensjonene» i forslaget, men virket nærmest litt skuffet over at Ap. og SV ikke hadde gått enda lenger.»

Ein ønskjer meir radikale forslag. Da må eg seie meg nokså forundra over at regjeringspartia ikkje kan vere med på dette forslaget. Dei fremjar i alle fall ikkje noko meir radikalt, men dei vil altså gjere dette til eit element i det vide og store arbeidet med evaluering og revidering av rekneskapslova. Det betyr at dette vil bli skove langt fram og fort bli eit underordna element i arbeidet. Det er verdt å gjere merksam på at sist rekneskapslova blei revidert, tok arbeidet fem år.

Nei, om ein verkeleg meiner at det er behov for at eigarane blir meir bevisste på spørsmålet om fastsetjing av leiarløn i eiga bedrift, må ein sanneleg vere med på desse tiltaka og ikkje berre dytte det inn i eit evalueringsutval.

Det vil ikkje vere ein ny praksis å endre rekneskapslova etter vanlege prosedyrer, sjølv om lova skal til ei større revidering. Det blei gjort i perioden 1990–1995, og etter det har rekneskapslova elles vore revidert på fleire punkt.

Framstegspartiet uttrykkjer i sin merknad at det må vere opp til leiarar og aksjonærar i private selskap korleis dei vil løne sine leiarar. Ja, for all del, det er eg einig i – det er heller ikkje noko i forslaget her om noko anna enn det. Men når vi vil auke eigaren si bevisstheit om leiarløner som eit verkemiddel for meir disiplinerte løner, må det gjelde både for private og offentlege bedrifter. Det blir underleg dersom tiltaka berre skal rettast mot statlege verksemdar, slik Framstegspartiet foreslår.

Siv Jensen (FrP) (komiteens leder): Fremskrittspartiet har uttrykt sympati for tanken bak forslaget fra Arbeiderpartiet og SV, om mer åpenhet om lederlønninger, og det har vi fortsatt.

Vår skepsis ligger i den konkrete forslagsutformingen fra forslagsstillerne om allerede nå å gjøre endringer i både regnskapslov og børsforskrifter. Derfor har vi utformet forslaget slik det ligger fra vår side i innstillingen. Formuleringen er noe mer rund, og man ber faktisk Regjeringen foreta en vurdering av diverse tiltak som kan bidra til åpenhet og mer edruelig utvikling av lederlønninger.

Derfor er det underlig at Arbeiderpartiet og SV, når de ikke skaper flertall for sitt forslag, ikke subsidiært stemmer for Fremskrittspartiets forslag, som tross alt peker mer i retning av det som er intensjonen i forslaget fra Arbeiderpartiet og SV. Da kan man jo undre seg over hva som er ambisjonene til de to partiene. Er det først og fremst å foreta en markering? Det synes jeg i så fall er rart, når man fremmer et forslag, for ambisjonen burde jo være å få til et flertall for det som er den ønskelige måloppnåelse. Det bidrar Arbeiderpartiet og SV til at ikke skjer. Derfor vil Fremskrittspartiet subsidiært støtte forslaget fra regjeringspartiene, nettopp fordi finansministeren har varslet at de forslag som ligger fra forslagsstillerne, vil bli vurdert i forbindelse med gjennomgangen av regnskapsloven. Jeg tar derfor opp Fremskrittspartiets forslag, som står i innstillingen.

Presidenten: Siv Jensen har tatt opp det forslag hun refererte til.

Øystein Djupedal (SV): La meg bare kort si at jeg er helt enig i det innlegget representanten Rudihagen hadde som begrunnelse for forslaget. Jeg skal derfor ikke gå i detalj om det.

Det som er bakgrunnen for dette, er jo den evige debatten vi har i det norske samfunn om lederlønninger. Det er gjort utallige forsøk fra både NHO og også fra mange andre instanser i det norske samfunn for å få ledere til å vise noe større måtehold og noe mindre griskhet enn det de faktisk gjør. Det er stadig vekk avsløringer som kommer overraskende faktisk både på aksjonærer og på ansatte i bedrifter, om hvilke vilkår enkelte har blitt tilbudt. Vi tror at åpenhet rundt dette i enhver henseende er av det gode. Den tilnærming vi har valgt i dette forslaget, er etter SVs og Arbeiderpartiets mening viktig og klok. Vi er nok noe overrasket over at det ikke har vært mulig å samle flertall om det vi oppfatter som et relativt harmløst forslag. Det er harmløst i den forstand at åpenhet om dette i seg selv vil virke dempende. Avsløringene er jo bestandig ganske pinlige for dem det angår. Det er enkelte som ikke har magemål, og derfor må de hjelpes litt for å få det magemålet. Det er egentlig det som ligger i dette forslaget.

Utover dette har jeg ingen kommentarer. Rudihagen har også gjort rede for også SVs standpunkt i dette spørsmålet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5. (Votering, se side 3630)

S a k n r . 6

Forslag fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2002 (jf. Innst. O. nr. 47):

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om regler som gir offentligheten innsyn i verdipapirregistre.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 3630)

S a k n r . 7

Forslag fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2002 (jf. Innst. O. nr. 57):

«Stortinget ber Regjeringen vurdere tiltak som kan gi en ytterligere styrking av grunnfondsbevisene som egenkapitalinstrument for ikke omdannede sparebanker.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 3630)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da er vi klare til å votere over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 2 (2001-2002) – Revidert nasjonalbudsjett – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Til sak nr. 2 er det satt fram i alt 82 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–3, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet
- forslag nr. 4, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslagene nr. 5–8, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kystpartiet
- forslagene nr. 9 og 10, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti – presidenten gjør oppmerksom på at disse to forslagene ligger under foregående fraksjon på s. 266 i innstillingen, og det er altså feil
- forslag nr. 12, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kystpartiet
- forslagene nr. 13–16, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet
- forslagene nr. 17–21 og 23, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet
- forslagene nr. 24 og 25, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslagene nr. 26–29, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet og Kystpartiet
- forslagene nr. 30–33, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Kystpartiet
- forslagene nr. 34–39, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 40–54, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 55–59, fra Morten Lund på vegne av Senterpartiet og Kystpartiet
- forslagene nr. 60–68 og forslag nr. 80, fra Morten Lund på vegne av Senterpartiet
- forslagene nr. 69–74, fra Karl-Anton Swensen på vegne av Kystpartiet
- forslag nr. 75, fra Øystein Djupedal på vegne av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 76, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre

- forslag nr. 77, fra Siv Jensen på vegne av finanskomiteen – presidenten gjør oppmerksom på at dette forslaget foreligger omdelt i en endret utgave
- forslag nr. 78, fra Carl I. Hagen på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 79, fra Torstein Rudihagen på vegne av Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 81, fra Morten Lund på vegne av Senterpartiet
- forslag nr. 82, fra Siv Jensen på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre

Forslag nr. 11, fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet, og forslag nr. 22, fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet, er trukket.

Forslagene nr. 1–74 er inntatt i innstillingen, mens de øvrige forslag er omdelt i salen.

Vi går fram som vanlig med å ta opp forslagene fra de minste fraksjonene først. Vi starter med forslagene som er framsatt av Kystpartiet. Men før vi kan ta dem opp til votering, vil presidenten gjøre oppmerksom på noen rettelser. Det gjelder forslagene nr. 69 og 71. I forslag nr. 69, kap.5700 post 72 Arbeidsgiveravgift, står det «nedsettes med 59 000 000», men det skal stå «forhøyes med 422 000 000».

I forslag nr. 71 er det falt ut noen ord. Det skal stå:

«1. Bøyclastere tas inn i refusjonsstøtteordningen med en refusjonssats på 20 pst.

2. Norske ferger i internasjonal trafikk tas inn i refusjonsstøtteordningen med en refusjonssats på 20 pst.»

Det votes da over forslagene nr. 69–74, fra Kystpartiet.

Forslag nr. 69 – med den nevnte rettelse – lyder:

«I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
909		Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 249 300 000 til kr 348 300 000	99 000 000
	71	Tilskudd til fergerederier i utenriksfart i NOR, <i>kan overføres, overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 120 000 000 til kr 159 000 000	39 000 000
1062		Kystverket (jf. kap. 4062)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 693 320 000 til kr 721 110 000	27 790 000
	34	prosjektering av Stadt skipstunnel, <i>kan overføres, kan benyttes under post 30</i> , bevilges med	5 000 000
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk	
	21	Betaling for statsoppdraget, forhøyes med ..... fra kr 337 897 000 til kr 365 897 000	28 000 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap 4820 og 4829)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 209 000 000 til 211 000 000	2 000 000
5501		Skatter på formue og inntekt:	
	70	Toppskatt mv., nedsettes med ..... fra kr 20 002 000 000 til kr 19 809 000 000	193 000 000
	72	Fellesskatt, nedsettes med ..... fra kr 105 960 000 000 til kr 105 751 000 000	209 000 000
5700		Folketrygdens inntekter:	
	72	Arbeidsgiveravgift, forhøyes med ..... fra kr 78 629 000 000 til kr 79 051 000 000»	422 000 000

Forslag nr. 70 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen å utrede saken om Mattilsynet spesielt med hensyn til økonomi, laboratorieorganisering og relasjoner til folkehelse/kommunenes miljørettede helsevern.»

Forslag nr. 71 – med den nevnte rettelse – lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag til en refusjonsstøtteordning for sjøfolk som, med virkning fra 1. juli 2002 omfatter:

1. Bøyclastere tas inn i refusjonsstøtteordningen med en refusjonssats på 20 pst.

2. Norske ferger i internasjonal trafikk tas inn i refusjonsstøtteordningen med en refusjonssats på 20 pst.

Stortinget ber Regjeringen utrede og komme tilbake med forslag om at satsen for refusjonsstøtte heves fra 12 til 20 pst., og at denne økningen også gis virkning fra 1. juli 2002.»

Forslag nr. 72 lyder

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med støtteordninger for å sikre at skipsverftsindustriens konkurransedyktighet skal gjeninnføres i

Norge fra samme dato og i samme omfang som slike ordninger eventuelt gjeninnføres i EU-området.»

Forslag nr. 73 lyder:

«I Stortingets budsjettvedtak av 28. november 2001 om CO₂-avgift på mineraliske produkter gjøres følgende endring:

§ 2 nr. 1 bokstav c oppheves.

§ 3 nr. 2 ny bokstav f skal lyde:

f. Godstransport i innenriks sjøfart.»

Forslag nr. 74 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2003 bidra til finansieringen av Pite-samisk Senter i Beiarn.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Kystpartiet ble mot 1 stemme ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 60–68, fra Senterpartiet.

Forslag nr. 60 lyder:

«I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid, forhøyes med ..... fra kr 54 971 000 til kr 56 971 000	2 000 000
550		Lokal næringsutvikling	
	61	(NY) Tilskudd til kommunale næringsfond, bevilges med	50 000 000
	63	Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, forhøyes med ..... fra kr 20 000 000 til kr 50 000 000	30 000 000
552		Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling	
	71	Næringshager, forhøyes med ..... fra kr 23 000 000 til 50 000 000	27 000 000
580		Bostøtte	
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 757 000 000 til kr 1 807 000 000	50 000 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak:	
	75	Boligitilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 646 000 000 til kr 771 000 000	125 000 000
670		Tiltak for eldre	
	70	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner m.m., forhøyes med ..... fra kr 6 000 000 til kr 9 000 000	3 000 000
673		Tiltak for funksjonshemmede	
	75	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner, forhøyes med ..... fra kr 89 900 000 til kr 94 900 000	5 000 000
674		Handlingsplan for funksjonshemmede	
	60	Tilskudd til assistenter for funksjonshemmede, forhøyes med ..... fra kr 45 600 000 til kr 50 600 000	5 000 000
675		Tiltak for eldre og funksjonshemmede	
	71	Tilskudd til frivillighetssentraler, forhøyes med ..... fra kr 54 450 000 til kr 61 450 000	7 000 000
743		Statlige stimulerings tiltak for psykisk helse	
	62	Tilskudd til psykisk helsearbeid i kommuner, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 062 000 000 til kr 1 112 000 000	50 000 000
	75	Tilskudd til styrking av psykisk helsevern, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 028 800 000 til kr 1 078 800 000	50 000 000
1426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 4426)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 49 452 000 til kr 53 452 000	4 000 000
	30	Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 4 791 000 til kr 6 191 000	1 400 000
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 32 305 000 til kr 29 305 000	3 000 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner
1734		Heimevernet (jf. kap. 4734)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 794 842 000 til kr 834 842 000	40 000 000
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 47609)	
	45	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i> , kan nyttes under kap. 1760 postene 1 og 44, nedsettes med ..... fra kr 1 819 748 000 til kr 1 779 748 000	40 000 000
2309		Tilfeldige utgifter:	
	1	Driftsutgifter	
	5	Driftskutt, nedsettes med	48 000 000
2420		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 5320 og 5620)	
	72	(NY) Tilskudd til dekning av tap på risikolån, bevilges med	72 970 000
2541		Dagpenger:	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 7 011 000 000 til kr 6 836 000 000	175 000 000
2600		Trygdeetaten:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 29 900 000 til kr 127 400 000	97 500 000
5501		Skatter på formue og inntekt	
	72	Fellesskatt, forhøyes med ..... fra kr 105 960 000 000 til kr 106 028 000 000	68 000 000
5531		Avgift på tobakksvarer	
	70	Avgift, forhøyes med ..... fra kr 7 501 000 000 til kr 7 776 000 000	275 000 000
5555		Sjokolade- og sukkeravgift	
	70	Avgift, forhøyes med ..... fra kr 835 000 000 til kr 885 000 000»	50 000 000

Forslag nr. 61 lyder:

«Stortinget forutsetter at nødvendige midler til videre prosjektering og arkitektkonkurranse for Høgskolen i Bergen blir lagt inn i statsbudsjettet 2003.»

Forslag nr. 62 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2003 med forslag til endringer, slik at rentemarginen i Statens lånekasse for utdanning kan reduseres med 0,5 prosentpoeng.»

Forslag nr. 63 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram en skisse over framdriften og kostnadene ved prosjektering og bygging av Follo sykehus i forbindelse med statsbudsjettet for 2003.»

Forslag nr. 64 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram spørsmålet om ny organisering av Mattilsynet som en egen sak for Stortinget høsten 2002.»

Forslag nr. 65 lyder:

«I Stortingets vedtak 28. november 2001 om særavgifter for budsjetterminen 2002 gjøres følgende endring for tobakksavgift:

Nr. 2. Avgift på tobakksvarer § 1 første ledd bokstav c skal lyde:

- c) Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning: kr 1,665 pr. gram av pakningens nettovekt.»

Forslag nr. 66 lyder:

«I Stortingets vedtak 28. november 2001 om særavgifter for budsjetterminen 2002 gjøres følgende endring:

Nr. 10. Avgift på sjokolade- og sukkervarer § 1 første ledd første punktum skal lyde:

Fra 1. juli 2002 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sjokolade- og sukkervarer med kr 16,63 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt.»

Forslag nr. 67 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2003 foreslå relevante tiltak som kan styrke veksthusnæringens konkurransevne i forhold til våre viktigste konkurrenter som Nederland og Danmark. Herunder bes Regjeringen vurdere tiltak som stimulerer bruk av mer miljøvennlige energikilder.»

Forslag nr. 68 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen nedsette et utvalg for å utrede tiltak for reell likestilling av kvinner og menn i arbeidslivet.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Senterpartiet ble mot 6 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 55–59,
fra Senterpartiet og Kystpartiet:

Forslag nr. 55 lyder:

«I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
100		Utenriksdepartementet	
	71	Diverse tilskudd, forhøyes med ..... fra kr 30 320 000 til kr 34 320 000	4 000 000
278		Norges landbrukshøgskole	
	50	Statstilskudd, forhøyes med ..... fra kr 339 471 000 til kr 377 092 000	37 621 000
340		Kirkelig administrasjon	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene, forhøyes med ..... fra kr 100 000 000 til kr 112 300 000	12 300 000
571		Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571)	
	2	(NY) Dekking av kommunenes behov for bufferoppbygging, bevilges med	1 520 000 000
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med ..... fra kr 32 330 072 000 til 35 299 072 000	2 969 000 000
	67	(Ny) Kompensasjon til kraftverkskommunene, bevilges med	25 000 000
572		Rammetilskudd for fylkeskommuner (jf. kap. 3572)	
	2	(NY) Dekking av fylkeskommunenes behov for bufferoppbygging, bevilges med	380 000 000
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med ..... fra kr 12 494 610 000 til kr 13 332 610 000	838 000 000
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571 post 64, forhøyes med ..... fra kr 1 124 900 000 til 1 324 900 000	200 000 000
573		Kompensasjon til fylkeskommuner ved statens overtakelse av ansvaret for spesialisthelsetjenesten	
	60	Tilskudd til sletting av I gjeld mv., forhøyes med ..... fra kr 15 645 600 000 til kr 19 477 600 000	3 832 000 000
614		Utvikling av sosialtjenesten, tiltak for rusmiddelmissbrukere mv.	
	70	Tilskudd, økes med ..... fra kr 39 200 000 til kr 39 800 000	600 000
707		Nasjonalt folkehelseinstitutt	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 256 200 000 til kr 258 700 000	2 500 000
711		Statens rettsstoksikologiske institutt (jf. kap. 3711)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 47 100 000 til kr 51 100 000	4 000 000
1320		Statens vegvesen (jf. kap. 4320):	
	30	Gang og sykkelveger	
		1 Riksveginvesteringer, <i>kan overføres</i> , kan nyttes under post 23 og post 72	5 057 891 000
		2 Gang og sykkelveger	100 000 000
		Sum	5 157 891 000
	31	Rassikring, <i>kan overføres</i> , kan nyttes under post 30, forhøyes med ..... fra kr 146 600 000 til kr 396 600 000	250 000 000
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)	
	73	Forebyggende tiltak mot rovviltskader og omstillingstiltak, <i>kan overføres</i> , for- høyes med ..... fra kr 36 500 000 til kr 41 500 000	5 000 000
1591		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591):	
	70	Arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 1 184 558 000 til kr 1 171 478 000	13 080 000
1618		Skatteetaten (jf. kap. 4618)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 3 088 100 000 til kr 3 093 100 000	5 000 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 4 679 800 000 til kr 4 403 000 000	276 800 000
2412		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615)	
	90	Lån til Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 11 267 000 000 til kr 13 267 000 000	2 000 000 000
2415		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak	
	74	Tilskudd til næringsutvikling i marin sektor, bevilges med	30 000 000
2420		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 5320 og 5620)	
	91	Lån til risikolåneordningen, økes med	500 000 000
2426		SIVA	
	90	Lån til SIVA, økes med	130 000 000
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440)	
	30	Investeringer, nedsettes med	1 564 000 000
2445		Statsbygg (jf. kap. 5445)	
	32	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 78 944 000 til kr 91 944 000	13 000 000
	49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 99 921 000 til kr -10 079 000	110 000 000
2650		Sykepenger	
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 22 082 500 000 til kr 22 402 500 000	320 000 000
2711		Diverse tiltak i spesialisthelsetjenesten	
	78	Opptreningsinstitusjoner m.fl., økes med	80 000 000»

Forslag nr. 56 lyder:

«Fra 1. juli 2002 gjøres følgende endring i tolltariffen:

Tollsatsen settes til 0 på de varenumrene i tolltariffen som er angitt i vedlegg 2 til St.prp. nr. 63 (2001-2002), unntatt varegruppe 56.08 som blant annet omfatter fiskenet.»

Forslag nr. 57 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen igangsette arbeidet med nettbasert kunnskapsportal i 2002 i tråd med Stortingets vedtak i Innst. S. nr. 77 (2001-2002).»

Forslag nr. 58 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til grunn at ordningen med skattefritak for gaver til frivillige organisasjoner omfatter alle allmenntilgittige og ikke-kommerisielle organisasjoner, og at også gaver som går direkte til et lokallag skal gi rett til fradrag.»

Forslag nr. 59 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram en sak for Stortinget om de samfunnsøkonomiske gevinster av tiltak som bidrar til at våre arbeidskraftreserver blir utnyttet bedre enn i dag innafør de grenser som settes av dagens lovverk.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Senterpartiet og Kystpartiet ble mot 7 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voterer over forslagene nr. 52–54, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 52 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide en tiltaksplan for utjevning av lønnsforskjeller mellom kvinner og menn i Norge for å følge opp Stortingets vedtak i sak nr. 1, møte 31. januar 2002, vedtaksnr. 177.»

Forslag nr. 53 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen iverksette tiltak som sikrer at de økonomiske og sosiale forskjellene skal være mindre ved utgangen av denne stortingsperioden enn de var ved periodens begynnelse.»

Forslag nr. 54 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram en vurdering av utviklingen av økonomiske og sosiale forskjeller i Norge i de årlige budsjetter.»

Senterpartiet har varslet at de ønsker å støtte disse forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 79
mot 20 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.27.23)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 40–51,
fra Sosialistisk Venstreparti:
Forslag nr. 40 lyder:
«I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
153		Regionbevilgning for Midtøsten	
	70	Helse og utdanning mv., <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 37 000 000 til kr 62 000 000	25 000 000
	72	Økonomisk utvikling og handel, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 17 000 000 til kr 42 000 000	25 000 000
164		Fred, forsoning og demokrati:	
	70	Fred, forsoning og demokratiltak, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 223 000 000 til kr 232 000 000	9 000 000
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 192 453 000 til kr 272 453 000	80 000 000
410		Herreds- og byrettene (jf. kap. 3410):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 945 378 000 til kr 946 540 000	1 162 000
430		Kriminalomsorg (jf. kap. 3430)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 1 455 261 000 til kr 1 482 261 000	27 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 44 098 000 til kr 49 098 000	5 000 000
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)	
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 441 post 1, forhøyes med ..... fra kr 5 332 558 000 til kr 5 424 690 000	92 132 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 53 913 000 til kr 62 763 000	8 850 000
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)	
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak, forhøyes med ..... fra kr 17 643 000 til kr 21 643 000	4 000 000
571		Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571):	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med ..... fra kr 32 330 072 000 til kr 34 580 072 000	2 250 000 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572):	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med ..... fra kr 12 494 610 000 til kr 12 650 510 000	155 900 000
573		Kompensasjon til fylkeskommuner ved statens overtakelse av ansvaret for spesialisthelsetjenesten:	
	60	Tilskudd til sletting av gjeld mv., forhøyes med ..... fra kr 15 645 600 000 til kr 19 577 600 000	3 932 000 000
580		Bostøtte:	
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 757 000 000 til kr 1 857 000 000	100 000 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak:	
	75	Boligitilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 646 000 000 til kr 921 000 000	275 000 000
673		Tiltak for funksjonshemmede	
	62	Tilskudd til utskrivning av unge funksjonshemmede, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 31 800 000 til kr 81 800 000	50 000 000
707		Nasjonalt folkehelseinstitutt:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 256 200 000 til kr 265 400 000	9 200 000
743		Statlige stimuleringsiltak for psykisk helse	

Kap.	Post	Formål:	Kroner
	62	Tilskudd til psykisk helsearbeid i kommuner, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 062 000 000 til kr 1 072 000 000	10 000 000
		Statlige stimulerings tiltak for psykisk helse:	
	75	Tilskudd til styrking av psykisk helsevern, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 028 800 000 til kr 1 068 800 000	40 000 000
840		Krisetiltak	
	70	Tilskudd til voldforebyggende tiltak mv., forhøyes med ..... fra kr 1 200 000 til kr 2 200 000	1 000 000
844		Kontantstøtte	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under kap. 856 post 60, overslagsbevilgning</i> , nedsettes med . fra kr 2 612 914 000 til kr 2 032 914 000	580 000 000
846		Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysningsarbeid m.v.:	
	70	Tilskudd, forhøyes med ..... fra kr 3 860 000 til kr 4 360 000	500 000
	73	(NY) Voldforebygging, enslige mindreårige asylsøkere, bevilges med	1 000 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid m.v., <i>kan nyttes under post 50</i> , forhøyes med .... fra kr 28 946 000 til kr 51 416 000	22 470 000
857		Barne- og ungdomstiltak:	
	71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 50</i> , forhøyes med ..... fra kr 3 866 000 til kr 7 396 000	3 530 000
	73	Ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 18 539 000 til kr 30 539 000	12 000 000
1300		Samferdselsdepartementet (jf. kap 4300)	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 88 100 000 til kr 83 100 000	5 000 000
1330		Særskilte transporttiltak	
	60	(NY) Kollektivtrafikk i de fire største byene, bevilges med	100 000 000
1350		Jernbaneverket (jf. kap. 4350)	
	30	Investeringer i linjen, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 23</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 288 300 000 til kr 1 338 300 000	50 000 000
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400)	
	73	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk og lokal agenda 21, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 38 425 000 til kr 41 425 000	3 000 000
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåking (jf. kap. 4410)	
	60	Kommunal overvåking og kartlegging av biologisk mangfold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 6 000 000 til kr 7 500 000	1 500 000
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427):	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 32 305 000 til kr 27 805 000	4 500 000
	73	Forebyggende tiltak mot rovviltskader og omstillingstiltak, <i>kan overføres</i> , for- høyes med ..... fra kr 36 500 000 til kr 38 500 000	2 000 000
	78	Friluftsrådernes landsforbund og interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i> , for- høyes med ..... fra kr 5 300 000 til kr 5 800 000	500 000
1510		Fylkesmannsembetene (jf. kap. 4510)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 728 465 000 til kr 761 945 000	33 480 000
1560		Pristilskudd	
	70	Til regulering av forbrukerprisene, forhøyes med ..... fra kr 25 000 000 til kr 56 000 000	31 000 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner
1580		Bygg utenfor husleieordningen	
	32	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 116 274 000 til kr 115 274 000	1 000 000
1591		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591)	
	70	Arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 1 184 558 000 til kr 1 156 478 000	28 080 000
1592		Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede	
	70	Arbeidsmarkedstiltak, drift, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1591 post 70</i> , forhøyes med ..... fra kr 2 660 246 000 til kr 2 670 769 000	10 523 000
1731		Hæren (jf. kap. 4731)	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 4 461 933 000 til kr 4 404 933 000	57 000 000
1732		Sjøforsvaret (jf. kap. 4732)	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 2 742 079 000 til kr 2 706 079 000	36 000 000
1733		Luftforsvaret (jf. kap. 4733)	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 3 946 976 000 til kr 3 851 976 000	95 000 000
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 4760)	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 6 896 846 000 til kr 6 421 846 000	475 000 000
1810		Oljedirektoratet (jf. kap. 4810)	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 66 800 000 til kr 68 300 000	1 500 000
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	
	50	Overføring til energifondet, forhøyes med ..... fra kr 279 000 000 til kr 296 700 000	17 700 000
	74	Naturgass, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 30 000 000 til kr 31 000 000	1 000 000
2309		Tilfeldige utgifter:	
	1	Driftsutgifter	
	7	Generelt kutt, nedsettes med ..... fra kr 150 000 000 til kr 150 000 000	150 000 000
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 4 679 800 000 til kr 4 400 000 000	279 800 000
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440)	
	30	Investeringer, nedsettes med ..... fra kr 15 300 000 000 til kr 13 532 000 000	1 768 000 000
2445		Statsbygg (jf. kap. 5445)	
	32	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 78 944 000 til kr 101 944 000	23 000 000
2530		Fødselspenger og adopsjonspenger	
	73	Adopsjonspenger m.v., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 106 000 000 til kr 115 000 000	9 000 000
2711		Diverse tiltak i spesialisthelsetjenesten	
	78	Opptreningsinstitusjoner m.fl., forhøyes med ..... fra kr 682 000 000 til kr 712 000 000	30 000 000
2750		Sykefrakt mv.	
	77	Sykefrakt, nedsettes med ..... fra kr 1 467 000 000 til kr 1 387 000 000	80 000 000
5521		Merverdiavgift og avgift på investeringer mv.	
	70	Avgift, forhøyes med ..... fra kr 130 535 000 000 til kr 133 200 000 000	2 665 000 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner
5536		Avgift på motorvogner m.m.	
	76	Avgift på bensin, forhøyes med ..... fra kr 8 772 000 000 til kr 8 922 000 000	150 000 000
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift), forhøyes med ..... fra kr 3 930 000 000 til kr 4 005 000 000	75 000 000
5656		Aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning (jf. kap. 950)	
	80	Utbytte, forhøyes med ..... fra kr 5 186 500 000 til kr 6 231 000 000	1 044 500 000
5680		Utbytte fra statsforetak under Olje- og energidepartementet	
	80	Utbytte, Statnett SF, forhøyes med ..... fra kr 80 000 000 til kr 170 000 000»	90 000 000

Forslag nr. 41 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at bruk av ODA-godkjente midler på innenlandsk oppfølging av flyktninger fases ut over en periode på maksimalt tre år.»

Forslag nr. 42 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å gjenopprette egen tilskuddsordning til opplæringskontorer og opplæringsringer, under lærlingeordningen.»

Forslag nr. 43 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å innføre skole- og studentrabatt på 50 pst. fra 1. august 2002.»

Forslag nr. 44 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede hvilken betydning bygging av en tørrdokk i Harstad vil ha i forhold til Forsvarets behov når det gjelder kystvern, og komme tilbake til Stortinget med en slik vurdering i forbindelse med statsbudsjettet for 2003.»

Forslag nr. 45 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en utredning om ett mattilsyn. Laboratorietjenestene skal ikke konkurransutsettes og tilsynet plasseres under Helsedepartementet.»

Forslag nr. 46 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen pålegge Forsvaret å effektivisere tilsvarende en samlet innsparing på 150 mill. kroner for 2002. Regjeringen gis fullmakt til å fordele innsparingen på de ulike kostnadskapitlene innenfor Forsvaret.»

Forslag nr. 47 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å styrke husleievernet til beboere i kommunal- og trygdeboliger.»

Forslag nr. 48 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om at oppgjør for syke-transport flyttes fra Rikstrygdeverket til helseforetakene.»

Forslag nr. 49 lyder:

«I Stortingets vedtak 28. november 2001 om særavgifter til statskassen for budsjetterminen 2002 gjøres følgende endring:

Nr. 3. Avgift på motorvogner m.v. avsnitt V. Avgift på bensin § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2002 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på bensin. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- For blyholdig bensin med blyinnhold over 0,05 g/l: kr 4,85
- for blyfri bensin: kr 4,00 »

Forslag nr. 50 lyder:

«I Stortingets vedtak 28. november 2001 om særavgifter til statskassen for budsjetterminen 2002 gjøres følgende endring:

Nr. 3. Avgift på motorvogner m.v. avsnitt VI. Avgift på mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodieselavgift) § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2002 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 3,26 pr. liter mineralolje til fremdrift av motorvogn. For mineralolje til fremdrift av motorvogn som inneholder 0,005 pst. vektandel svovel eller mindre, betales avgift med kr 2,91 pr. liter.»

Forslag nr. 51 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen prioritere veiprosjektet E12 Raudvatnet-Riksgrensen slik at det kan gjennomføres i perioden 2003/2004.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 85 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.27.48)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 34–39, fra Fremskrittspartiet:

Forslag nr. 34 lyder:

«I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
234		Tilskudd lærebedrifter	
	70	(NY) Tilskudd til lærebedrifter, bevilges med	87 600 000
274		Statlige høyskoler (jf. kap. 3274)	
	50	Statstilskudd, forhøyes med	158 877 000
		fra kr 1 805 542 000 til kr 1 964 419 000	
282		Privat høyskoleutdanning	
	70	Tilskudd, forhøyes med	11 100 000
		fra kr 436 021 000 til kr 447 121 000	
335		Pressestøtte	
	71	Produksjonstilskudd, nedsettes med	100 000 000
		fra kr 234 500 000 til kr 134 500 000	
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i> , forhøyes med	152 132 000
		fra kr 5 332 558 000 til kr 5 484 690 000	
521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521):	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	20 000 000
		fra kr 2 717 175 000 til kr 2 737 175 000	
	72	Tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	39 185 000
		fra kr 10 815 000 til kr 50 000 000	
	75	Transport av flyktninger/reiseutgifter til og fra utlandet, forhøyes, med	53 000 000
		fra kr 27 200 000 til kr 80 200 000	
522		Senter mot etnisk diskriminering (jf. kap. 3522)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	1 500 000
		fra kr 6 000 000 til kr 7 500 000	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med	5 000 000
		fra kr 12 494 610 000 til kr 12 499 610 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572)	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med	5 000 000
		fra kr 12 494 610 000 til kr 12 499 610 000	
614		Utvikling av sosialtjenesten, tiltak for rusmiddelbrukere mv.:	
	63	Utvikling av sosialtjenesten og rusmiddeltiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	3 000 000
		fra kr 129 500 000 til kr 126 500 000	
858		Statens ungdoms- og adopsjonskontor (jf. kap. 3858):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	700 000
		fra kr 14 316 000 til kr 15 016 000	
920		Norges forskningsråd:	
	50	Tilskudd, forhøyes med	30 000 000
		fra kr 799 000 000 til kr 829 000 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 4150)	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	500 000 000
		fra kr 6 873 558 000 til kr 6 373 558 000	
1510		Fylkesmannsembetene (jf. kap. 4510)	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	18 000 000
		fra kr 728 465 000 til kr 710 465 000	
2425		Statens nærings- og distriktutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene:	
	50	Bedrifts- og næringsutvikling i distriktene, fond, <i>kan nyttes under kap. 551 post 51</i> , nedsettes med	200 000 000
		fra kr 773 500 000 til kr 573 500 000	
2600		Trygdeetaten	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	100 000 000
		fra kr 4 353 000 000 til kr 4 253 000 000	
2650		Sykepenges:	
	70	Sykepenges for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	800 000 000
		fra kr 22 082 500 000 til kr 22 882 500 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner
2711		Diverse tiltak i spesialhelsetjenesten	
	78	(NY) Opptrenings situasjoner, bevilges med	732 000 000
2751		Medisiner mv.:	
	70	Legemidler, forhøyes med	122 000 000
		fra kr 7 140 000 000 til kr 7 262 000 000	
5501		Skatter på formue og inntekt	
	72	Fellesskatt, nedsettes med	1 100 000 000
		fra kr 105 960 000 000 til kr 104 860 000 000	
5536		Avgift på motorvogner m.m.	
	71	Engangsvavgift på motorvogner m.m., forhøyes med	1 100 000 000
		fra kr 12 855 000 000 til kr 13 955 000 000	
5656		Aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning (jf. kap. 950):	
	80	Utbytte, forhøyes med	394 400 000
		fra kr 5 186 500 000 til kr 5 581 000 000»	

Forslag nr. 35 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem egen sak om alle sider knyttet til håndteringen av byggeprosjekter innenfor utdannings- og forskningsområdet.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Det åpnes for at kommuner kan starte forsøk med sprøyterom.

Forsøket evalueres etter 2 års drift.»

Forslag nr. 37 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen øremerke midler fra rammetilskuddet til kommunene, gjennom forskrift, til ytterligere ekstra undervisning i norsk og matematikk for 2. til og med 4. klassetrinn høsten 2002, som en del av innsatsen for å forbedre læringsresultatet i grunnskolen. Midlene tildeles gjennom Statens Utdanningskontor i hvert fylke.»

Forslag nr. 38 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen øremerke midler fra rammetilskuddet til fylkeskommunene – med forde-

ling via Statens Utdanningskontor i fylkene – for å sikre et forsvarlig undervisningstilbud til den enkelte elev i videregående skole.»

Forslag nr. 39 lyder:

«Omsorgen for rusmiddelmissbrukere overføres til staten og de regionale helseforetakene fra 1. januar 2003.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 84 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.28.13)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 30–33, fra Sosialistisk Venstreparti og Kystpartiet:

Forslag nr. 30 lyder:

«I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
324		Teater- og operaformål (jf. kap. 3324)	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner, forhøyes med	500 000
		fra kr 175 529 000 til kr 176 029 000	
550		Lokal næringsutvikling	
	61	(NY) Kommunale næringsfond, bevilges med	30 000 000
1425		Vilt- og fisketiltak (jf. kap. 4425)	
	70	Tilskudd til fiskeformål, kan overføres, forhøyes med	2 000 000
		fra kr 6 200 000 til kr 8 200 000	
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)	
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, kan overføres, forhøyes med	3 000 000
		fra kr 98 200 000 til kr 101 200 000	
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)	
	39	Opprydningstiltak, kan overføres, forhøyes med	10 000 000
		fra kr 35 880 000 til kr 45 880 000	
1590		Aetat (jf. kap. 4590)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	35 000 000
		fra kr 1 566 360 000 til kr 1 601 360 000	
2445		Statsbygg	
	31	Videreføring av byggeprosjekter, forhøyes med	65 000 000
		fra kr 493 243 000 til kr 558 243 000»	

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å gjøre ordningen med transportstøtte til funksjonshemmede permanent fra og med januar 2003.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å innlemme funksjonshemmede med en inntekt under 1G i transportstøtten til funksjonshemmede med virkning fra januar 2003.»

Forslag nr. 33 lyder:

«a

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2003 om å omgjøre refusjonsordningen for periodontitt slik at den også inkluderer rehabilitering.

b

Stortinget ber Regjeringen om å omgjøre bevilgningen for refusjonsordningen for periodontitt til en *overslagsbevilgning*.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Kystpartiet ble med 85 mot 15 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.28.35)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 26-29, fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet:

Forslag nr. 26 lyder:

«I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
2309		Tilfeldige utgifter	
	1	Driftsutgifter	
	5	Driftskutt, nedsettes med	16 000 000
	7	Generelt kutt, nedsettes med	270 000 000»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen innrette nettolønnsordningen for fergereederiene i NOR i utenriksfart som en skattelovsmodell etter mønster av den svenske ordningen.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2003 utrede et forslag til et system for å sikre at norske sjøfolk er konkurransedyktige.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet for 2003 fremme forslag om endringer i avskrivningsreglene, slik at disse blir i samsvar med nivået for 1999.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet ble med 83 mot 17 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.28.56)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 17–21 og 23, fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet. Presidenten gjør oppmerksom på at forslag nr. 22 er trukket.

Forslag nr. 17 lyder:

«I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
202		Læringscenteret (jf. kap. 3202)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	3 500 000
		fra kr 68 098 000 til kr 71 598 000	
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	3 500 000
		fra kr 83 950 000 til kr 87 450 000	
706		Sosial- og helsedirektoratet	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	120 700 000
		fra kr 195 830 000 til kr 316 530 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	60	Mobile bibliotek tjenester, bevilges med	10 000 000
1429		Riksantikvaren (jf. kap. 4429)	
	72	Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres</i> , kan nyttes under post 21, forhøyes med	3 000 000
		fra kr 104 684 000 til kr 107 685 000»	

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å raskest mulig legge fram en sak om gjeninnføring av politisk styrt studielånsrente.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge inn kompensasjon for kommunene Grane, Vevelstad, Hægebosted og Brønnøy i budsjett for 2003.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å gjennomgå ansvorsforholdene innen rusmiddelomsorgen med sikte på endringer fra 2003.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å komme tilbake med en plan for styrket finansiering av Hordaland Teater i budsjettet for 2003.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i budsjettet for 2003 presentere en helhetlig finansieringsplan for vedlikehold og restaurering av Eidsvoldsbygningen.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet ble med 78 mot 20 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.29.30)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 9, 10, 13 og 15, fra Arbeiderpartiet.*

Forslag nr. 9 lyder:

«I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
240		Private skoler mv.	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 319 194 000 til kr 1 320 894 000	1 700 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326)	
	78	Ymse faste tiltak, forhøyes med ..... fra kr 54 581 000 til kr 58 581 000	4 000 000
405		Lagmannsrettene (jf. kap. 3405)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 153 384 000 til kr 154 111 000	727 000
410		Herreds- og byrettene (jf. kap. 3410)	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 945 378 000 til kr 944 040 000	1 338 000
600		Sosialdepartementet (jf. kap. 3600)	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 71 491 000 til kr 58 491 000	13 000 000
614		Utvikling av sosialtjenesten, tiltak for rusmiddelmissbrukere mv.	
	70	Tilskudd, forhøyes med ..... fra kr 39 200 000 til kr 47 100 000	7 900 000
719		Helsefremmende og forebyggende arbeid	
	72	Stiftelsen AAN-Alternativ til abort i Norge, nedsettes med ..... fra kr 12 100 000 til kr 6 100 000	6 000 000
1114		Statens næringsmiddeltilsyn (jf. kap. 4114):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 245 523 000 til kr 246 173 000	650 000
1522		Statens forvaltningstjeneste (jf. kap. 4522)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 228 317 000 til kr 236 317 000	8 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 16 759 000 til kr 19 384 000	2 625 000
1610		Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 805 300 000 til kr 821 300 000	16 000 000
2309		Tilfeldige utgifter:	
	1	Driftsutgifter	
	5	Driftskutt, nedsettes med ..... fra kr 11 267 000 000 til kr 12 167 000 000	165 000 000
2412		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615)	
	90	Lån til Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 11 267 000 000 til kr 12 167 000 000	900 000 000
2415		Statens nærings- og distriktutviklingsfond, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak	
	74	Tilskudd til næringsutvikling i marin sektor, <i>kan overføres</i> , bevilges med	15 000 000

* Forslagene nr. 9 og 10 var fremsatt av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Kap.	Post	Formål:	Kroner
2420		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 5320 og 5620)	
	70	Administrasjon, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 185 500 000 til kr 155 500 000	30 000 000
	92	Lån til grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 36 000 000 000 til kr 36 500 000 000	500 000 000
5312		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)	
	90	Avdrag, forhøyes med ..... fra kr 6 375 000 000 til kr 6 379 000 000	4 000 000
5320		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420)	
	93	Avdrag på utestående fordringer, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen, forhøyes med ..... fra kr 36 250 000 000 til kr 36 750 000 000	500 000 000
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	
	86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank, nedsettes med ..... fra kr 4 865 000 000 til kr 4 852 500 000	12 500 000
5620		Renter og utbytte fra Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420)	
	86	Renter, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen, forhøyes med ..... fra kr 717 500 000 til kr 730 000 000»	12 500 000

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget gir Regjeringen fullmakt til å fordele en reduksjon på kap. 2309 post 1 på 165 mill. kroner på

statsbudsjettets driftsposter. Dette gjelder ikke for driftspostene til Helseforetakene.»

Forslag nr. 13 lyder:

«I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
202		Læringscenteret (jf. kap. 3202)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 68 098 000 til kr 70 098 000	2 000 000
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og privateide skole- og kirkebygg	
	75	(NY) Tilskudd til privateide kirkebygg, bevilges med ..... fra kr 9 095 000 til kr 9 095 000	9 095 000
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 83 950 000 til kr 85 450 000	1 500 000
430		Kriminalomsorg (jf. kap. 3430)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 1 455 261 000 til kr 1 473 261 000	18 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 46 852 000 til kr 76 852 000	30 000 000
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i> , forhøyes med ..... fra kr 5 332 558 000 til kr 5 429 190 000	96 632 000
550		Lokal næringsutvikling	
	61	(NY) Kommunale næringsfond, bevilges med ..... fra kr 47 000 000 til kr 47 000 000	47 000 000
571		Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571)	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med ..... fra kr 32 330 072 000 til kr 33 295 072 000	965 000 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572)	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med ..... fra kr 12 494 610 000 til kr 12 602 410 000	107 800 000
580		Bostøtte	
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 757 000 000 til kr 1 795 000 000	38 000 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner
706	1	Sosial- og helsedirektoratet Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 195 830 000 til kr 300 280 000	104 450 000
856	21	Barnehager Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 846 post 50</i> , nedsettes med ..... fra kr 21 184 000 til kr 11 184 000	10 000 000
900	21	Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 3900) Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 33 620 000 til kr 37 620 000	4 000 000
909	71	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk Tilskudd til fergerederier i utenriksfart i NOR, <i>kan overføres, overslags-</i> <i>bevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 120 000 000 til kr 137 000 000	17 000 000
1300	1	Samferdselsdepartementet (jf. kap 4300) Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 88 100 000 til kr 85 600 000	2 500 000
1380	1	Post- og teletilsynet (jf. kap. 4380) Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 145 800 000 til kr 140 800 000	5 000 000
1580	32	Bygg utenfor husleieordningen Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 116 274 000 til kr 120 274 000	4 000 000
1590	1	Aetat (jf. kap. 4590) Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 1 566 360 000 til kr 1 626 360 000	60 000 000
1591	70	Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591) Arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 1 184 558 000 til kr 1 165 228 000	19 330 000
2445	32	Statsbygg (jf. kap. 5445): Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 78 944 000 til kr 85 444 000	6 500 000
2711	78	Diverse tiltak i spesialisthelsetjenesten Opptreningsinstitusjoner m.fl., forhøyes med ..... fra kr 682 000 000 til kr 712 000 000	30 000 000
5501	72	Skatter på formue og inntekt Felleskatt, reduseres med ..... fra kr 105 960 000 000 til kr 935 000 000	25 000 000
5700	72	Folketrygdens inntekter Arbeidsgiveravgift, forhøyes med ..... fra kr 78 629 000 000 til kr 79 175 000 000»	546 000 000

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen redegjøre for en permanent ordning med transportstøtte til funksjonshemmede herunder vurdere å innlemme funksjonshemmede med en inntekt under 1 G i ordningen i tilknytning til budsjett 2003.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet ble med 75 mot 25 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.29.55)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 14 og 16, fra Arbeiderpartiet.

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget innen 15. oktober 2002 med et forslag om hvordan svingningene i kommunesektorens pensjonskostnader kan jevnes ut, herunder hvordan staten kan bidra til å jevne ut de ekstraordinært stor pensjonspremiene i 2002. Forslaget må inneholde:

- en endring av de kommunale regnskapsreglene slik at kommunene og fylkeskommunene kan utjevne årlige avvik fra en realistisk langsiktig premie. En slik endring må kunne iverksettes allerede i 2002.

(Presidenten)

- en statlig låneordning eller en fondsordning som gjør at kommunene kan dekke sine pensjonsforpliktelser. Hensikten med en slik ordning er at kommuner og fylkeskommuner kan låne midler av staten/trekke på fondet når pensjonspremien er over gjennomsnittet, men må betale tilbake/inn i fondet når pensjonspremien er under snittet. Det skal ikke tas hensyn til kommunenes og fylkeskommunenes bruk av ordningen når kommunenes økonomiske situasjon vurderes i forhold til adgang til å oppta andre lån i markedet.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget med en egen sak om organisering av Mattilsynet, hvor oppgaver og dimensjoner av det sentrale leddet og de regionale leddene er grundig gjennomgått, med forslag

om tilbud om overtakelse av de kommunalt eide laboratoriene og hvor et felles mattilsyn for landbasert- og sjøbasert mat også er utredet og vurdert.»
Senterpartiet har varslet at de støtter disse forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet ble med 69 mot 31 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.30.19)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 12, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kystpartiet.

Forslaget lyder:

«I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
101		Utenriksstasjonene (jf. kap. 3101)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 825 341 000 til kr 826 101 000	760 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet:	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 50</i> , forhøyes med ..... fra kr 28 946 000 til kr 41 416 000	12 470 000
1560		Pristilskudd	
	70	Til regulering av forbrukerprisene, forhøyes med ..... fra kr 25 000 000 til kr 62 200 000	37 200 000
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon:	
	74	Naturgass, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 30 000 000 til kr 48 700 000»	18 700 000

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kystpartiet ble med 68 mot 31 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.30.40)

Presidenten: Presidenten vil gjøre oppmerksom på at forslag nr. 11, fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet er trukket.

Det voteres over forslagene nr. 5–8, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kystpartiet.

Forslag nr. 5 lyder:

«I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	70	Tilskudd til lengre reiser, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 42 028 000 til kr 67 028 000	25 000 000
857		Barne- og ungdomstiltak:	
	73	Ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 18 539 000 til kr 18 039 000	500 000
923		Forsknings- og utviklingskontrakter:	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 100 000 000 til kr 137 500 000	37 500 000
2420		Statens nærings- og distriktutviklingsfond (jf. kap. 5320 og 5620)	
	50	(NY) Programvirksomhet, fond, bevilges med	41 600 000»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for fortgang i oppfølging av en helhetlig gjennomgang av tannhelse-tjenesten.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen bidra til at planarbeidet på strekningen E6 Trældal- Leirvik i Nordland blir forsert, og at finansieringen blir tatt med i statsbudsjettet for 2003. Ombyggingen av den rasfarlige parsellen må søkes gjennomført innen utgangen av 2004.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en handlingsplan for videre realisering av Hamsunsentret på Hamarøy i forbindelse med budsjettet for 2003.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kystpartiet ble med 60 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.31.13)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 4, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd, forhøyes med ..... fra kr 799 000 000 til kr 819 000 000	20 000 000
5615		Renter fra Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)	
	80	Renter, forhøyes med ..... fra kr 6 629 000 000 til kr 6 704 000 000»	75 000 000

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 55 mot 45 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.31.35)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1, 2 og 3, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
282		Privat høyskoleutdanning	
	70	Tilskudd, forhøyes med ..... fra kr 436 021 000 til kr 436 521 000	500 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326)	
	76	(NY) Tilskudd til nettbasert kunnskapsportal, <i>kan overføres</i> , bevilges med	3 500 000
841		Familievern og konfliktløsning	
	22	(NY) Kompetanseutvikling og opplæring, meklingskorpset, bevilges med	3 530 000
856		Barnehager	
	64	Prøveprosjekt Oslo indre Øst, forhøyes med ..... fra kr 7 079 000 til kr 14 079 000	7 000 000
1107		Statens dyrehelsetilsyn (jf. kap. 4107)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 186 809 000 til kr 206 309 000	19 500 000
1147		Reindriftsforvaltningen (jf. kap. 4147):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 28 022 000 til kr 32 022 000	4 000 000
1311		Tilskudd til regionale flyplasser	
	70	Tilskudd til Luftfartsverkets regionale flyplasser, forhøyes med ..... fra kr 97 000 000 til kr 197 000 000	100 000 000
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)	
	52	(NY) Overføring til barskogvern under Jordfondet, bevilges med	40 000 000»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen videreføre støtte til drift av korttidstilbudet i barnehage i bydel Gamle Oslo, utover høsten 2002 og utvikle tilsvarende tilbud for resten av landet.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Nordlysobservatoriet i Tromsø overdras vederlagsfritt til Universitetet i Tromsø fra Statsbygg.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet ble med 54 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.32.00)

Presidenten: Da har vi votert over alle mindretallsforslagene i innstillingen*, og vi går over til de forslag som er omdelt i salen.

Forslagene nr. 76 og 77 vil presidenten komme tilbake til under voteringen over innstillingens forslag til vedtak.

Det voteres da først over forslag nr. 80, fra Senterpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreslå en mer fleksibel handlingsregel, slik at det kan brukes mer oljepenger når dette kan bidra til økt fremtidig verdiskaping. Det er viktig at handlingsregelen åpner for

- å utnytte ledig kapasitet innen sektorer med store uløste oppgaver og
- en fleksibilitet med hensyn til investeringer som virker forebyggende for å redusere statens utgifter på sikt.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble mot 7 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 78, fra Fremskrittspartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget gir Regjeringen fullmakt til straks å utbetale verftsstøtte basert på søknadene for byggenumrene 57, 61, 62, 63, 64, 67, 68, 69, 70, 71 og 72 til Fosen Mekaniske Verksteder AS fra «fondet for støtte ved skipskontrakter». Eventuelt krav om tilbakebetaling til staten utstår inntil det foreligger en omforenet enighet med bedriften eller en rettskraftig dom for at det er utbetalt støtte på et grunnlag som ikke samsvarer med regelverket for verftsstøtte.»

Senterpartiet har varslet at de støtter dette forslaget.

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at 22 representanter hadde stemt for forslaget fra Fremskrittspartiet og 76 hadde stemt mot.

(Voteringsutskrift kl. 16.33.09)

Ingvild Vaggen Malvik (SV) (fra salen): President! Jeg stemte feil.

Presidenten: Da skal stemmetallene være 77 mot og 21 for forslaget fra Fremskrittspartiet.

Det voteres over forslag nr. 79, fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering av den praksis som er etablert hva gjelder motregning av utbetalt verftsstøtte. Eventuelle endringer skal gis anvendelse for alle saker hvor slik motregning har funnet sted, herunder for Fosen Mekaniske Verksteder AS.»

* Ved en inkurie ble forslagene nr. 24 og 25, fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, ikke votert over.

Presidenten har forstått det slik at når forslag nr. 78 fra Fremskrittspartiet er falt, vil man støtte subsidiært dette forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 81, fra representanten Morten Lund.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen trekke anmeldelsen mot Fosen Mekaniske Verksteder AS.»

Fremskrittspartiet har varslet at de støtter forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Morten Lund ble med 79 mot 21 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.34.22)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 75, fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å legge til rette for forsøk med sprøyterom utfra de premisser som framkommer i merknadene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti angående forsøk med sprøyterom i Innst. S. nr. 255 (2001-2002).»

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at 63 representanter hadde stemt for forslaget og 32 stemte imot.

(Voteringsutskrift kl. 16.34.50)

Anita Apelthun Sæle (KrF) (fra salen): Eg stemte feil.

Presidenten: Det ser ut til at flere har stemt feil. Det voteres på nytt over forslag nr. 75.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti bifaltes med 55 mot 45 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.35.44)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 82, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at tak 2-ordningen iverksettes fra 1. januar 2003.»

Sosialistisk Venstreparti og Arbeiderpartiet har varslet at de støtter forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre bifaltes enstemmig.

Presidenten: Vi er nå kommet så langt at det skal voteres over innstillingens forslag til vedtak.

I den etterfølgende votering er partiene, i tråd med det som har vært praksis i foregående stortingsperiode, innstilt på ved endelig avstemning å avstå fra den stemmegivning de normalt ville foreta. Det er for at vi skal slippe en tidkrevende og til dels komplisert votering hvor resultatet likevel er gitt.

Presidenten vil understreke den selvfølgelige forutsetning at når partiene aksepterer en slik voteringspraksis, skal dette ikke bli brukt mot et parti ved en senere anledning.

ning. Dette er en gjensidig forståelse, som er avklart med representantene for de ulike partiene i finanskomiteen.

Det voteres først over forslag nr. 77, fra Siv Jensen på vegne av finanskomiteen. Dette forslaget gjelder diverse nødvendige korreksjoner i innstillingens forslag til vedtak.

Forslaget lyder:

«I innstillingens forslag til vedtak skal benevnelsen «NY» utgå på følgende poster:

- kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 64 Skjønnstilskudd,
- kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 70 Utdanningsstipend
- kap. 2751 Medisiner m.v., post 70 Legemidler
- kap. 5656 Aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning, post 80 Utbytte.

Kap.	Post	Formål:	Kroner
477		Erstatning til nordmenn som satt i japansk fangenskap under 2. verdenskrig:	
	70	Erkjentlighetsbeløp, overslagsbevilgning, kan overføres, nedsettes med .... fra kr 38 800 000 til kr 15 800 000	23 000 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572):	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med ..... fra kr 12 494 610 000 til kr 12 527 410 000	32 800 000
	64	Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572): Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571 post 64, forhøyes med ..... fra kr 1 124 900 000 til 1 224 900 000	100 000 000
841		Familievern og konfliktløsning:	
	70	Utviklings- og opplysningsarbeid m.v., nedsettes med ..... fra kr 7 691 000 til kr 7 441 000	250 000
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310):	
	70	Utdanningsstipend, overslagsbevilgning, nedsettes med ..... fra 4 679 800 000 til 4 396 800 000	283 000 000
2663		Medisinsk rehabilitering m.v.:	
	72	Foreløpig uførestønad, overslagsbevilgning, forhøyes med ..... fra kr 226 000 000 til kr 251 000 000	25 000 000
2751		Medisiner m.v.:	
	70	Legemidler, forhøyes med ..... fra kr 7 140 000 000 til kr 7 201 000 000	61 000 000
5656		Aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning (jf. kap. 950):	
	80	Utbytte, forhøyes med ..... fra kr 5 186 500 000 til kr 6 531 000 000 »	1 344 500 000

V o t e r i n g :

Forslaget fra finanskomiteen bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 76, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet Kristelig Folkeparti og Venstre. Dette er også et forslag som skyldes feil i innstillingens forslag til vedtak. Forslaget lyder:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
732		Regionale helseforetak	
	71	Tilskudd til Helse Øst RFH, kan overføres, nedsettes med ..... fra kr 10 713 079 000 til kr 10 712 229 000	850 000
	72	Tilskudd til Helse Sør RFH, kan overføres, nedsettes med ..... fra kr 6 621 588 000 til kr 6 621 058 000	530 000
	73	Tilskudd til Helse Vest RFH, kan overføres, nedsettes med	370 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner
		fra kr 4 801 038 000 til kr 4 800 668 000	
	74	Tilskudd til Helse Midt-Norge RFH, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	285 000
		fra kr 3 551 885 000 til kr 3 551 600 000	
	75	Tilskudd Helse Nord RFH, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	265 000
		fra kr 3 283 811 000 til kr 3 283 546 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner
2450		Luftfartsverket (jf. kap. 5450, 5491 og 5603):	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter	-2 228 400 000
		2 Inntekter regionale flyplasser.	-273 300 000
		4 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 752 200 000
		5 Driftsutgifter regionale flyplasser, <i>overslagsbevilgning</i>	220 100 000
		6 Avskrivninger	375 500 000
		7 Renter av statens kapital.	34 500 000
		8 Til investeringsformål	94 500 000
		9 Til reguleringsfondet	24 900 000
		Sum	0
	30	Flyplassanlegg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	128 400 000
		fra kr 598 400 000 til kr 470 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner
5450		Luftfartsverket (jf. kap. 2450):	
	35	Til investeringsformål, nedsettes med	143 900 000
		fra kr 238 400 000 til kr 94 500 000»	

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det vil nå bli votert over komiteens innstilling med unntak av de kapitler som allerede er votert over og vedtatt i de to forutgående voteringer.

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1		H. M. Kongen og H. M. Dronningen:	
	50	Hofforvaltningen m.v., forhøyes med	9 200 000
		fra kr 74 050 000 til kr 83 250 000	
2		H. K. H. Kronprinsen og H. K. H. Kronprinsessen:	
	1	Apanasje, forhøyes med	2 000 000
		fra kr 2 500 000 til kr 4 500 000	
21		Statsrådet (jf. kap. 3021):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	6 800 000
		fra kr 89 800 000 til kr 96 600 000	
101		Utenriksstasjonene (jf. kap. 3101):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	8 240 000
		fra kr 825 341 000 til kr 817 101 000	
102		Særavtale i utenriktjenesten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	400 000
		fra kr 152 458 000 til kr 152 858 000	
103		Regjeringens fellesbevilgning for representasjon:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	2 400 000
		fra kr 5 400 000 til kr 7 800 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
115		Presse-, kultur- og informasjonsformål:	
	70	Tilskudd til presse, kultur- og informasjonsformål, <i>kan overføres</i> , nedsettes med . fra kr 36 785 000 til kr 35 785 000	1 000 000
116		Deltaking i internasjonale organisasjoner:	
	71	Finansieringsordningen under EØS-avtalen, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 195 000 000 til kr 95 000 000	100 000 000
152		Regionbevilgning for Asia:	
	70	Helse og utdanning m.v., <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 29 000 000 til kr 40 000 000	11 000 000
	72	Økonomisk utvikling og handel, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 56 000 000 til kr 60 000 000	4 000 000
	73	Miljø og energi, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 73 500 000 til kr 77 800 000	4 300 000
	74	Godt styresett, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 72 000 000 til kr 78 000 000	6 000 000
	75	Regionalt samarbeid, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 15 500 000 til kr 21 500 000	6 000 000
	76	Tiltak under utfasing, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 7 800 000 til kr 15 800 000	8 000 000
161		Næringsutvikling (jf. kap. 3161):	
	72	Finansieringsordning for utviklingstiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 195 000 000 til kr 146 000 000	49 000 000
	90	NORFUND – grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland, nedsettes med fra kr 307 500 000 til kr 276 250 000	31 250 000
164		Fred, forsoning og demokrati:	
	70	Fred, forsoning og demokratiltak, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 223 000 000 til kr 227 000 000	4 000 000
166		Tilskudd til ymse tiltak:	
	70	Ymse tilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 41 554 000 til kr 9 504 000	32 050 000
167		Flyktningetiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA):	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 680 500 000 til kr 859 200 000	178 700 000
171		Multilaterale finansinstitusjoner:	
	71	Regionale banker og fond, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 506 500 000 til kr 526 500 000	20 000 000
221		Grunnskolen (jf. kap. 3221):	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen, nedsettes med fra kr 546 864 000 til kr 539 882 000	6 982 000
223		Videregående opplæring:	
	60	Tilskudd til landslinjer, forhøyes med ..... fra kr 109 800 000 til kr 139 200 000	29 400 000
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram, forhøyes med ..... fra kr 37 400 000 til kr 48 900 000	11 500 000
	74	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College, forhøyes med ..... fra kr 21 020 000 til kr 22 020 000	1 000 000
224		Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring:	
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen, forhøyes med ..... fra kr 94 702 000 til kr 96 802 000	2 100 000
240		Private skoler m.v.:	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 319 194 000 til kr 1 329 090 000	9 896 000
253		Folkehøgskoler:	
	70	Tilskudd til andre folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 60</i> , forhøyes med ..... fra kr 364 128 000 til kr 364 528 000	400 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254):	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes, forhøyes med ..... fra kr 5 884 000 til kr 7 384 000	1 500 000
259		Kompetanseutviklingsprogrammet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 100 639 000 til kr 65 639 000	35 000 000
264		Norges handelshøgskole:	
	50	Statstilskudd, forhøyes med ..... fra kr 184 254 000 til kr 199 596 000	15 342 000
268		Norges idrettshøgskole:	
	50	Statstilskudd, forhøyes med ..... fra kr 82 625 000 til kr 90 746 000	8 121 000
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter:	
	70	Tilskudd til lengre reiser, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 42 028 000 til kr 52 028 000	10 000 000
	74	Tilskudd til velferdsarbeid, forhøyes med ..... fra kr 54 971 000 til kr 56 471 000	1 500 000
274		Statlige høyskoler (jf. kap. 3274):	
	50	Statstilskudd, forhøyes med ..... fra kr 1 805 542 000 til kr 1 949 419 000	143 877 000
278		Norges landbrukshøgskole:	
	50	Statstilskudd, forhøyes med ..... fra kr 339 471 000 til kr 372 092 000	32 621 000
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 341 847 000 til kr 343 097 000	1 250 000
282		Privat høyskoleutdanning:	
	70	Tilskudd, forhøyes med ..... fra kr 436 021 000 til kr 445 021 000	9 000 000
288		Internasjonale samarbeidstiltak:	
	1	(NY) Driftsutgifter, bevilges med	2 250 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 2 105 000 til kr 2 433 000	328 000
301		Deltaking i internasjonale organisasjoner (jf. kap. 3301):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 4 720 000 til kr 2 470 000	2 250 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 266 000 til kr 30 000	236 000
	75	Tilskudd til internasjonalt samarbeid, nedsettes med ..... fra kr 1 078 000 til kr 986 000	92 000
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og privateide skole- og kirkebygg:	
	75	(NY) Tilskudd til privateide kirkebygg, bevilges med	14 095 000
320		Allmenne kulturformål:	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 83 950 000 til kr 83 450 000	500 000
	75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 6 621 000 til kr 5 321 000	1 300 000
	78	Ymse faste tiltak, nedsettes med ..... fra kr 20 421 000 til kr 20 321 000	100 000
	79	Til disposisjon, forhøyes med ..... fra kr 4 133 000 til kr 5 133 000	1 000 000
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom (jf. kap. 3322):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 103 787 000 til kr 105 487 000	1 700 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	1 300 000
		fra kr 12 313 000 til kr 11 013 000	
323		Musikkformål (jf. kap. 3323):	
	70	Nasjonale institusjoner, forhøyes med	2 000 000
		fra kr 138 754 000 til kr 140 754 000	
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer:	
	73	(NY) Prosjekt- og utviklingstiltak, bevilges med	21 985 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	3 500 000
		fra kr 196 873 000 til kr 200 373 000	
328		Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 3328):	
	70	Nasjonale institusjoner, forhøyes med	12 000 000
		fra kr 155 449 000 til kr 167 449 000	
334		Film- og medieformål (jf. kap. 3334):	
	50	Norsk filmfond, <i>kan nyttes under post 71</i> , nedsettes med	5 000 000
		fra kr 216 733 000 til kr 211 733 000	
	71	Filmproduksjon m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i> , forhøyes med	3 195 000
		fra kr 28 653 000 til kr 31 848 000	
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	3 382 000
		fra kr 199 862 000 til kr 196 480 000	
405		Lagmannsrettene (jf. kap. 3405):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	2 227 000
		fra kr 153 384 000 til kr 155 611 000	
410		Herreds- og byrettene (jf. kap. 3410):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	9 662 000
		fra kr 945 378 000 til kr 955 040 000	
430		Kriminalomsorg (jf. kap. 3430):	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	33 000 000
		fra kr 46 852 000 til kr 79 852 000	
	70	Tilskudd, forhøyes med	500 000
		fra kr 8 555 000 til kr 9 055 000	
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440):	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441, post 1</i> , forhøyes med	133 432 000
		fra kr 5 332 558 000 til kr 5 465 990 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med	14 550 000
		fra kr 53 913 000 til kr 68 463 000	
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	10 594 000
		fra kr 10 594 000 til kr 0	
441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441):	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440, post 1</i> , forhøyes med	2 137 000
		fra kr 1 110 666 000 til kr 1 112 803 000	
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470):	
	71	Fritt rettsråd, forhøyes med	17 000 000
		fra kr 187 510 000 til kr 204 510 000	
475		Bobehandling:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	2 000 000
		fra kr 38 638 000 til kr 36 638 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	22 020 000
		fra kr 26 028 000 til kr 4 008 000	
		fra kr 45 000 000 til kr 22 000 000	
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	37 000 000
		fra kr 344 627 000 til kr 381 627 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, forhøyes med	284 500 000
		fra kr 1 108 700 000 til kr 1 393 200 000	
521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521):	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	33 000 000
		fra kr 2 717 175 000 til kr 2 750 175 000	
	72	Tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	10 815 000
		fra kr 10 815 000 til kr 0	
	75	Transport av flyktninger/reiseutgifter til og fra utlandet, forhøyes med	12 000 000
		fra kr 27 200 000 til kr 39 200 000	
524		Utlendingsnemnda:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	6 000 000
		fra kr 76 500 000 til kr 82 500 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, nedsettes med	24 000 000
		fra kr 33 300 000 til kr 9 300 000	
541		Tilskudd til samiske formål:	
	70	Tilskudd til samiske formål, forhøyes med	5 000 000
		fra kr 1 300 000 til kr 6 300 000	
552		Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling:	
	70	SIVA – utviklingsarbeid, inkubatorprogram, m.v., forhøyes med	5 000 000
		fra kr 29 000 000 til kr 34 000 000	
	71	Næringshager, forhøyes med	7 000 000
		fra kr 23 000 000 til kr 30 000 000	
571		Rammetilskudd til kommuner (jf. kap.3571):	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med	729 000 000
		fra kr 32 330 072 000 til kr 33 059 072 000	
573		Kompensasjon til fylkeskommuner ved statens overtakelse av ansvaret for spesialisthelsetjenesten:	
	60	Tilskudd til sletting av gjeld m.v., forhøyes med	2 132 000 000
		fra kr 15 645 600 000 til kr 17 777 600 000	
	62	Tilskudd til utstyr, forhøyes med	256 000 000
		fra kr 764 000 000 til kr 1 020 000 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak:	
	71	Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	10 000 000
		fra kr 106 000 000 til kr 96 000 000	
	75	Boligitilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	75 000 000
		fra kr 646 000 000 til kr 721 000 000	
600		Sosialdepartementet (jf. kap. 3600):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	800 000
		fra kr 71 491 000 til kr 70 691 000	
614		Utvikling av sosialtjenesten, tiltak for rusmiddelmissbrukere m.v.:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med	4 100 000
		fra kr 29 700 000 til kr 25 600 000	
	63	Utvikling av sosialtjenesten og rusmiddeltiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	4 000 000
		fra kr 129 500 000 til kr 125 500 000	
	70	Tilskudd, forhøyes med	500 000
		fra kr 39 200 000 til kr 39 700 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP):	
	70	Tilskudd, forhøyes med	3 000 000
		fra kr 589 000 000 til kr 592 000 000	
675		Tiltak for eldre og funksjonshemmede:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med	4 000 000
		fra kr 46 500 000 til kr 42 500 000	
676		Kompetansesentra for funksjonshemmede:	
	70	Kompetansesentra m.m., nedsettes med	6 500 000
		fra kr 49 100 000 til kr 42 600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
700		Helsedepartementet (jf. kap. 3700):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 111 300 000 til kr 91 700 000	19 600 000
701		Forsknings- og forsøksvirksomhet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 119 100 000 til kr 119 500 000	400 000
	50	Norges forskningsråd, forhøyes med ..... fra kr 32 700 000 til kr 70 100 000	37 400 000
705		Kursvirksomhet og stipendier:	
	60	Rekruttering m.m. av helsepersonell, nedsettes med ..... fra kr 34 800 000 til kr 32 800 000	2 000 000
	61	Utdanningstiltak, turnustjeneste m.m., forhøyes med ..... fra kr 110 300 000 til kr 112 300 000	2 000 000
	73	Bedriftsinterne videreutdanninger, nedsettes med ..... fra kr 20 300 000 til kr 10 000 000	10 300 000
706		Sosial- og helsedirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 195 830 000 til kr 317 680 000	121 850 000
707		Nasjonalt folkehelseinstitutt:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 256 200 000 til kr 255 400 000	800 000
	21	Formidlingsvirksomhet, forhøyes med ..... fra kr 116 900 000 til kr 123 400 000	6 500 000
708		Statens helsetilsyn og fylkeslegene (jf. kap. 3708):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 240 500 000 til kr 186 400 000	54 100 000
718		Rehabilitering:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 18 350 000 til kr 17 850 000	500 000
730		Statlig helsetjeneste:	
	70	Innsatsstyrt finansiering av sykehus, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 15 120 136 000 til kr 15 112 936 000	7 200 000
739		Andre utgifter:	
	21	Forsøk og utvikling i sykehussektoren, <i>kan nyttes under post 75</i> , forhøyes med ... fra kr 202 000 000 til kr 203 900 000	1 900 000
	50	Norges forskningsråd, nedsettes med ..... fra kr 37 400 000 til kr 0	37 400 000
	72	Tilskudd til Norsk Pasientskadeerstatning, forhøyes med ..... fra kr 372 300 000 til kr 375 900 000	3 600 000
	76	Tilskudd til RIT 2000, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 445 600 000 til kr 298 600 000	147 000 000
841		Familievern og konfliktløsning:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 13 530 000 til kr 10 000 000	3 530 000
	22	(NY) Kompetanseutvikling og opplæring, meklingskorpset, bevilges med	3 230 000
846		Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysningsarbeid m.v.:	
	70	Tilskudd, nedsettes med ..... fra kr 3 860 000 til kr 3 690 000	170 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet:	
	64	Tilskudd for enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 170 432 000 til kr 204 732 000	34 300 000
	71	Utvikling og opplysningsarbeid m.v., <i>kan nyttes under post 50</i> , forhøyes med ..... fra kr 28 946 000 til kr 38 516 000	9 570 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
856		Barnehager:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 846 post 50</i> , nedsettes med fra kr 21 184 000 til kr 20 434 000	750 000
	61	(NY) Stimuleringstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	84 000 000
	64	Prøveprosjekt Oslo indre Øst, forhøyes med	6 200 000
		fra kr 7 079 000 til kr 13 279 000	
858		Statens ungdoms- og adopsjonskontor (jf. kap. 3858):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	1 200 000
		fra kr 14 316 000 til kr 15 516 000	
860		Forbrukerrådet (jf. kap. 3860):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	38 650 000
		fra kr 74 510 000 til kr 35 860 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med	1 094 000
		fra kr 2 109 000 til kr 1 015 000	
	50	(NY) Basisbevilgning, bevilges med	46 597 000
904		Brønnøysundregistrene (jf. kap. 3904):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	10 000 000
		fra kr 153 700 000 til kr 163 700 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap (jf. kap. 3950 og 5656):	
	91	(NY) Tilbakeføring av salgsinntekt, bevilges med	42 000 000
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	1 000 000
		fra kr 188 005 000 til kr 187 005 000	
1030		Fiskeridirektoratet (jf. kap. 4030):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	2 000 000
		fra kr 296 350 000 til kr 294 350 000	
1062		Kystverket (jf. kap. 4062):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	18 000 000
		fra kr 693 320 000 til kr 711 320 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	7 000 000
		fra kr 62 550 000 til kr 55 550 000	
1070		Elektroniske navigasjonshjelpemidler (jf. kap. 4070):	
	70	Tilskudd til utbygging og drift av Loran C, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	2 000 000
		fra kr 2 000 000 til kr 0	
1100		Landbruksdepartementet (jf. kap. 4100):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	367 000
		fra kr 107 478 000 til kr 107 111 000	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold – ordinære forvaltningsorgan, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i> , nedsettes med	1 500 000
		fra kr 4 741 000 til kr 3 241 000	
1107		Statens dyrehelsetilsyn (jf. kap. 4107):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	18 678 000
		fra kr 186 809 000 til kr 205 487 000	
	70	Tilskudd til veterinær beredskap, nedsettes med	19 500 000
		fra kr 45 416 000 til kr 25 916 000	
1110		Statens landbrukstilsyn (jf. kap. 4110):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	358 000
		fra kr 116 373 000 til kr 116 015 000	
1112		Forvaltningsstøtte, utviklingsoppgaver og kunnskapsutvikling m.m.:	
	50	Forvaltningsstøtte og utviklingsoppgaver, Veterinærinstituttet, nedsettes med	634 000
		fra kr 110 348 000 til kr 109 714 000	
	51	Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling, Planteforsk, nedsettes med fra kr 49 107 000 til kr 48 816 000	291 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1114		Statens næringsmiddeltilsyn (jf. kap. 4114):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 245 523 000 til kr 245 190 000	333 000
1137		Forskning og utvikling:	
	50	Forskningsaktivitet, nedsettes med ..... fra kr 131 214 000 til kr 129 214 000	2 000 000
1140		Miljø- og næringstiltak i jordbruket (jf. kap. 4140):	
	77	Miljørettet prosjektarbeid m.m., <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 35 281 000 til kr 34 781 000	500 000
1142		Miljø- og næringstiltak i skogbruket:	
	50	Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling i skogbruket, Skogforsk, nedsettes med ..... fra kr 12 740 000 til kr 12 665 000	75 000
	71	Tilskudd til langsiktige investeringer og næringstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 87 939 000 til kr 82 939 000	5 000 000
	76	Ressurs- og miljøtiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 18 415 000 til kr 15 415 000	3 000 000
1143		Statens landbruksforvaltning (jf. kap. 4143):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 139 604 000 til kr 139 114 000	490 000
	72	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 100 000 til kr 1 600 000	1 500 000
1145		Jordskifterettene (jf. kap. 4145):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 135 745 000 til kr 135 163 000	582 000
1146		Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 4146):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 61 137 000 til kr 60 899 000	238 000
1147		Reindriftsforvaltningen (jf. kap. 4147):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 28 022 000 til kr 31 893 000	3 871 000
1161		Statskog SF – forvaltningsdrift:	
	71	Distriktsrettet næringsutvikling, nedsettes med ..... fra kr 3 031 000 til kr 0	3 031 000
1310		Flytransport:	
	70	Godtgjørelse for innenlandske flyruter, <i>kan nyttes under kap. 1311 post 71</i> , forhøyes med ..... fra kr 403 400 000 til kr 411 400 000	8 000 000
1311		Tilskudd til regionale flyplasser:	
	70	Tilskudd til Luftfartsverkets regionale flyplasser, forhøyes med ..... fra kr 97 000 000 til kr 167 000 000	70 000 000
	71	Tilskudd til ikke-statlige flyplasser, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1310 post 70</i> , nedsettes med ..... fra kr 10 100 000 til kr 8 100 000	2 000 000
1320		Statens vegvesen (jf. kap. 4320):	
	31	Rassikring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i> , forhøyes med ..... fra kr 146 600 000 til kr 196 600 000	50 000 000
1330		Særskilte transporttiltak:	
	71	Tilskudd til ekspressbusser, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 29 000 000 til kr 18 200 000	10 800 000
1351		Overføringer til NSB BA:	
	70	Betaling for persontransporttjenester, forhøyes med ..... fra kr 1 298 000 000 til kr 1 302 000 000	4 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400):	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 62 199 000 til kr 60 319 000	1 880 000
	71	Internasjonale organisasjoner, forhøyes med ..... fra kr 32 175 000 til kr 33 975 000	1 800 000
	76	Støtte til internasjonale miljøtiltak og nasjonale energitiltak, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 9 081 000 til kr 9 871 000	790 000
	78	Miljøtiltak i nikkilverkene på Kola, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 170 000 000 til kr 83 000 000	87 000 000
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 68 027 000 til kr 75 027 000	7 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 32 305 000 til kr 25 305 000	7 000 000
	52	(NY) Overføring til barskogvern under Jordfondet, bevilges med	25 000 000
1429		Riksantikvaren (jf. kap. 4429):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 73 869 000 til kr 72 526 000	1 343 000
	75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 900 000 til kr 2 243 000	1 343 000
1432		Norsk kulturminnefond:	
	90	(NY) Fondskapital, bevilges med	200 000 000
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441):	
	39	Opprydningstiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 35 880 000 til kr 30 880 000	5 000 000
	73	Tilskudd til biloppsamlingssystemet, forhøyes med ..... fra kr 97 786 000 til kr 106 786 000	9 000 000
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk:	
	21	Betaling for statsoppdraget, forhøyes med ..... fra kr 337 897 000 til kr 357 897 000	20 000 000
1471		Norsk Polarinstitutt (jf. kap. 4471):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 106 482 000 til kr 108 032 000	1 550 000
1503		Midler til tjenestemannsorganisasjonenes opplærings- og utviklingsarbeid:	
	70	Tilskudd, forhøyes med ..... fra kr 151 111 000 til kr 159 811 000	8 700 000
1510		Fylkesmannsembetene (jf. kap. 4510):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 728 465 000 til kr 740 465 000	12 000 000
1522		Statens forvaltningstjeneste (jf. kap. 4522):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 228 317 000 til kr 237 547 000	9 230 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 25 231 000 til kr 26 631 000	1 400 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 16 759 000 til kr 24 294 000	7 535 000
1541		Pensjoner av statskassen:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 26 156 000 til kr 15 000 000	11 156 000
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse og Pensjonsordningen for apoteketaten:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 6 808 326 000 til kr 6 159 252 000	649 074 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	7 883 000
		fra kr 84 095 000 til kr 76 212 000	
1544		Boliglån til statsansatte:	
	90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	2 772 000 000
		fra kr 1 500 000 000 til kr 4 272 000 000	
1560		Pristilskudd:	
	70	Til regulering av forbrukerprisene, forhøyes med	15 500 000
		fra kr 25 000 000 til kr 40 500 000	
1570		Arbeidstilsynet (jf. kap. 4570):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	10 000 000
		fra kr 238 717 000 til kr 248 717 000	
1580		Bygg utenfor husleieordningen:	
	30	(NY) Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , bevilges med	35 000 000
	31	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	80 000 000
		fra kr 762 041 000 til kr 682 041 000	
	32	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	5 000 000
		fra kr 116 274 000 til kr 111 274 000	
1581		Eiendommer til kongelige formål:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	5 000 000
		fra kr 17 609 000 til kr 22 609 000	
1582		Utvikling av Fornebuområdet:	
	30	Investeringer på Fornebu, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	40 000 000
		fra kr 165 510 000 til kr 125 510 000	
1590		Aetat (jf. kap. 4590):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	15 000 000
		fra kr 1 566 360 000 til kr 1 581 360 000	
1591		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591):	
	70	Arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	68 080 000
		fra kr 1 184 558 000 til kr 1 116 478 000	
1592		Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede:	
	70	Arbeidsmarkedstiltak, drift, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under kap.1591 post 70</i> , nedsettes med	14 477 000
		fra kr 2 660 246 000 til kr 2 645 769 000	
1610		Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	36 000 000
		fra kr 805 300 000 til kr 841 300 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	2 000 000
		fra kr 4 000 000 til kr 2 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	37 200 000
		fra kr 54 500 000 til kr 91 700 000	
1632		Kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner:	
	70	(NY) Momskompensasjon til frivillige organisasjoner, bevilges med	195 000 000
1634		Statens innkrevingsentral (jf. kap. 4634):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	4 300 000
		fra kr 167 200 000 til kr 171 500 000	
1700		Forsvarsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	2 000 000
		fra kr 146 658 000 til kr 144 658 000	
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet (jf. kap. 4719):	
	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, nedsettes med	10 000 000
		fra kr 20 000 000 til kr 10 000 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	4 000 000
		fra kr 209 000 000 til kr 213 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	22	Forbygningsarbeider og oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 55 350 000 til kr 59 350 000	4 000 000
1825		Omlagging av energibruk og energiproduksjon:	
	50	Overføring til energifondet, nedsettes med ..... fra kr 279 000 000 til kr 270 000 000	9 000 000
	74	Naturgass, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 30 000 000 til kr 43 700 000	13 700 000
1827		Miljøvennlig gassteknologi:	
	70	(NY) Tilskudd, <i>kan overføres</i> , bevilges med	25 000 000
1830		Energiforskning (jf. kap. 4829):	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 16 800 000 til kr 15 800 000	1 000 000
	50	Norges forskningsråd, nedsettes med ..... fra kr 244 100 000 til kr 239 100 000	5 000 000
2309		Tilfeldige utgifter:	
	1	Driftsutgifter	
		1-4 Sum ..... +823 685 000	
	5	Driftskutt ..... -19 000 000	
	6	Inndekning barnehage ..... -84 000 000	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 7 159 727 000 til kr 7 880 412 000	720 685 000
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 255 085 000 til kr 258 085 000	3 000 000
	50	(NY) Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	353 000 000
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 914 800 000 til kr 844 800 000	70 000 000
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 482 400 000 til kr 1 551 400 000	69 000 000
	90	Lån til Statens lånekasse for utdanning, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 8 165 000 000 til kr 8 827 000 000	662 000 000
2420		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 5320 og 5620):	
	70	Administrasjon, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 185 500 000 til kr 210 500 000	25 000 000
	72	(NY) Tilskudd til dekning av tap på risikolån, bevilges med	60 470 000
2425		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene:	
	74	(NY) Dekning av tap på risikolån og garantier, bevilges med	1 500 000
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440):	
	22	Fjerningsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 140 000 000 til kr 90 000 000	50 000 000
	30	Investeringer, nedsettes med ..... fra kr 15 300 000 000 til kr 14 300 000 000	1 000 000 000
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond, forhøyes med ..... fra kr 600 000 000 til kr 700 000 000	100 000 000
2445		Statsbygg (jf. kap. 5445):	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i> ..... -2 117 673 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> 871 629 000	
		3 Avskrivninger 233 176 000	
		4 Renter av statens kapital 24 000 000	
		5 Til investeringsformål 710 000 000	
		6 Til reguleringsfondet 153 055 000	
		Sum ..... -125 813 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	30	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	3 000 000
		fra kr 32 065 000 til kr 35 065 000	
	31	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	65 000 000
		fra kr 493 243 000 til kr 428 243 000	
	32	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	3 500 000
		fra kr 78 944 000 til kr 75 444 000	
2490		NVE Anlegg (jf. kap. 5490):	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter	-43 000 000
		2 Driftsutgifter	40 000 000
		3 Avskrivninger	4 500 000
		4 Renter	1 800 000
		5 Til reguleringsfond	0
		Sum	3 300 000
2543		Ytelser til yrkesrettet attføring:	
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	200 000 000
		fra kr 5 697 000 000 til kr 5 897 000 000	
2600		Trygdestaten:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med	2 500 000
		fra kr 29 900 000 til kr 27 400 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	10 000 000
		fra kr 136 600 000 til kr 126 600 000	
2650		Sykepenger:	
	70	Sykepenger for arbeidstakere m.v., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	1 100 000 000
		fra kr 22 082 500 000 til kr 23 182 500 000	
2711		Diverse tiltak i spesialisthelsetjenesten:	
	78	Opptreningsinstitusjoner m.fl., forhøyes med	25 000 000
		fra kr 682 000 000 til kr 707 000 000	
2790		Andre helsetiltak:	
	70	Bidrag, lokalt, nedsettes med	25 000 000
		fra kr 550 500 000 til kr 525 500 000	
3101		Utenriksstasjonene (jf. kap. 101):	
	5	Refusjon spesialutsendinger m.m., nedsettes med	840 000
		fra kr 4 000 000 til kr 3 160 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak:	
	1	(NY) Inntekter ved oppdrag, bevilges med	236 000
3301		Deltaking i internasjonale organisasjoner (jf. kap. 301):	
	2	Inntekter ved oppdrag, nedsettes med	236 000
		fra kr 266 000 til kr 30 000	
3410		Rettsgebyr (jf. kap. 410):	
	4	Lensmennenes gebyrinntekter, forhøyes med	15 000 000
		fra kr 137 000 000 til kr 152 000 000	
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 440):	
	4	Gebyrer – vaktelskap, forhøyes med	51 000
		fra kr 199 000 til kr 250 000	
3441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 441):	
	3	Salgsinntekter, nedsettes med	863 000
		fra kr 983 000 til kr 120 000	
3520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520):	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, forhøyes med	166 700 000
		fra kr 514 066 000 til kr 680 766 000	
3521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 521):	
	3	Transport av flyktninger/reiseutgifter til og fra utlandet, forhøyes med	12 000 000
		fra kr 27 200 000 til kr 39 200 000	

Forhandlinger i Stortinget nr. 244

2002

21. juni – Votering i sakene nr. 1–2

3625

Kap.	Post	Formål	Kroner
3706		Sosial- og helsedirektoratet:	
	2	Salg- og leieinntekter, forhøyes med ..... fra kr 1 400 000 til kr 11 400 000	10 000 000
3708		Statens helsetilsyn og fylkeslegene (jf. kap. 708):	
	2	Gebyrinntekter m.v., nedsettes med ..... fra kr 10 300 000 til kr 300 000	10 000 000
3739		Behandlingsreiser til utlandet m.m. (jf. kap. 739):	
	4	(NY) Tilbakebetaling fra Sør-Trøndelag fylkeskommune, bevilges med	53 600 000
3860		Forbrukerrådet (jf. kap. 860):	
	1	Salg av Forbrukerrapporten, nedsettes med ..... fra kr 7 420 000 til kr 6 307 000	1 113 000
	2	Salg av opplysningsmateriell, nedsettes med ..... fra kr 2 688 000 til kr 2 285 000	403 000
	3	Oppdragsinntekter og refusjoner, nedsettes med ..... fra kr 2 061 000 til kr 1 055 000	1 006 000
	5	Andre inntekter, nedsettes med ..... fra kr 250 000 til kr 125 000	125 000
3961		Statsforetak under NHD:	
	70	(NY) Garantiprovisjon, Statskraft SF, bevilges med	100 000 000
4471		Norsk Polarinstitut (jf. kap. 1471):	
	4	Refusjon fra Svalbardbudsjettet, nedsettes med ..... fra kr 2 450 000 til kr 0	2 450 000
4522		Statens forvaltningstjeneste (jf. kap. 1522):	
	4	Inntekter – Norsk lysingsblad, forhøyes med ..... fra kr 48 696 000 til kr 50 096 000	1 400 000
4546		Yrkesskadeforsikring (jf. kap. 1546):	
	1	Premie yrkesskadeforsikring, forhøyes med ..... fra kr 54 288 000 til kr 80 288 000	26 000 000
4591		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 1591):	
	1	Utleieinntekter, nedsettes med ..... fra kr 53 080 000 til kr 0	53 080 000
4592		Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede (jf. kap. 1592):	
	1	Utleieinntekter, nedsettes med ..... fra kr 14 477 000 til kr 0	14 477 000
4634		Statens innkrevingsentral (jf. kap. 1634):	
	81	Bøter, inndragninger, forhøyes med ..... fra kr 550 000 000 til kr 600 000 000	50 000 000
	84	Gebyr ved for sent innsendt regnskap m.m., forhøyes med ..... fra kr 57 700 000 til kr 72 700 000	15 000 000
	85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning, forhøyes med ..... fra kr 85 000 000 til kr 100 000 000	15 000 000
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820):	
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter, forhøyes med ..... fra kr 12 700 000 til kr 14 200 000	1 500 000
	40	Forbygningsvirksomhet, forhøyes med ..... fra kr 12 000 000 til kr 16 000 000	4 000 000
4860		Statsforetak under Olje- og energidepartementet:	
	70	(NY) Garantiprovisjon, Statnett SF, bevilges med	20 000 000
5309		Tilfeldige inntekter:	
	29	Ymse, forhøyes med ..... fra kr 450 253 000 til kr 700 253 000	250 000 000
5320		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420):	
	50	Tilbakeføring av utviklingstilskudd, forhøyes med ..... fra kr 5 000 000 til kr 9 200 000	4 200 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	51	Tilbakeføring fra tapsfond, forhøyes med ..... fra kr 5 000 000 til kr 11 000 000	6 000 000
	70	Låneprovisjon, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen, forhøyes med ..... fra kr 38 750 000 til kr 43 400 000	4 650 000
5326		SIVA (jf. kap. 2426):	
	72	(NY) Garantiprovisjon, bevilges med	2 000 000
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440):	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter	107 800 000 000
		2 Driftsutgifter	-16 900 000 000
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-1 200 000 000
		4 Avskrivninger	-14 700 000 000
		5 Renter	-6 500 000 000
		Sum	68 500 000 000
	30	Avskrivninger, nedsettes med ..... fra kr 17 600 000 000 til kr 14 700 000 000	2 900 000 000
	80	Renter, nedsettes med ..... fra kr 7 000 000 000 til kr 6 500 000 000	500 000 000
5446		Salg av eiendom, Fornebu:	
	2	Refusjon fra Luftfartsverket for oppryddingskostnader, forhøyes med ..... fra kr 13 000 000 til kr 25 000 000	12 000 000
	40	Salgsinntekter, forhøyes med ..... fra kr 153 300 000 til kr 212 300 000	59 000 000
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2481):	
	30	Avskrivninger, nedsettes med ..... fra kr 700 764 000 til kr 656 264 000	44 500 000
5501		Skatter på formue og inntekt:	
	70	Toppskatt m.v., nedsettes med ..... fra kr 20 002 000 000 til kr 19 978 000 000	24 000 000
	72	Fellesskatt, nedsettes med ..... fra kr 105 960 000 000 til kr 105 928 000 000	32 000 000
5506		Avgift av arv og gaver:	
	70	Avgift, nedsettes med ..... fra kr 1 430 000 000 til kr 1 425 000 000	5 000 000
5511		Tollinntekter:	
	70	Toll, nedsettes med ..... fra kr 1 770 000 000 til kr 1 670 000 000	100 000 000
5521		Merverdiavgift og avgift på investeringer m.v.:	
	70	Avgift, forhøyes med ..... fra kr 130 535 000 000 til kr 132 700 000 000	2 165 000 000
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2481):	
	80	Renter av statens faste kapital, nedsettes med ..... fra kr 67 047 000 til kr 65 547 000	1 500 000
5607		Renter av boliglånsordningen til statsansatte:	
	80	Renter, forhøyes med ..... fra kr 685 000 000 til kr 775 090 000	90 090 000
5608		Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet:	
	80	Renter, Statnett SF, nedsettes med ..... fra kr 87 000 000 til kr 79 000 000	8 000 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410):	
	80	Renter, nedsettes med ..... fra kr 5 377 800 000 til kr 5 198 800 000	179 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5620		Renter og utbytte fra Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420):	
	83	Utbytte, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen, forhøyes med ..... fra kr 28 750 000 til kr 39 100 000	10 350 000
	84	Utbytte fra SND Invest AS, nedsettes med ..... fra kr 90 000 000 til kr 0	90 000 000
	85	Rentemargin, risikolåneordningen, nedsettes med ..... fra kr 5 000 000 til kr 2 900 000	2 100 000
5680		Utbytte fra statsforetak under Olje- og energidepartementet:	
	80	Utbytte, Statnett SF, forhøyes med ..... fra kr 80 000 000 til kr 240 000 000	160 000 000
5685		Aksjer i Statoil ASA:	
	80	Utbytte, forhøyes med ..... fra kr 4 600 000 000 til kr 5 045 000 000	445 000 000
5700		Folketrygdens inntekter:	
	71	Trygdeavgift, nedsettes med ..... fra kr 57 542 000 000 til kr 57 522 000 000	20 000 000
	72	Arbeidsgiveravgift, forhøyes med ..... fra kr 78 629 000 000 til kr 79 110 000 000	481 000 000

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Utdannings- og forskningsdepartementet i 2002 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 288 post 21	kap. 3288 post 01

2. Kommunal- og regionaldepartementet i 2002 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 500 post 1	kap. 3500 post 1
kap. 522 post 1	kap. 3522 post 1

3. Sosialdepartementet i 2002 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 2600 post 1	kap. 5701 post 6
kap. 2603 post 1	kap. 5702 post 2

4. Miljøverndepartementet i 2002 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1427 post 1	kap. 4427 post 1

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2002 kan bestille varer utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overskrider følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
410		Herreds- og byrettene	
	1	Driftsutgifter	12 mill. kroner

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Kommunal- og regionaldepartementet i 2002 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	60	Oppstartingsstilskudd	3 074,5 mill. kroner

2. Sosialdepartementet i 2002 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
673		Tiltak for funksjonshemmede	
	72	Tiltak for døvblinde	7 mill. kroner

3. Miljøverndepartementet i 2002 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1400		Miljøverndepartementet	
	78	Miljøtiltak i nikkelverkene på Kola	142,4 mill. kroner
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	46,8 mill. kroner
	33	Statlige erverv, barskogvern	247,5 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Diverse fullmakter, utenom avgiftsvedtak

Stortinget samtykker i at:

1. Utdannings- og forskningsdepartementet kan nedlegge Ørland meieriskole fra 1. august 2002.
2. Utdannings- og forskningsdepartementet i 2002 kan overføre byggetrinn III i Granaveien 33 på Kjeller til stiftelsen NORSAR.
3. Kongen i 2002 kan overføre eiendommen Nasjonalbiblioteket i Oslo og deler av eiendommen Observatoriegaten 1 i Oslo kommune til Entra Eiendom AS til markedsverdi fastsatt etter takst.
4. Kommunal- og regionaldepartementet i 2002 kan slette rente- og avdragsfrie lån for inntil 9,2 mill. kroner til gjennomgangsboliger for yrkeshemmede.
5. det i 2002 unnlates å disponere 125 mill. kroner av overført beløp fra 2001 på 604,2 mill. kroner under kap. 2790 Andre helsetiltak, post 72 Sykebehandling i utlandet.
6. midlertidig ordning med pasientskadeerstatning utvides til også å omfatte pasienter som er smittet ved bruk av Dent-O-Sept ved offentlig finansierte tjenester i aldershjem, sykehjem og i hjemmesykepleien.
7. Forbrukerrådet gis unntak fra bevilgningsreglementets § 4 med virkning fra 1. juli 2002.
8. Nærings- og handelsdepartementet kan selge alle statens aksjer i Grødegaard AS.
9. Landbruksdepartementet i 2002 kan fastsette nødvendige endringer i vedtektene for Jordfondet slik at fondets midler kan nyttes til vern av skog og vedtektene for øvrig dekker dagens forvaltningsbehov.
10. Landbruksdepartementet i 2002 kan selge Kjeller gård i Skedsmo kommune og overføre kjøpesummen til Jordfondet.
11. Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2002 kan kjøpe tomt til høgskolen i Bergen, finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet under kap. 2445 Statsbygg, i henhold til fremforhandlet kontrakt med Rom Eiendom AS.
12. Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2002 kan kjøpe lokalene til den norske ambassaden og den

faste norske EU-delegasjonen i Brussel, finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet under kap. 2445 Statsbygg, for inntil 110 mill. kroner.

13. det i 2002 igangsettes et forsøk med aktivitetsbasert finansiering internt i Aetat knyttet til antall yrkeshemmede som avklares med sikte på attføring. Utgifter til forsøket finansieres over kap. 1592 Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede.

VI

Kap. 5506 post 70 Avgift på arv og gaver

Fra 1. januar 2002 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak av 28. november 2001 om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterterminen 2002:

§ 2 tredje ledd skal lyde:

Fradrage etter arveavgiftsloven § 17 for avgiftspliktig som ikke har fylt 21 år settes til 50 000 kroner pr. år.

VII

Kap. 5521 post 70 Merverdiavgift og avgift på investeringer mv.

Fra 1. juli 2002 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak av 28. november 2001 om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. for budsjetterterminen 2002:

Vedtaket kapittel II § 1 annet ledd skal lyde:

Tjenesteytere som blir merverdiavgiftspliktige etter første halvår 2001 som følge av lov 21. desember 2000 nr. 113 om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift med senere endringer, skal ikke betale avgift på investeringer mv.

VIII

Kap. 5511 post 70 Tollavgifter

Fra 1. juli 2002 gjøres følgende endring i tolltariffen: Tollsatsen settes til 0 på de varenumrene i tolltariffen som er angitt i vedlegg 2 til St.prp. nr. 63 (2001-2002).

IX

Kap. 5700, post 72 Trygdeavgift og andre avgifter til folketrygden

Fra 1. juli 2002 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak av 28. november 2001 om fastsetting av avgifter m.v. til folketrygden for 2002:

Med hjemmel i folketrygdloven § 23-2 fastsettes følgende:

1. Det skal betales arbeidsgiveravgift etter følgende satser for lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som arbeidsgiver plikter å innberette for arbeidstakere som har fylt 62 år og som er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 til en kommune i
  - –Sone IV: 1,1 pst.,
  - –Sone III: 2,4 pst.,
  - –Sone II: 6,6 pst.,
  - –Sone I: 10,1 pst.
2. For foretak omfattet av Stortingets vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2002 § 1 bok-

stav g skal satsen være 10,1 pst. for arbeidstakere som har fylt 62 år.

3. Beregning av arbeidsgiveravgift etter pkt. 1 og 2 ovenfor skjer fra og med første hele avgiftstermin etter at arbeidstakeren har fylt 62 år.

X

Stortinget ber Regjeringen i budsjettet for 2003 å foreta en vurdering av vedlikehold og rehabiliteringsbehovet ved Norges landbrukshøgskole, og fremme forslag om en finansieringsplan.

XI

Stortinget ber Regjeringen sørge for at legemiddelet Remicade refunderes med 80 pst. av dagens veiledende pris.

XII

Stortinget ber Regjeringen følge opp avtalen mellom Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, om barnehager i perioden 2002-2005 og komme tilbake til Stortinget med de nødvendige forslag for gjennomføring av dette.

XIII

Stortinget samtykker i at det i statsbudsjettet for 2002 spares inn 84 mill. kroner på postene 1-29 driftsutgifter (unntatt post 24), postene 30-49 investeringer og post 50 overføringer til andre statsselskap som gjelder drift og investeringer. Helseforetakene unntas. Innsparingen skal primært foretas på områder hvor det forventes et mindreforbruk og på områder hvor det kan hentes ut effektiviseringsgevinster. Regjeringen gis fullmakt til å foreta den endelige fordelingen av beløpet. Innsparingen spesifiseres på kapitler og poster, og Stortinget orienteres om fordelingen i forbindelse med ny saldering av 2002-budsjettet. Innsparingen tas foreløpig ved å redusere kap. 2309 Tilfeldige utgifter med 84 mill. kroner. Når beløpet er fordelt på kapitler og poster, tilbakeføres 84 mill. kroner til kap. 2309.

XIV

I Stortingets vedtak 28. november 2001 om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2002, gjøres følgende endring:

Avsnitt II første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Fra 1. juli 2002 skal produktavgiften være 2,8 pst.

XV

Regjeringen bes tildele organisasjonen Human Rights Service 0,5 mill. kroner i prosjektmidler.

XVI

Stortinget ber Regjeringen foreslå tiltak som kan bidra til uavhengighet mellom skadeforsikringsselskap og takstselskap, og som kan bidra til å redusere etableringshindringer i skadeforsikringsmarkedet, i forbindelse med statsbudsjettet for 2003.

XVII

Stortinget samtykker i at det spares inn 19 mill. kroner på departementenes driftsutgifter. Regjeringen gis fullmakt til å foreta den endelige fordelingen av beløpet. Innsparingen spesifiseres på kapitler og poster, og Stortinget orienteres om fordelingen i forbindelse med ny saldering av 2002-budsjettet. Innsparingen tas foreløpig ved å redusere kap. 2309 Tilfeldige utgifter med 19 mill. kroner. Når beløpet er fordelt på kapitler og poster, tilbakeføres 19 mill. kroner til kap. 2309.

XVIII

Stortinget ber Regjeringen nedsette et utvalg som skal ha som mandat å fremme forslag om et sett av etiske retningslinjer for Petroleumsfondet og legge frem sak våren 2004. Utvalget skal bestå av personer med folkerettslig kompetanse, i tillegg til kunnskap om etiske investeringer, samt faglig kompetanse innen miljø- og menneskerettsområdet.

XIX

Regjeringen bes foreta de forskriftsendringer som er nødvendig slik at inntektsbeskatningen av kjøregodtgjørelse opp til statens satser fjernes fra 1. januar 2002 og at arbeidsgiveravgiftsplikten av kjøregodtgjørelse opp til statens satser oppheves fra 1. juli 2002.

V o t e r i n g :

1. Komiteens innstilling til II–XIX, unntatt XII, bifaltes enstemmig.
2. Komiteens innstilling til XII bifaltes med 61 mot 39 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 16.39.34)

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2003 legge frem forslag om å unnta private behandlingforsikringer for arbeidsgiveravgift og personskatt med virkning fra 1. januar 2003.

Presidenten: Presidenten regner med at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 55 mot 44 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 16.40.31)

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 3 (2001-2002) – Statsrekneskapen medrekna folketrygda for 2001 – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Svein Flåtten på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 2, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet

Det voteres først over forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering av mulige tiltak som kan bidra til større åpenhet om lederlønninger og bidra til en mer edruelig utvikling av lederlønninger; herunder hensiktsmessigheten av å først innføre pålegg for bedrifter som staten selv eier og kontrollerer, jf. Dokument. nr. 8:94 (2001-2002) fra Øystein Hedstrøm m.fl. om å utarbeide retningslinjer for ansettelsesvilkår for personer i ledelsen i selskaper med statlig medeierskap og Innst. S. nr. 220 (2001-2002).»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.41.20)

Komiteen hadde innstillet:

1. Stortinget ber Regjeringen legge fram endringer i regnskapsloven § 3-3 syvende ledd slik at redegjørelsen i årsberetningen også skal omfatte en orientering om selskapets gjeldende holdning til avlønning av ledende ansatte og om forventet utvikling i disse ytelsene i kommende år, jf. § 7-31.
2. Stortinget ber Regjeringen gjøre endringer i børsforskriften § 6-5 slik at det fastsettes krav om at delårsrapporten skal inneholde en prognose på omfanget av ytelser til daglig leder for inneværende regnskapsår, jf. regnskapsloven § 7-31. Prognosen skal være basert på forhold på balansedagen.
3. Stortinget ber Regjeringen legge fram endringer i bestemmelsene i regnskapslovens kapittel 7 på en slik måte at det i alle bestemmelsene fastsettes krav om at dersom andre ansatte har ytelser på linje med eller høyere enn ytelser til daglig leder, skal disse opplyses.
4. Stortinget ber Regjeringen straks sende forslagene 1-3 på høring og legge fram forslag for Stortinget snarest mulig og senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2003.

Presidenten: Her foreligger et alternativt forslag, forslag nr. 1, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Dokument nr. 8:136 (2001-2002) – forslag fra stortingsrepresentantene Jens Stoltenberg og Kristin Halvorsen om tiltak for å oppnå større åpenhet og bevissthet om lederlønninger – vedlegges protokollen.»
Fremskrittspartiet har varslet at de vil støtte forslaget.

V o t e r i n g :

Ved alternativt votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre bifaltes forslaget med 55 mot 45 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.41.52)

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2002:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om regler som gir offentligheten innsyn i verdipapirregistre.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet ble med 54 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.42.31)

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2002:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere tiltak som kan gi en ytterligere styrking av grunnfondsbevisene som egenkapitalinstrument for ikke omdannede sparebanker.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 54 mot 45 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.43.03)

S a k n r . 8*Referat*

1. (333) Forslag fra stortingsrepresentantene Marit Arnstad, Eli Sollied Øveraas og Morten Lund om en utredning av markedsrett knyttet til matvarekjedene (Dokument nr. 8:148 (2001-2002))
2. (334) Forslag fra stortingsrepresentantene Christopher Stensaker, Øyvind Korsberg og Karin S. Woldseth om å avvente en eventuell flytting av Nordlandsdelen fra Statsarkivet i Trondheim til Statsarkivet i Tromsø (Dokument nr. 8:149 (2001-2002))

- Enst.: Nr. 1 og 2 sendes familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.
3. (335) Forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen og Per Erik Monsen om fjerning av hk-avgiften på motorer for fritidsbåter (Dokument nr. 8:147 (2001-2002))
Enst.: Sendes finanskomiteen.
4. (336) Forslag fra stortingsrepresentantene Olav Akselsen, Audun Bjørlo Lysbakken og Rune J. Skjælaaen om tiltak for å opprettholde næringsvirksomhet og bosetting i Odda og Indre Hardanger (Dokument nr. 8:146 (2001-2002))
Enst.: Sendes kommunalkomiteen.
5. (337) Forslag fra stortingsrepresentantene Marit Arnstad og Åsa Elvik om at omsetning av oppdrettsorsk skal legges inn under råfiskloven (Dokument nr. 8:145 (2001-2002))
Enst.: Sendes næringskomiteen.
6. (338) Forslag fra stortingsrepresentantene Heidi Sørensen og Bjørn Jacobsen om miljøsertifisering av tømmer og trevirke (Dokument nr. 8:144 (2001-2002))
Enst.: Sendes utenrikskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for energi- og miljøkomiteen til uttalelse før innstilling avgis.

Presidenten: Før vi forlater salen, ønsker presidenten å takke alle representantene for det utmerkede samarbeidet som har blitt vist gjennom denne vårsesjonen.

Presidenten ønsker også å takke alle ansatte og alle medlemmer av Stortingets presselosje for den innsats som er gjort for at vi skulle være i stand til å fatte de riktige og gode beslutninger.

Samtidig vil presidenten benytte anledningen til å ønske alle en riktig god ferie, og at man kommer tilbake til høsten i god form og vel forberedt på en hard økt fram mot jul.

Møtet hevet kl. 16.45.
